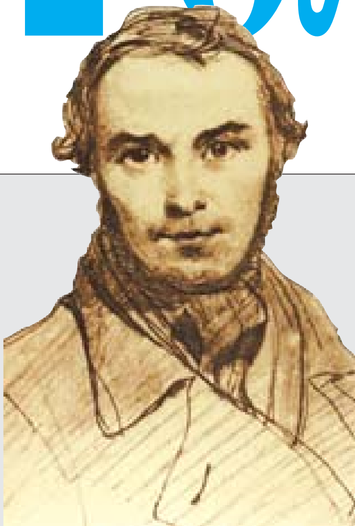

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Подорожні нотатки

Остання путь Тараса Шевченка. 150 років по тому

СТОР. 6

Глибинка

Матріархат посеред степу

СТОР. 10

Мистецтво

Олеся Теліженко: «Світ ще відкриє Україну!»

СТОР. 11

№ 42 (5042) СУБОТА, 5 БЕРЕЗНЯ 2011 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

Низько схиляю перед вами голову

Дорогі співвітчизниці!

Прийміть мої сердечні вітання зі святом 8 Березня, що знаменує собою прихід весни і відродження надій, які вона завжди несе людям.

Цього дня до вас традиційно звернені вдячні серця і палкі слова — як данина всенародної шани величному й багатогранному подвигу жіноцтва, його неповторній і незамінній ролі на всіх етапах історії, в усіх сферах буття.

Вінок вашої слави сплітався впродовж століть, кожне покоління долучало до нього свої барви, справи та здобутки, свої взірці служіння Вітчизні. Так було завжди, за всіх часів та обставин, і так триває нині.

Нині представниці прекрасної статі впевнено освоюють нові для себе види діяльності, а в деяких посідають і чільне місце. Але попри все те залишається незмінним і нетьмяніючим вище покликання Жінки — бути матір'ю, берегинею родинного вогнища, злагоди у своїй сім'ї, миру у своїй державі та світі. І, за споконвічним земним законом, гідно й щедро повторюватися кращими своїми рисами та якостями в дітях.

Ваше життя і праця — це дорогоцінний сплав ніжності, тепла, милосердя з професіоналізмом та відповідальністю за сьогодення і прийдешнє. А відтак чисте джерело духовності українського народу, окраса його національного характеру і запорука історичних перспектив.

Низько схиляю перед вами голову і зичу щастя, здоров'я, добра, любові та поваги рідних і близьких.

Нехай широкими будуть ваші життєві шляхи і світлими — обрії ваших доль.

Володимир ЛИТВИН.

Красиві слова, які кажуть жінкам, — це абсолютна правда

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин привітав парламентських журналісток, котрі щодня висвітлюють роботу вищого законодавчого органу держави, з Міжнародним жіночим днем. І з перших слів зауважив: хоча в цей час депутати переймаються гречкою та боротьбою з корупцією, є речі ще значиміші. Чомусь лише 8 Березня, зазначив глава парламенту, чоловіки намагаються «спокутувати гріхи», а протягом року нерідко незаслужено ображають чи не приділяють вдосталь уваги представницям прекрасної статі. «Особливо в українських умовах, коли слова «боротьба» і «протистояння» на першому місці, — сказав В. Литвин. — А всі красиві слова, які кажуть чоловіки жінкам напередодні свята, — це абсолютна правда, тільки їх недостатньо для того, щоб віддати належне». Голова Верховної Ради подякував кореспонденткам провідних видань, інформагентств, радіо та телеканалів за підтримку, яку він відчуває, об'єктивну критику, яка потрібна політикам, та доброзичливість. «Принциповість — без проблем, об'єктивність — без питань, але коли немає демонстрації зла й упередженості», — сказав В. Литвин. І зізнався, чому в нього виникли такі думки: бо періодично відчуває у сесійній залі «немов зло клубками збирається і повинно десь вийти». «Але ж не можемо прорубати стелю у Верховній Раді, щоб ці духи погані відійшли», — пожартував він. А всім присутнім побажав добра, вічної молодості та стійкого відчуття, що ти потрібен, а вдома завжди чекають рідні та близькі.

На знімку: Голова Верховної Ради України Володимир Литвин вітає зі святом журналісток Ольгу Червакову (телеканал СТБ), Олену Громницьку (віце-президент холдингу «Главред-медіа»), Ольгу Чорну (прес-секретар Голови Верховної Ради) і Яніну Соколовську (головний редактор газети «Известия в Украине»).

ПОДІЇ

Голова Верховної Ради відвідає країну тисячі островів

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин 9—10 березня відвідає з офіційним візитом Республіку Хорватія.

Програмою візиту, як повідомляє пресслужба парламенту, передбачено зустрічі Голови Верховної Ради України з Президентом Республіки Хорватія Іво Йосиповичем, з Головою Сабору Республіки Хорватія Лукою Бебичем, з Прем'єр-міністром Республіки Хорватія Ядранкою Косор, з віцепрем'єр-міністром — міністром закордонних справ та європейської інтеграції Республіки Хорватія Горданом Яндроковичем.

Володимир Литвин відвідає філософський факультет Загребського університету, де візьме участь в урочистому відкритті виставки «Українська вишивка і народне мистецтво», приуроченої до відзначення Шевченківських днів. Заплановано виступ керівника українського парламенту перед студентами.

Голова Верховної Ради України зустрінеться з представниками української нацменшини Хорватії, а також візьме участь у церемонії відкриття пам'ятника І. Франку в місті Ліпік.

Дітей підвозити, учителів — працевлаштувати!

Прем'єр-міністр України Микола Азаров вважає, що не можна закривати жодну школу, не вирішивши питання з підвезенням дітей шкільним автобусом і не працевлаштувавши вчителів.

Глава уряду доручив Дмитру Табачнику не допустити закриття закладу, якщо не виконано зазначені умови.

«...У кожному випадку, коли безумовно доцільно закрити школу через недостатню кількість учнів та неможливість забезпечити якісний навчальний процес, міністр особисто відповідатиме, щоб у дітей був шкільний автобус, а вчителі працевлаштовані. Без цього я забороняю закривати школу», — підкреслив Микола Азаров.

Поточного року за кошти державного і місцевого бюджетів, з інших джерел передбачено придбати майже 550 шкільних автобусів.

Доступне житло отримали 16 родин

У Сумах здано в експлуатацію перший житловий будинок, переданий програмою «Доступне житло».

В її межах у 70-квартирній висотці новосілля відсвяткувало 16 сімей, яким на придбання житла держава виділила фінансову допомогу в розмірі 850 тисяч гривень. До кінця нинішнього року в рамках цієї програми в області буде споруджено ще два багатоквартирні житлові будинки — у Сумах і Шостці, **передає наш власкор Владислав ЖМУРКОВ.**

Гірники закритої шахти сидять без зарплати з початку року

Таку інформацію оприлюднив голова первинної профспілкової організації шахти «Червоний Жовтень» (Єнакієве Донецької обл.) Юрій Тесля.

Вугільне підприємство перебуває в стадії ліквідації та входить до державного підприємства «Укршахтгідрозахист». На шахті продовжує працювати водовідливний комплекс, який відкачує підземні води. Працівники не отримали з початку року ані копійки.

СТОР. 8

КОРОТКО

■ Новим послом України в Нідерландах став Олександр Горін, який до цього часу обіймав посаду заступника міністра закордонних справ — **УНІАН.**

■ На Масляну херсонські кухарі спекли найбільший в історії міста на Дніпрі млинець — завдовжки 20 метрів, **інформує наш власкор Василь ПІДДУБНЯК.**

■ У Черкасах понад тисячу безробітних об'єднали в тимчасові мобільні бригади з прибирання території обласного центру та інших населених пунктів, **повідомляє наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.**

■ На Кіровоградщині прокурор міста Олександрії направив до суду кримінальну справу за фактом умисної невиплати службовими особами ЗАТ «Енерговугілля» зарплати працівникам (24 млн. грн.) та ухилення від сплати більш як 10 мільйонів внесків до ПФУ, **інформує наш власкор Віктор ІЩЕНКО.**

Торік українці отримали понад мільйон шенгенських віз, 3% претендентів було відмовлено (Kyiv Post)

Конституційний процес в Україні: реальний стан і потреби дня

Виступ Голови Верховної Ради України Володимира Литвина на загальних зборах Національної академії правових наук України

Шановні колеги!

Вдячний вам за попередню можливість започаткувати, у контексті загальних проблем правової науки, свій аналіз ролі юридичної науки в удосконаленні механізмів гарантій належної реалізації основоположних для держави правових актів. Тоді за приклад я взяв Європейську конвенцію про захист прав людини. Сьогодні пропоную продовження цього дослідження в дещо іншому аспекті.

Враховуючи, що процес взаємодії юридичної науки і права — це дорога з двобічним рухом, зосереджуся тепер на тому, як окремі правові акти можуть впливати (чи не впливати) на тенденції розвитку юридичної науки і практики на певних історичних етапах держави і суспільства, зокрема, щодо конституційного процесу в Україні, реальний стан і потреби дня.

Я розумію, що відбуватимуться широкі дискусії як спроби «розігріву» теми, довкола якої буде зосереджуватися життя.

Звичайно, чим більша питома вага правового акта, тим вагоміший його правовий вплив. Ця закономірність краще відстежується, коли йдеться про конституції держави чи акти конституційного значення. Втім, оскільки більшість правил передбачає винятки, не виняток вони і в цьому плані.

Скажімо, Договір про утворення СРСР, навіть за умови, що не був ратифікований Україною, більше вплинув на її конституційний розвиток і політико-правове життя в республіці, ніж самі конституції. А його прототип на початку 90-х років минулого століття з таким само успіхом сприяв розпаду Радянського Союзу. І цьому не змогли завадити в принципі досить добре продумані Конституція СРСР 1977 року та конституції союзних республік 1978 року.

Отже, доводиться констатувати очевидне, що не завжди назва правового акта, а за назвою і його місце в ієрархії правових документів, свідчать про його реальний вплив на державу і суспільство. На практиці навіть норми в рамках одного і того ж правового акта нерідко мають різну правову вагу: одні є безумовним імперативом, другі — по суті мають диспозитивний характер або діють внаслідок певних дозволів, треті — не більше і не менше, ніж правові фікції.

Для показовості розглянемо ту ж Конституцію УРСР 1978 року. Засадничою в ній, можна сказати стрижнем її, була 6 стаття: «Керівною і спрямовуючою силою радянського суспільства, ядром його політичної системи, державних і громадських організацій є Комуністична партія Радянського Союзу». Виходячи з неї, решту положень цього Основного Закону можна було й не приймати. Бо вже наступну 7 статтю: «Професійні спілки, Всесоюзна Ленінська Комуністична Спілка Молоді, кооперативні та інші громадські організації відповідно до своїх статутних завдань беруть участь в управлінні державними і громадськими справами, у вирішенні політичних, господарських і соціально-культурних питань», належало коментувати коротко — наскільки це дозволить 6 стаття. А реалізації таких статей, як 42 (громадяни мають право на житло), 48 (гарантуються свободи: слова, друку, зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій), 49 (громадяни мають право об'єднуватися в громадські організації, які сприяють розвитку їх політичної активності) чи 54 (особисте життя, таємниця листування, телефонних розмов, телеграфних повідомлень охороняються законом) та й багатьох інших не в змозі була допомогти навіть 6 стаття. Гадаю, тут коментарі не потрібні.

Акцентувати на цьому увагу доводиться ще й тому, що інколи для нас (не тільки для практиків, а й для вчених) назва правового акта має таке магічне значення, що ми навіть не звертаємо уваги на головне: а чи можуть ті норми, які містить цей акт і ті відносини, які він регулює в ієрархії суспільних відносин, підтвердити назву цього акта?

Реальність така, що для теоретиків і практиків форма правового акта залишається превалюючою над її змістом. І не має значення, про що в ньому йдеться. Головне — як його назвати. А оскільки за юридичною силою Конституція є вищим документом в ієрархії правових актів, то всіх приваблює саме вона. Магія слова більш притягальна, ніж магія смислу, магія значення.

Як приклад наведу правовий акт, який в історії нашої держави діяв дещо більше одного року — Конституційний Договір між Верховною Радою України та Президентом України від 8 червня 1995 року. Його назвали Конституційним Договором лише з метою надання Закону «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні» від 18 травня 1995 року більшої сили за чинну Конституцію України.

У ст. II Договору це прямо визначено: «До прийняття нової Конституції України положення чинної Конституції України діють лише в частині, що узгоджується з цим Конституційним Договором». Але не багатьох хвилювало, а чи можна статті, що містяться у Конституційному Договорі, назвати конституційними. Тобто такими, що за змістом, юридичною силою, рівнем відточеності правових формулювань, за своєю ясністю та чіткістю відповідають еталону конституційної норми.

Наше переконання в тому, що головне — назвати, а сила змісту сама прийде, нагадує захоплення язичника перед своїми ідолами. Хочеш, щоб повірили в те, що це Перун — довбай ідола з дерева, ідолів меншої ваги, як-то Род, Чур та інші, можна в'язати із сіна чи соломи. Інакше чим можна пояснити, що в Конституційному Договорі визначення «конституційне право», «суверенне право» та інші — слово «право» пишеться з малої літери, а от «верховенство Права» (ст.1) — з великої. Питається: а хіба є ще якесь право, яке більше, ніж, скажімо, конституційне?

Звісно, можна сказати, що Конституційний Договір народжувався в умовах, коли бракувало часу на шліфування формулювань, і це було правильно. Тоді, мабуть, слід додавати: і на з'ясування змісту. Інакше як можна було поєднувати таке: утверджувати, що «державна влада в Україні будується на засадах її розподілу на законодавчу, виконавчу і судову» (ст. 3); підкреслювати, що «Верховна Рада України є єдиним органом законодавчої влади України» (ст. 6) і що парламент не може делегувати свої повноваження іншим органам; що «Президент України є главою держави і главою державної виконавчої влади України» (ст. 19). І тут же передавати законодавчі функції Президенту (ст. 25) і Кабінету Міністрів України (ст. 35).

Принагідно зазначу, що і в Конституції України 1996 року продемонстрували такі само підходи. Чистоту теорії поділу влади відстояли, і це добре. Але те, що правотворчість сьогодні здійснює і виконавча влада, і певною мірою судова (наприклад, той же Конституційний Суд хоча і не може прийняти новий закон, але може скасувати чи підправити чинний), так і не помітили. Є ще окрема проблема права вето — в результаті отримуємо правотворчість.

Якщо Конституція України 1996 року поділяє державну владу на законодавчу, виконавчу та судову (ст. 6) і єдиним органом законодавчої влади в Україні проголошує парламент без права передачі своїх повноважень іншим органам, то як удалося підправити Конституцію України Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», я маю на увазі 17 статтю, де застосовується таке положення: «Суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права».

Щодо Конвенції питань немає — стаття 9 Конституції закріплює, що «чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України». А яка необхідність була надавати судовій гілці правотворчі функції в державі зі статутною системою права? Чи вже поняття «джерело права» в теорії держави і права та й у конституційному праві тлумачиться інакше? Звичайно, за бажанням можна і це обґрунтувати. Хоча Конституція не є тим документом, що все терпляче зноситиме.

На жаль, цю прописну істину здебільшого забувають власне фахівці конституційного права, які часто-густо готові діяти за принципом: чого бажаєте? Колись німецький рейхсканцлер Т. Бетман-Гольвег говорив: «Я дію і переконаний, що завжди знайду того професора міжнародного права, який виправдає мої дії». Ми живемо сьогодні в такий час, коли в Україні не треба бути і канцлером, щоб знайти того професора конституційного права, який виправдає будь-які зміни в Конституції. Благо, що ми сьогодні маємо понад сотню кафедр конституційного права, та й кількість бажаючих заявити про себе хоча б на годинку не зменшується.

Можливо, висловлюю свої думки дещо загострено і дошкульно, однак, якщо для вченого, який став і доктором, і професором у галузі конституційного права, сама Конституція менш вартісна, ніж бажання можновладця, то, очевидно, він не ту професію собі обрав або, справді, не ту Конституцію маємо, на яку заслуговуємо.

Згадаймо і ту ж конституційну реформу 2004 року, навколо цього сьогодні стільки дискусій. Це натепер скільки завгодно можна говорити, що з нею поспішили. Проте можливість і необхідність її проведення «науково» обґрунтували саме фахівці конституційного права. Вони часто гостювали на шпальтах газет і журналів, на радіо і телебаченні. Опозиція експлуатувала одне гасло: «Кучму — геть!». Влада, щоб зняти напругу в суспільстві та й з інших мотивів, зголосилася посилити повноваження Верховної Ради, оскільки кожному зрозуміло — це той єдиний орган держави, який працює абсолютно відкрито, а отже, народу така акція має сподобатися, бо він зможе контролювати парламент.

Вчена еліта, наші українські Монтеск'є і Руссо, ще не відаючи, яка із сил переможе, видавали «наукові» рецепти на всі випадки життя. Як-то: «для стабільності в суспільстві необхідний політичний компроміс», «Конституція приймалася вночі, нашвидкуруч, а тому має певні недосконалості», «між гілками влади має бути баланс повноважень», «гілки влади мають функціонувати на основі стримування і противаг» абощо. Тобто робилися заяви, які можна було виголошувати і в часи Монтеск'є, і за три століття після нас. До речі, кожна політична сила тоді мала свій штат фахівців конституційного права і кожна така група вчених під патронатом свого політичного лідера видавала «на-гора» такі собі найновітніші досягнення науки конституційного права. Згадаймо понад десять варіантів Конституції, за кожним з яких стояли десятки вчених. Взагалі боюся людей, які пишуть Конституцію за один день, часом залишивши кальку конституцій інших країн. Складається враження, що наша метушня навколо конституційного процесу доводить, що ми не переконані в легітимності держави. І за рахунок таких маніпуляцій зі змінами і доповненнями до Конституції хочемо підвищити легітимність держави. Це абсолютно шлях у нікуди.

Не думаю, що вони не бачили, а якщо не бачили, то низька ціна їх професіоналізму, що внесення змін до Конституції планувалося за певне погодження переформатування Центральної виборчої комісії України; що призначення міністра оборони і міністра закордонних справ здійснюватиметься за поданням Президента України, а решти членів Кабінету Міністрів України — за поданням Прем'єр-міністра України. А це жодного відношення до поділу влади не має, є просто фіксацією ситуативних домовленостей, які здатні лише розвалити нормальну процедуру формування Кабінету Міністрів; що звільнення з посад суддів Конституційного Суду Президентом України і Верховною Радою України загрожує перетворенням Суду на інструмент у руках тих, хто його формує. І таких «що» можна навести багато, але головне — щоб таких тенденцій надалі не допускати.

Звичайно, хтось скаже: до чого тут вчені-конституціоналісти, якщо кашу заварили ви, політики? Правильно! Знаєте, у 2004 році Конституцію прийняли не для того, щоб забезпечити розвиток абсолютно конституційного процесу і розвиток країни, а для того, аби вийти з глухого політичного кута.

Однак наразі йдеться не про політиків, а про вчених. Флюгерство політика зрозуміле: йому важливо якомога надійніше закріпитися у владі і сконцентрувати у своїх руках якнайбільше повноважень. Але науковці мають об'єктивно ставитися до таких питань і не демонструвати готовність підтримувати будь-що, якщо це будь-що на сьогодні є політично мотивованим або політично домінуючим.

У нас на практиці теорія поділу влади привела лише до теорії поділу вчених-коментаторів Конституції. Одні доводили, що Президенту України слід надати стільки повноважень, скількома він може ефективно скористатися. Для цього приклади наводилися з історії України — про повноваження великого князя в Київській Русі та Гетьмана України. Інші вважали, що Верховна Рада України, через яку народ здійснює свою владу, покликана мати максимально можливі для парламенту повноваження. Для підтвердження цього відповідно наводили свої приклади з історії українського державотворення — повноваження віче в Київській Русі та Війська Запорізького у козацьку добу.

Як тут не згадати дисертацію монаха-схоласта XIII століття школи Алана Лілльського на тему: «Чи може Господь Бог створити для Себе такі повноваження, які Сам не зможе реалізувати?». Під час диспуту по дисертації прозвучало запитання: а в який спосіб Господь Бог це зробить? Монах відповів словами вчителя: «Auctoris cereum habet nasum, id est diversum potest flecti sensum» — «У авторитету ніс з воску, тобто ним можна крутити як захочеш». З часом ситуація змінилася так, що крутять не власним носом, а людьми.

Було б добре, якби крутили лише своїми носами, а не своїм народом. Сьогодні з'явилися нові ідеї, нові задуми і знову їх готові обґрунтувати окремі фахівці конституційного права. Зокрема, маю на увазі ідею реформування Конституції України через всенародний референдум. Підбираються і відповідні «аргументи»: попри скасування реформи 2004 року, Конституція знаходиться в суперечливому стані, а оскільки попередні зміни через парламент показали їх неефективність, то сам народ має сказати своє остаточне слово.

Таким запопадливим «теоретикам» конституційного права зауважу, що якби народ вирішував на референдумі питання смертної кари, вона б і сьогодні не була скасована в Україні. Або поставимо таке запитання: а чому ж тоді народ не затверджує державний бюджет — чи не тому, що в такому разі він ніколи не був би затверджений?

Тим не менше, енергійні конституціоналісти до гармати «конституція — через народний референдум» потроху підтягують ядра-аргументи. А саме — статтю 5 Конституції (що народ — єдине джерело влади в Україні і про виключне право народу визначати і змінювати конституційний лад), статтю 17 (про захист суверенітету, як справу всього Українського народу), статтю 69 (про народне волевиявлення через вибори, референдум), статтю 106, п. 6 (про право Президента України призначати всеукраїнський референдум щодо змін Конституції України).

Хотів би, щоб мене зрозуміли правильно. Не йдеться про те, що хтось хоче обійти народ чи позбавити його основоположних прав. Мова про те, що Конституція, яка прийнята Верховною Радою України від імені Українського народу, не може змінюватися поза парламентом. Не може змінюватися і навіть у самому парламенті, якщо це робиться, як показав досвід, на догоду певній політичній силі та під певний політичний момент.

Кожній гілці влади мають належати свої функції: законодавчі — належать парламенту. Ось з дотриманням цього імперативу і слід підходити до конституційного процесу. На виході з цього процесу повинна стояти Верховна Рада. За будь-яких умов.

Більш-менш обізнаний політик може сказати, в який спосіб приймалася американська конституція і що вона в наступному році відзначатиме своє 225-річчя. Усе це так. Як і те, що американська конституція не продавлювалась політиками, і що в її прийнятті вчені відіграли не конформістську роль.

Я б сказав, що Конституція США 1787 року була першою конституцією взагалі в історії конституціалізму, яка приймалася і зміцнювала свої позиції в суспільстві під неймовірно величезним впливом провідних конституціоналістів країни. Запозичуючи все краще, що було напрацьовано в історії державотворення і правової думки, вони шукали можливість впровадження його на американському ґрунті. А там, де це було неможливо, де чинився неймовірний опір, вдавалися до терплячого, достеменного роз'яснення.

Повинен нагадати, що працювати їм доводилося в умовах далеко гірших, ніж-то ми маємо сьогодні. Країна знаходилась в руїнах громадянської війни: 13 штатів виживали самотужки, державна казна порожня, податків не сплачували, армія перебувала в стані стагнації через невиплату грошей. І за таких обставин троє сміливців (сьогодні вони більш відомі, як політики А. Гамільтон, Дж. Медісон, Дж. Джей) вирішують домогтися не тільки зміцнення через об'єднання країни з конфедеративного в федеративний союз, а й утвердити його єдиною конституцією.

В основу вони закладають збалансовану центральну владу, поділену на стримуючі одна одну законодавчу, виконавчу і судову гілки. Ідеї, запозичені в основному в Монтеск'є і Руссо, пристосовують до американських умов. Причому так, щоб їх основоположне значення не втрачало свого сенсу. Це призводило іноді до разючих неспівпадінь, і тоді вони вдавалися до масованих роз'яснювальних дій.

Скажімо, знаменита преамбула Конституції США проголошує: «Ми, народ Сполучених Штатів... ми дикредитуємо і

Чи може Господь Бог створити для Себе такі повноваження, які Сам не зможе реалізувати?

встановлюємо цю конституцію для Сполучених Штатів Америки». А народу США як такого ще не було. Населення в кожному з 13 штатів жило своїми інтересами. Але ідея проголошувалась саме для його об'єднання і формування в єдиний народ.

Цю ідею взято з римського права, яке функціонувало на принципі: lex est quod populis jubet atque constituit — закон це те, що волїє і встановлює народ. 15 століть цей принцип не застосовувався на практиці державотворення, а американські конституціоналісти зрозуміли, що саме він здатний об'єднати населення в народ.

До речі, утверджував Конституцію не народ як такий. Відомий фахівець з теорії і історії прийняття і перегляду конституцій держав Ш. Боржо писав: «Американський народ як ціле ще не існував. До затвердження конституції політичними одиницями були виключно штати, а тому опитування народу мало бути організовано в кожному штаті окремо місцевими законодавчими зборами. Опитування було проведено одноманітним чином, передбаченим постановою установчих зборів. У різних головних містах були сформовані збори головних делегатів, спеціально вибрані для подачі голосу за чи проти проекту. Результатом таких зборів було прийняття проекту спочатку дев'ятьма, а згодом і всіма штатами».

Текст Конституції був незрозумілий не лише простому народу, а й багатьом політикам (при його підписанні з 55 прибулих делегатів присутня була меншість). І саме через те відомі конституціоналісти взяли на себе зобов'язання вести роз'яснювальну роботу. Вона була настільки ризикована, що її автори змушені були ховатися під псевдонімом римського захисника республіки Публіуса Валерія Папріколи. Всього А. Гамільтон, Дж. Медісон і Дж. Джей написали 85 статей-коментарів до Конституції, які ввійшли до збірника «Федераліст. Коментарі Конституції Сполучених Штатів, зібрані в колекцію нарисів і написані на підтримку конституції, погодженої 17 вересня 1787 р. федеральним Конвентом».

Звернімося знову до історика американської конституції Ш. Боржо: «Федераліст», написаний з метою просвітити суспільну думку й переконати її в корисності й своєчасності конституції, набув значення офіційного акта. «Федераліст» — перший авторитет, на який посилаються Сполучені Штати в питаннях конституційного права».

Чим не показовий приклад для українських конституціоналістів. Можливо, перш ніж апелювати до народу, треба викласти йому чітко і ясно: чому й кого не влаштовує чинна Конституція і в чому полягають гарантії того, що реформована буде кращою. На жаль, доводиться говорити і про необхідність елементарної мужності. Вже не знань чи професіоналізму, а мужності. Щоб і надалі не продовжувалася дія за старою схемою: за будь-яких умов давати свої нові поради, протилежні тим, які давали вчора на предмет того, якою має бути Конституція України.

Змушений констатувати, що в сфері конституційного будівництва в Україні ми хворіємо на два тяжкі захворювання: на практиці підмінюємо вимоги Конституції політичною доцільністю, у теорії — серйозний науковий аналіз підміняється освячуванням домінуючого політичного настрою.

Прошу зрозуміти, я жодним чином не ставлю за мету замовчати або нівелювати позитивні здобутки в конституційному процесі.

Врешті-решт, ми маємо Конституцію, яку освічена Європа визнала однією з кращих, прийнятих у державах в останні десятиліття. Ми розбудували систему державних органів, які не може підмінити одна політична партія. Ми сповідуємо, хоча б доктринально і конституційно формально, теорію поділу влади на законодавчу, виконавчу і судову. Ми конституційно закріпили один із кращих у Європі пакет прав і свобод людини. Ми створили орган захисту Конституції України — Конституційний Суд України.

У країні функціонує багатопартійна система і відсутня одна державна ідеологія. Розвиваються, хоч і не так, як хотілось би, практично всі атрибути, необхідні для демократичної держави. Народне волевиявлення більш подібне на народне, а не на сформоване в одному з кабінетів держави і продиктоване народу. Народний депутат став захищеним політиком у державі, функціонують інститут Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, Рахункова палата та інші органи, раніше не відомі чи не характерні для нас. Змінилися функції суду, прокуратури, адвокатури.

Разом з тим за кожним із перерахованих і не названих досягнень можна вказати на десятки своїх «але». Конституція є, але прагнення її «удосконалювати», схоже, входить у систему. Політичні партії вже не можуть підмінити державних органів, але спроби й бажання щодо цього зростають. Влада формально поділена на три складові, але кожна складова з'ясовує, хто має бути більш рівним, а тому стримування і противаги в нас перетворилося на перетягування повноважень. У нас чи не найкращий конституційний пакет прав і свобод людини, але чи не найгірший механізм їх захисту. В країні є багатопартійна система, але не для формування громадянського суспільства і демократичного вирішення державних проблем, а радше для відмивання грошей і лобіювання інтересів далеко не державного характеру. Ми відмовилися від державної ідеології, як виявилося, не тому, що вона шкодить становленню демократичного суспільства, а тому, що вона не дає можливості сповідувати ідеологічну безпринципність. У нас народне волевиявлення можна купити за кілограм гречки чи відповідний гривневий еквівалент. Депутат став захищеним політиком, але не в свободі висловлення власної позиції, а від оборудок. Позицію його можна купити, продати й перепродати. Правоохоронна система ніяк не втямить, чому вона має захищати права людини, міліція продовжує плутати свої права з інквізиційними методами розслідування, а суддя, якому компартія більше не вказує, як вирішувати справи, вирішує їх, спираючись не стільки на право, скільки на власний розсуд і для власного добробуту.

Отже, на ниві конституційного процесу маємо як певні напрацювання, так і проблеми, які не повинні закрити перспективи країни. Здобутки як у досягненні прогресивних стандартів, так і в нівелюванні цих стандартів до рівня суто власного — я так хочу! Перспектива полягає як у можливості позбутися практики постійного перетягування щодо конституційних повноважень, так і в сповзанні на шлях в нікуди.

Тому можна стверджувати, що сьогодні для вчених у галузі конституційного права — момент істини. Треба мати позицію.

Двадцять років розвитку науки конституційного права не свідчать, що вона перебуває в кризовому стані. Щоб це сталося, необхідно щоб цьому передував розквіт.

Доводиться констатувати, що в дослідженні питань еволюції влади в Україні за перші два десятиліття незалежності більших результатів досягли журналісти, ніж фахівці конституційного права. В історії розвитку українського конституціоналізму для нас більшим авторитетом став історик-дослідник, ніж аналітик-юрист. А туди, де не сягають інтереси істориків, журналістів, педагогів і навіть юристів, але інших напрямів спеціальностей і спеціалізацій, царина досліджень так і залишається законсервованою.

Вітчизняна наука конституційного права фактично дотепер не знає своєї історії, як і історії конституційно-правових поглядів, а конституційну юстицію навіть не вважає дитиною у приймах. Ми можемо розписати конституційний процес в Україні як хроніку подій і фактів, але нам важко виявити його як рух ідей, принципів і стандартів. Ми можемо познайомитись з особливостями розвитку інституту президента в Україні за газетними та енциклопедичними статтями, але не заглибились у фундаментальні розвідки. Ми плутаємося до сьогодні у визначенні того, що повинно мати пріоритет і у яких випадках: верховенство права і верховенство конституції (благо, що ми вже підходимо до того, що у співвідношенні конституція—закони верховенство має перша). Ми недостатньо володіємо сучасними методами дослідження конституційних процесів.

Мені не вдалося ознайомитися з жодною пропозицією вченого-фахівця в галузі конституційного права щодо того, як зробити так, щоб діяльність Верховної Ради України перестала бути в цій сфері рутинною і слабо продуманою. Здебільшого метод дослідження — компіляція (цитат, прикладів, фактів і т. п.) і описування, підтримання чужої думки чи засудження тієї, яку засуджують усі.

Уже давно потребують модернізації наші підручники конституційного права. Маючи проблеми зі знанням іноземних мов, ми поверхово орієнтуємося в розвитку конституційних процесів у зарубіжних країнах. Того, що публікується російською мовою, явно замало. В нас виявляється проблемою навіть ознайомлення з сучасним текстом конституцій іноземних держав.

Проблем достатньо, і вони показують, на якому рівні ми знаходимося сьогодні.

Ситуацію потрібно кардинально міняти. А що саме і з чого слід починати, як вбачається, мають сказати вчені, я в цьому переконаний. Наша наука конституційного права має бути практично запитаною, а не залишатися переважно на рівні теорії, коли цю теорію пристосовують потім до параметрів і вимог, які окреслюють політики.

Дякую за увагу!

м. Харків, 4 березня 2011 року.

Діяльність Національної академії правових наук заслуговує на високу оцінку

Учора Голова Верховної Ради Володимир Литвин побував у Харкові і взяв участь у щорічних загальних зборах Національної академії правових наук України, на яких розглядалися важливі питання життєдіяльності головного закладу правової науки країни. У своїй промові академік В. Литвин сказав, що діяльність Академії у 2010-му році заслуговує високої оцінки.

Президент Національної академії правових наук України Василь Якович Тацій відзначив, що за минулий період академіки внесли свій значний вклад у проведення і розвиток реформ в Україні. Створено сім робочих груп і більш як сім десятків фахівців Академії зайняті у розробці понад ста проектів законів і нормативних актів. «І цей прикладний напрямок роботи має стати головним, оскільки дуже потрібний державі», — наголосив він.

В 2010-му підготовлено низку знакових наукових праць, видано понад 400 наукових робіт, 17 монографій, сім підручників, чималу кількість словників тощо. Видавництво «Право», крім книг, налагодило випуск періодичних видань. Налагоджена плідна співпраця з усіма центральними органами влади та правоохоронними органами. Національна академія правових наук України тісно співпрацює і з місцевими органами влади, створено регіональні центри Академії для вирішення місцевих та загальнодержавних проблем.

На 2011-й рік запланована значна робота з науково-консультативного супроводження діяльності Конституційної асамблеї. Йдеться про вдосконалення Основного Закону, а, можливо, розроблення його нової редакції. На часі й науково-практичне забезпечення інтеграції України до європейських інститутів, створення нового законодавства у цьому зв'язку.

Микола КОСИЙ.

ДОВІДКОВО

На сьогоднішній день до складу Академії входить понад 130 академіків та членів-кореспондентів НАПрН України, внесок яких у розвиток вітчизняної науки є визначним і загальновідомим. Членами Академії є й відомі державні та політичні діячі України.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Президент Національної академії правових наук України Василь Тацій вручив постійному представнику Верховної Ради України в Конституційному Суді Анатолію Селіванову (праворуч) **посвідчення академіка Академії правових наук.**

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 48, ст. 476) зміни, виклавши його в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про приєднання України до Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур у зміненій редакції згідно з Додатком I до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур

Верховна Рада України постановляє:

Приєднатися до Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур у зміненій редакції згідно з Додатком I до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур, вчиненого 26 червня 1999 року в м. Брюсселі, в тому числі Додатком II до нього, прийнявши Спеціальні додатки (Додаток III до Протоколу), що додаються».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 15 лютого 2011 року.
№ 3018-VI.

Додатки I і II та спеціальні Додатки III розміщені на сайті «Голосу України» www.golos.com.ua

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 9 Закону України «Про порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Статтю 9 Закону України «Про порядок направлення підрозділів Збройних Сил України до інших держав» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 19, ст. 144) викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Порядок комплектування підрозділів Збройних Сил України, що направляються до інших держав

Комплектування посад у підрозділах Збройних Сил України, що направляються до інших держав для участі в міжнародних миротворчих операціях у складі миротворчих контингентів, здійснюється виключно в добровільному порядку.

З військовослужбовцем, який проходить службу за контрактом та направляється до іншої держави для участі в міжнародних миротворчих операціях у складі миротворчих контингентів, підписується додаток до укладеного з ним контракту про проходження військової служби, що є невід'ємною частиною цього контракту, в якому зазначаються умови та порядок проходження військової служби у складі підрозділу, що направляється до іншої держави.

Безперервний строк служби осіб військового і роботи цивільного персоналу у складі підрозділів Збройних Сил України, направлених до іншої держави, не може перевищувати одного року».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 15 лютого 2011 року.
№ 3025-VI.

У НОМЕР

У виконавчій владі має бути система стримання і противаг

Про це заявив заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко, коментуючи вчорашнє голосування у парламенті. Нагадаємо, в п'ятницю парламент прийняв за основу проект закону, який дає Президентові право призначати перших заступників і заступників міністрів.

За його словами, згідно з першим читанням законопроектів про внесення змін до закону про Кабінет Міністрів та про центральні органи виконавчої влади, адміністрація Президента з консультативно-дорадчого органу перетвориться на вищий орган виконавчої влади. А уряд, відповідно, з вищого виконавчого — фактично в дорадчо-консультативний.

За словами Миколи Томенка, як повідомляє його прес-служба, це означає, що «фактично в Україні створюється сильна президентська республіка». Водночас він назвав парадоксальним, що таку так звану американську модель створюють люди, які завжди позиціонували себе як «антиамериканісти». Він зазначив, що, коли дійсно вибудовується така американська модель, то було б логічно за таких умов внести зміни до Конституції та ліквідувати інститут Прем'єр-міністра, а Президент відповідно буде не лише главою держави, а й главою виконавчої влади.

Окрім того, за словами М. Томенка, очевидно, що ці закони лобіюються не урядовцями, а адміністрацією Президента, яка бореться за свої повноваження і свій статус. Він наголосив: якщо й далі справа йтиме таким чином, то знову стане актуальним старий жарт, який існував у часи Кучми — Президента, Табачника — глави АП, про те, що Леонід Кучма працює президентом в адміністрації Президента Дмитра Табачника, але вже з новими прізвищами.

Крім того, Микола Томенко повідомив, що він зареєстрував у парламенті проект закону про внесення змін до статті 11 Закону України «Про загальну середню освіту» (щодо реорганізації загальноосвітніх навчальних закладів), який, за його словами, розширфовує поняття «за згодою територіальної громади». Документом пропонується визначити, що реорганізація або ліквідація загальноосвітніх навчальних закладів, заснованих на комунальній формі власності, допускається лише за згодою територіальної громади (загальних зборів) села, селища, міста або на підставі результатів місцевого референдуму. М. Томенко висловив сподівання, що цей законопроект допоможе вийти з тієї ситуації, яка склалася із масовим закриттям шкіл.

Говорячи про скорочення кількості та об'єднання вищих навчальних закладів, заступник глави парламенту зазначив, що дійсно існує проблема того, що, наприклад, металургійні виші готують юристів та економістів, авіаційні — філологів тощо, водночас, за його словами, «це не має жодного відношення до штучного об'єднання технологічних вишів з університетами, яке нам поки що спільними зусиллями вдалося зупинити».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Міністерство освіти не закрило жодної школи

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 4 березня

Міністр освіти, науки молоді та спорту Дмитро Табачник зауважив: підпорядковане йому відомство на законодавчому рівні не може закривати навчальні заклади — це право виключно в компетенції відповідних органів місцевої влади.

Учора представник Кабміну звітував із трибуни Верховної Ради під час години запитань до уряду. Тоді як під стінами парламенту відбувалися акції протесту, учасники яких вимагали відставки міністра. Так само прийшли й бажаючі підтримати посадовця. Незважаючи на протилежність ідей, які обстоювали учасники двох заходів, жодних сутичок між ними не було.

У сесійній залі температура пристрастей виявилася вища. Запитання опозиції були особливо гострими з дещо звинувачувальними нотками. Дмитру Табачнику закидали знищення системи шкільної та вищої освіти, повне занедбання галузі. Говорилося про закриття українських шкіл, профтехосвітніх закладів та скорочення державних замовлень на спеціалістів тощо, неодноразово згадувалося про ймовірну відставку міністра.

Незважаючи на те, що Міністерство освіти не має компетенції ухвалювати рішення про закриття шкіл, повідомив урядовець, чимало навчальних закладів усе ж припиняють своє існування. А скільки закладів готуються закрити нині — сказати важко, поки що такої інформації не існує.

☞ СТАТИСТИКА

Незважаючи на мораторій на закриття середніх загальноосвітніх навчальних закладів, протягом 2009 року майже чотири сотні шкіл припинили своє існування. Натомість торік закрито 115 храмів знань.

Така сумна статистика, за словами Д. Табачника, змусила міністерство «неодноразово звертатися до керівників органів місцевого самоуправління з рекомендаціями про дотримання законодавства, вдумливого направлення планів оптимізації мережі з урахуванням думки громадськості». Та, незважаючи на це, через зменшення кількості учнів, школи закриваються і здебільшого на селі, а це тягне за собою іншу проблему — виконання програми «Шкільний автобус». Так, стало відомо, що торік у її рамках закуплено 112 транспортних засобів (58 із них — за кошти Світового банку), а от протягом двох років до того автобусів не купувалося взагалі.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Михайло Чечетов, Юрій Мірошниченко, Адам Мартинюк, Валерій Бевз.

Міністр освіти також повідомив: інформація про те, що в школах начебто готуються скасувати безплатні обіди, нічим не підкріплена. Так само не планують забирати й 20-відсоткову надбавку вчителям, а навпаки — готуються розширити перелік осіб, яким вона належить.

Окремо постало питання про закриття україномовних шкіл на сході країни. За словами Д. Табачника, ця тема тісно пов'язана з різноманітними інсинуаціями та провокаціями. Мовляв, у зверненні міністерства до керівництва Луганщини та Донеччини йдеться про те, щоб, ухвалюючи рішення про реорганізацію чи ліквідацію навчальних закладів, ураховувалося і збереження мови навчання та побажання батьків та школярів.

У розмові, яка стосувалася скорочення терміну навчання в школі з 12 до 11 років, Д. Табачник звернув увагу на те, що загальна кількість годин у нас все одно становить 10,5 тисячі, а це більше, ніж у таких країнах, як Франція, Фінляндія, Німеччина. Окрім того, відмова від 12-річки, за словами урядовця, отримала високу підтримку в суспільстві — від 70 до 90 відсотків. Водночас нині докладаються усі зусилля для того, щоб уже наступного року ми змогли перейти на профільну школу. Це стане першим кроком до вирішення проблем, які маємо в профтехосвітній галузі.

Після години запитань до уряду парламентарії розглянули в першому читанні два президентські законопроекти. Так, учора ухвалили проект закону про центральні органи виконавчої влади, мета якого «визначити основні завдання, принципи та організацію діяльності центральних органів виконавчої влади, їхні види, структуру, компетенцію, місце в системі органів виконавчої влади, соціальне та інше забезпечення працівників». Незважаючи на те, що депутати мали чимало зауважень до документа, 231 голосом Верховна Рада прийняла рішення підготувати цей документ до другого читання за скороченою процедурою, за сім днів. Іншим проектом були зміни до закону про Кабмін, якими, зокрема, пропонується ліквідувати інститути урядових органів, котрі діють у системі міністерств, а також урядових комітетів. Він так само отримав підтримку більшості.

Після перерви парламентарії ухвалили проект постанови про відзначення 150-річчя від дня смерті та перепоховання Тараса Шевченка. А потім, відмовившись від «Різного», продовжили розгляд поправок, які надійшли в процесі підготовки до другого читання проекту закону про запобігання і протидію корупції. Нагадаємо, в четвер встигли розглянути тільки 120 поправок, залишивши на п'ятницю ще більш як чотири сотні.

Надія СМІЯН.

Інші фото з цієї події шукайте у фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

Боротьба з корупцією: визначення термінів

Вечірнє засідання 3 березня

Верховна Рада продовжила розгляд у другому читанні проекту закону про засади запобігання і протидії корупції в Україні. Дискусія, що виникла вже під час розгляду статті 1 документа, у котрій визначаються терміни, що застосовуються, не припинялася до завершення засідання. Зокрема, народні депутати пропонували доповнити статтю 1 визначенням «юридичної особи публічного права». Зрештою, було підтримано пропозицію про направлення цієї статті на третє читання з одночасним дорученням профільному комітету додати до неї визначення «посадової особи юридичних осіб публічного права, що одержують заробітну плату за рахунок державного або місцевого бюджетів».

Загалом під час вечірнього засідання парламентарії встигли розглянути дев'ять статей законопроекту, вісім з яких було підтримано. Приміром, стаття 4 законопроекту містить перелік суб'єктів відповідальності за корупційні правопорушення, котрий починається з Президента, Голови Верховної Ради та Прем'єр-міністра і завершується особами, які не є державними службовцями, але надають публічні послуги, наприклад, аудитори, нотаріуси чи оцінювачі.

У статті 6 законопроекту окреслюються обмеження щодо використання службового становища. Зокрема, особам, які підпадають під дію цього закону, забороняється неправомірно сприяти фізичним або юридичним особам у здійсненні ними господарської діяльності, одержанні субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів, пільг, укладанні контрактів чи неправомірно сприяти призначенню на посаду особи, яка не має переваг перед іншими кандидатами на цю посаду. У статтях 7 та 8, відповідно, встановлюються обмеження щодо сумісництва з іншими видами діяльності та на одержання подарунків.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

☞ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СЛОВНИК

— безпосереднє підпорядкування — це відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника;
— близькі особи — це подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктами відповідальності за корупційні правопорушення;
— конфлікт інтересів — це суперечність між приватними інтересами особи та її службовими повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень;
— корупція — це використання особою наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб;
— неправомірна вигода — це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, що їх без законних на те підстав обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову.

Чому розмір пенсії має залежати від року виходу на заслужений відпочинок?

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

Встановити справедливість у призначенні пенсій колишнім металургам просить у колективному зверненні рада ветеранів війни і праці металургійного комбінату «Азовсталь». Про це йдеться в листі до редакції, підписаному головою ради Світланою Рибалко.

«Нас, ветеранів, покарали тричі. Перше — ми відкладали гроші на додаток до пенсії не до приватних компаній та фондів, а до державного банку. Долю цих вкладів ви знаєте.

Друге — у 80-х роках минулого століття почався спад виробництва, підприємства стали працювати не на повну потужність, а нас, металургів, звільняли чи відправляли у відпустки за свій рахунок. Наші зарплати нівелювалися. В результаті їх коефіцієнт став низьким. Тож висококваліфіковані фахівці, інженери, оператори та верстатники при стажі 30 років пенсію отримують із доплатою до прожиткового мінімуму. Тоді як пенсії сучасних некваліфікованих робітників — вищі за наші. Від цього потерпаємо не лише матеріально, а й морально. Чимало разів із цією проблемою ми зверталися до президентів та прем'єр-міністрів, але чиновники відповідали виписками із законів, які ми знаємо напам'ять.

Третє — багато хто із нас зрадів надбавкам «дітям війни». Але... ходимо по судах. Одному виплачують 4000 гривень, іншим — від 500 до 1400 гривень, декому — взагалі нічого. До цієї справи долучилися юристи, навіть некомпетентні — проте плату беруть. А пенсійні фонди без рішення суду так і не додають ці злощасні 30 відсотків.

Ознайомившись із текстом нової пенсійної реформи, зрозуміли, що нас вона не стосується. Живемо зараз із простягнутою рукою: субсидії, доплати, матеріальна допомога... А так хочеться мати заслужену пенсію. Сподіваємося, що нова реформа відбиватиме інтереси всіх пенсіонерів, а не окремих груп», — йдеться у зверненні.

У раді ветеранів навели приклад: учасник війни Андрій Костянтинович Латута, який 25 років пропрацював машиністом розливального крана мартенівського цеху, має пенсію у сумі близько 1,5 тисячі гривень. Тоді як його молодші колеги, котрі пішли на відпочинок пізніше, отримують понад 4 тисячі гривень.

Ліна КУЦ, Леонід ВАСИЛЕНКО.
Донецька область.

☞ ДУМКА

Валентина НАРИШКІНА, заступник голови ради ветеранів війни і праці металургійного комбінату «Азовсталь»:

«Система розрахунку пенсій недосконала. Людина не може зорієнтуватися, на що їй сподіватися у старості. Існуючі розрахунки завуальовані коефіцієнтами та «осучасненням» зарплати. Як можна знати, наскільки «осучаснять» твою зарплату через 20—25 років? Це абсурд, коли розмір пенсії залежить від року виходу на заслужений відпочинок».

Інформація про те, що в школах начебто готуються скасувати безплатні обіди, нічим не підкріплена

Опиратися можна тільки на те, що пручається

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

Сьогодні в Одеській області Партія регіонів є єдиною політичною силою, що визначає плани економічної та соціальної стратегії й перетворює їх у життя.

Зверху видніше

Найгострішим, що викликало бурхливі дискусії на п'ятій сесії Одеської обласної ради, стало питання, на перший погляд, суто господарське. Йшлося про створення комунального підприємства «Фортеця». Передбачалося, що це КП буде створено з метою охорони, збереження, реставрації, використання і наукових досліджень території пам'ятника архітектури й містобудування Аккерманської фортеці в місті Білгород-Дністровський.

Аккерманській фортеці понад 600 років. Вона була побудована в XV столітті генуезцями, потім тут тривалий час квартирував великий гарнізон Османської імперії. У рейтингу історичних визначних пам'яток регіону фортеця посідає друге за значущістю місце після Одеського театру опери і балету. Ця історична й архітектурна перлина, що є спільною власністю територіальних громад області, до сьогоднішнього дня перебувала в стані «фінансової падчерки» — грошей на її утримання, а тим паче порятунок і реставрацію, виділялося так мало, що на них можна було хіба що ставити невеликі будівельні заплати на кріпосних стінах.

Обласна рада вирішила створити комунальне підприємство, яке і зайнялося б порятунком фортеці. Але в Білгород-Дністровському районі таке рішення спричинило бурю протестів серед депутатів міської ради, які на сесії висловили категоричну незгоду зі створенням комунального підприємства «Фортеця». Вони наполягали на створенні в Аккерманській фортеці державного архітектурно-історичного заповідника, фінансування якого повинно було здійснюватися з держбюджету.

Міського голову Білгорода-Дністровського Ігоря Нановського, обраного від політичної партії «Сильна Україна», викликали на «співбесіду» до Одеси. В облдержадміністрації, в обласній раді з ним провели роз'яснювальну роботу. Результатом її стала озвучена Ігорем Нановським його думка про те, що «рішення, прийняте Одеською облрадою, — мудре і вчасне. Однозначно потрібно наводити фінансову дисципліну».

Була зроблена, по суті, ще одна, цього разу позитивна, спроба створення вертикалі місцевого самоврядування, коли рада нижчого рівня підкоряється рішенням ради вищого рівня. Тобто спрацював принцип: зверху видніше.

Опозиціонери в підпіллі

Якщо потужна районна організація Партії регіонів відкрито заявляє про своє прагнення проводити реформи, бере на себе відповідальність за їхнє втілення в життя, то інші політичні сили, які на словах декларують про свою опозиційність, практичних кроків майже не здійснюють.

Така картина характерна не тільки для Білгорода-Дністровського. Приміром, після завершення місцевих виборів практично «пішла в підпілля» партія «Батьківщина». Активність таких політичних сил, як «Фронт змін», КПУ, «Сильна Україна», має, якщо так можна висловитися, «сесійний характер» — депутати від цих партій подають голос на сесіях, нагадуючи про своє існування. Могли б вони зробити конкретні кроки з виконання своїх передвиборних обіцянок? Звичайно, могли б!

Але та-таки Партія регіонів часом не виявляє зацікавленості в співробітництві з опозицією. В Одеській міській раді створено комісію з розробки проекту Статуту міста. За словами депутата міськради Олександра Остапенка, у складі комісії немає жодного депутата від опозиції. Немає її представників і в робочій комісії з прискореного перегляду регуляторних актів, і в складі робочої групи з розробки міської програми розвитку дорожнього руху та його безпеки.

Найменше хотілося б звинувачувати в авторитаризмі й диктаторських замашках обласну організацію Партії регіонів, очолювану главою області Едуардом Матвійчуком. Швидше, мову треба вести про пасивність самої опозиції. Опиратися можна тільки на те, що пручається. В одеському варіанті позиція опозиції — стояти на колінах, глибоко прогнувшись, з величезним бажанням, залежно від ситуації, або вкусити, або лизнути. Це, до речі, повною мірою стосується партії «Батьківщина», чий голос не чути не лише в Одеській міській раді, а й у районах області.

Критикувати владу тільки в рамках закону

На п'ятій сесії обласної ради було підтримано депутатський запит заступника голови облради Олексія Гончаренка до міських голів Одеси, Южного, Іллічівська, Котовська, Теплодара із проханням «обмежити рівень накладних витрат у складі тарифів на послуги з утримання будинків і прибудинкової території 40 відсотків фонду заробітної плати основних працівників виконавця послуг з утримання будинків і прибудинкових територій, неухильно дотримувати вимог закону щодо проведення громадських слухань під час затвердження тарифів на послуги з утримання будинків і прибудинкових територій, забезпечити споживачам відкритість і доступність інформації про витрату коштів виконавцями послуг, отриманих за утримання кожного окремо будинку». Практично всі названі міста очолюють члени Партії регіонів, а на чолі Одеси стоїть Олексій Костусєв, батько автора депутатського запиту Олексія Гончаренка. Проблема, порушена в запиті депутата Олексія Гончаренка, насправді гостра, потребує розв'язання. Однозначно й те, що одразу вона не буде розв'язана. Але факт залишається фактом: у рамках чинного законодавства члени однієї політичної сили критикують одне одного, виявляючи тим самим приклад толерантності й відкритості.

І кілька слів про відкритість. Сьогодні в Одеській області єдина політична сила (йдеться про Народну партію) демонструє відкритість і прозорість у своїх діях. Вона регулярно звітує перед виборцями про зроблене, веде регулярний прийом громадян, вносить проекти рішень для розгляду на сесіях.

Перший звітує лідер обласної організації Народної партії народний депутат України Сергій Гриневецький. За ним — депутати обласної ради. Аналогічні звіти проходять і в районах області. Така форма спілкування з виборцями, на жаль, не використовується депутатами від інших політичних сил. А про народних депутатів, що мають одеську «прописку», годі й казати. Вони рідкі гості в Одеській області, а прізвища деяких із них і зовсім невідомі жителям регіону.

Реформатори квапляться

Місцеве самоврядування, а отже, і регіональні відділення політичних партій найближчим часом очікують зміни, які з певним песимізмом чекають і жителі області. Голова Одеської обласної державної адміністрації Едуард Матвійчук озвучив плани про скорочення чисельності районів області у світлі адміністративної реформи. Скорочувати передбачається депресивні райони. Чиновників ліквідованих районів теж скорочуватимуть, тобто звільнятимуть. Очікується економія бюджетних коштів, які витрачалися на їхнє утримання. Економія грошей, може, і буде. Але що робити, приміром, з обраними на законних підставах районними, селищними та сільськими радами? Їх скоротити ніяк не можна — потрібна воля народу, а не вказівка чиновників. Що робити з людьми, які нині змушені за довідкою їхати за 200, а то й за 300 кілометрів від рідного села? Йдеться про скорочення чисельності районів — з 26 до 17. Їхня кількість відома. Невідомо тільки, скільком тисячам людей доведеться зазнавати життєвих і моральних незручностей.

Але реформатори і реорганізатори квапляться — вибори 2012 року не за горами. Час і про «нарізку» майбутніх виборчих округів подумати.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ДОВІДКА

У Білгород-Дністровському районі обрано 475 депутатів сільських рад і 54 депутати районної ради. Зареєстровано осередки 73 партійних організацій. Однак після нещодавньої перевірки міськрайонного управління юстиції організації п'яти політичних партій не було виявлено, а ще в 12 знайдено порушення чинного законодавства.

Гарячі слова перед холодною адміністрацією

РЕПОРТАЖ З ВУЛИЦІ

Незважаючи на ущипливий мороз із пронизливим вітром, на площі перед будівлею обласної державної адміністрації зібралися активні, рішуче налаштовані мітингувальники, які поставили білий намет із знайомим червоним сердечком.

Над натовпом майорять національні синьо-жовті прапори, а також партій «Батьківщина» та «Реформи і порядок». Зміст акції протесту чітко виписано на транспарантах, що їх розгорнули учасники мітингу: «Ні — політичним репресіям!», «Фірташу — «Нафтогаз», а нам — підвищення цін на газ!», «Чернігів проти підвищення цін, тарифів і пенсійного віку!».

Серед учасників мітингу протесту — вчителі, медики, підприємці, студентська молодь. Кожен із цих людей має що сказати про нинішню ситуацію, в якій відбувається планомірне і послідовне руйнування України.

Кожен має за що «подякувати» нинішній владі, яка у своїй діяльності допровадила до такого абсурдного «покращення життя вже сьогодні», що мало хто сподівається жити завтра.

Хором і через мегафон люди вимагають від обласних чиновників вийти на вулицю і живим словом відповісти на прості запитання: чому ростуть ціни навіть на ті товари, що є в достатку? Поясніть, на якій підставі зростають тарифи, якщо до цього немає жодних підстав? Навіщо здійснюється такий тиск на підприємців, які фактично годують цих самих чиновників?

Українці все більше переконуються, що нинішня влада стала на шлях визискування пересічних громадян з метою збагачення олігархів.

Мене зустріли як давнього знайомого. По очах людей було видно, що вони не втрачають оптимізму й сповнені рішучості боротися за перемогу справедливості. Щоб мене почули, мусив кричати, але на морозі з добрячим вітром це було досить важко.

Тут хтось подав мені мегафон, і я наважився кинути у натовп такі слова: «Дорогі мої земляки! І я, і мої колеги попереджали вас перед виборами парламентськими, попереджали перед президентськими, попереджали перед місцевими: подумайте, за кого віддаєте свої голоси! Подумайте, кому довіряєте владарювати! Чи всі дослухалися до того попередження? Чи всі усвідомили, якими можуть бути наслідки того вибору?

На жаль, нинішня ситуація виявилась саме такою, про яку ми попереджали і якої тоді намагались уникнути. Але саме в цьому полягає суть демократії — влади народу: народ обирає тих, кого вважає достойним влади над ним. Отож і маємо таку ситуацію, яку нам створили наші обранці.

Упродовж майже двадцяти років українське суспільство наступає на ті само граблі. Пора вже зробити висновки, які є очевидними...».

Довелося говорити довго й багато, бо люди ставили різноманітні запитання, просили порад, робили пропозиції. Наприклад, запам'яталася розмова з Катериною Петрівною, котра поставила резонне запитання: «Чому за будь-яку медичну операцію і лікування треба платити готівкою астрономічні суми, які, по суті, є тіньовими і не обкладаються податками?».

Це питання, на перший погляд, локальне, потрапило у центр нинішньої фінансової системи, розкриваючи її ганебну суть.

Бо тут одразу постає дилема. Якщо робити за законом і оформлювати сплату медичних послуг через касу за прейскурантом, то нинішня податкова практика лише сприятиме підвищенню цін на ці послуги. Якщо ж продовжувати сплачувати без каси й без прейскуранта, з рук у руки, тоді ми всі беремо участь у кримінальному фінансовому обігу, сприймаючи такий порядок як норму.

Що порадувало — люди просять завезти їм книжок. Із численних розмов виявилося, що особливою популярністю тут користується книжка «Не по словах, а по справах пізнаєте їх».

Учасники акції протесту передали резолюцію мітингу до Чернігівської обласної держадміністрації з вимогами припинити беззаконня і тиск, що чиняться на чесних громадян, а особливо — на членів опозиції...

Дорогою до Києва увімкнув радіо і почув інформацію, що керівник Кувейту, з нагоди п'ятирічного ювілею на посаді голови держави, вдвічі збільшив стипендію студентам (тепер вона становитиме 700 доларів), на 115 відсотків збільшив зарплату державним службовцям, сплатив кожному мешканцю Кувейту разову допомогу в розмірі 3500 доларів, терміном на рік звільнив громадян від сплати комунальних послуг.

Тут таки почув коментарі «експертів», які завжди напохваті: це він зробив, по-перше, маючи нафтодолари (Кувейт постачає левову частку світової нафти), а по-друге, щоб уникнути революції подібно до подій в Єгипті, Тунісі, Лівії тощо.

Так можуть теревенити біля мікрофона «фахівці», котрі не знаються ані на Кувейті, ані на Україні, ані на нинішніх проблемах світової спільноти.

Бо головна проблема полягає якраз у збільшенні попиту на харчі у всьому світі. Нафту їсти ніхто не буде. А от те, що лише на Чернігівщині майже половина землі сільськогосподарського призначення давно «гуляє» й поросла підліском — найкраще свідчення недолугості влади на всіх рівнях.

Влади, котра не розуміє, що українські «продуктодолари» лежать буквально на поверхні.

Віталій КОРЖ,
народний депутат України.

Чернігів.

Фото прес-служби депутата.

З нагоди свята КП «Житомирводоканал» влаштував незвичну екскурсію для дівчат із клубу «Вечірня жіноча гімназія», що діє при міському центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Гостей провели виробничими приміщеннями — продемонстрували, який складний шлях проходить вода, перш ніж потрапити до кранів наших осель, *інформує наш власкор Олексій КАВУН*

Черкаське ВАТ «Азот», найбільший у країні виробник аміачної селітри, змінило власника: від бізнесмена Олександра Ярославського воно перейшло до Дмитра Фірташа, *повідомляє наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО*

Остання путь Тараса Шевченка. 150 років по тому

ПОДОРОЖНІ НОТАТКИ

Наближаються Шевченківські дні. Не виключено, що політики, аби використати цю дату для самореклами, поїдуть на Чернечу гору, «озброївшись» квітами та полум'яними промовами про вічного Кобзаря. «Голос України» вирішив подолати шлях зі столиці до Канева не в комфортному авто, а так, як це можуть собі дозволити більшість українців — звичайним рейсовим автобусом.

На перший погляд, дістатися до Канева просто. Від метро «Видубичі» автобуси відправляються щогодини, а в час пік — навіть кожні півгодини. І ціна квитка досить демократична — 34 гривні. Ці гроші варто викласти не лише за те, щоб дістатися до Шевченкового заповідника. Сам маршрут неймовірно цікавий. Тим, хто їхатиме вперше, раджу приготувати фотоапарати. Одразу за Києвом ви потрапите ледь не в чарівну казку — в селища Конча-Заспа, Козин і Плюти. Саме в цих містечках мешкає, або ж має свої літні резиденції, наша еліта. Коли в'їжджаєш до Конча-Заспи, складається враження, що їдеш довгим тунелем: господарі будинків не люблять, щоб до їхнього подвір'я хтось заглядав, тому вздовж траси вони вимурували три-, а інколи й п'ятиметрові стіни. Однак навіть ті маєтки, які можна побачити з вікна автобуса, вражають. Кожен із них — ніби знімок з архітертурного журналу. Тут і чотириповерхові палаци з колонами й під'їздом; і одноповерхові будиночки «а-ля хатинка лісника». Одне слово, навіть те, що не приховано від обивательського ока, приголомшує багатством та стилем. Інфраструктура тут відповідна: замість придорожніх кафе — ресторани та готельні комплекси. На стовпах — оголошення про послуги домашньої прислуги.

У Плютах на довгому паркані помітила напис: «Коттеджный городок Плютово». На мить замислилася: чому Плютово, якщо це Плюти? Але ж фраза «котедж у Плютах» звучить так само органічно, як міжнародний шаховий турнір у Великих Васюках. Ось так старі придніпровські села, точніше, їхні назви, підводять любителів розкішних маєтків.

Плюти та Трипілля розділяє не більш як десяток кілометрів, але здається, що потрапляєш до іншої країни. Тут уже й «хати убогі», й дорога розбита. Одне слово — бідність. І що далі від столиці, то більша. У деяких селах мало не чверть хат — це покинуті халупи, збудовані років сто тому. Ця неелітна нерухомість нікого не цікавить. Господарі давно померли, їхні нащадки — «у світах», купувати такі ділянки немає кому, бо знайти тут роботу неможливо. Ось так і стоять пустками ці хатинки, з вибитими вікнами й місцями розваленими стінами. Якось моторошно на них дивитися, бо складається враження, що це не покинуті будинки, а прояви якоїсь хвороби, яка шириться селами. І що далі від мегаполісів село, то таких проявів більше. Дивлячись на пустки, теж згадала хатку під березою мої вже давно покійних діда й баби, яка самотньо доживає віку в селі на півночі Чернігівської області.

Гарних будинків у Гребенях, Піях, Стайках та інших селах, через які пролягає маршрут, мало. Деякі хати настільки занепали, що для того, щоб їх хоч якось утеплити, господарі повкривали стіни кукурудзинням. Зимою, коли подвір'я не прикрашено квітами й зеленню садків, похилені паркани, тріснуті стіни сараїв, низькі вікна хат особливо добре видно. Згадується: ***«За що, не знаю, називають/ Хатину в гаї тихим раєм»***.

Музей стояв забитий дошками, і коли він відкриється було незрозуміло. Наукові працівники тулилися у двох кімнатах Тарасової світлиці — хати-мазанки, вкритої соломою. Нині музей працює. І це найбільший плюс.

Ще одна неодмінна ознака нашого часу — смітники на узбіччях. Селяни, не бажаючи платити за вивезення непотребу на звалище, викидають його у придорожніх лісосмугах. Так, перед селом Стайки здалося, ніби хтось розкидав цілий смітник. Навіть звиклі до таких «пейзажів» пасажири канівської маршрутки, дивувалися розмаху засмічення. Моя сусідка виклала свою версію подій: «Це ж нині так дорого — вивезти сміття на звалище. Мабуть, хтось тут вивантажився, а кульки та інший легкий непотріб вітер по дорозі й полю розніс».

Інша проблема — якість дороги. Щоб об'їхати яму, водієві не раз доводилося виїжджати на зустрічну смугу. Мало того, іноді складається враження, що якою дорогою ще чумаки їздили, таку й заасфальтували — кількість поворотів годі полічити.

І ось нарешті Канів. Проте дістатися до заповідника не так просто. Єдиний транспорт — автобус №2 — ходить з інтервалом у годину. Тобто якщо ви не встигаєте, то доведеться зачекати шістдесят хвилин. На зупинці таких багато. Щоб не просто мерзнути, люди починають знайомитися. Одна пенсіонерка, почувши, що я зі столиці, питає: «А у вас гаряча вода є? Бо у нас уже двадцять років немає». Підтвердження того, що в Каневі з водою не все гаразд, знаходжу на стовпах, які рясніють оголошеннями про продаж чи купівлю бойлерів, а також котлів.

Узагалі, за моїми спостереженнями не з однієї такої поїздки, киян в інших містах, м'яко кажучи, недолюблюють. Столичний мешканець в уяві тих, хто не живе в Києві, — це ледар, який за нікому не потрібну роботу отримує величезні гроші та всі блага цивілізації, при цьому вся країна тяжко працює, щоб кияни отримували зарплату й жили собі на задоволення. Переконувалася, що це далеко не так, навіть не намагалася.

Тим часом автобус таки під'їхав. Для тих, хто захоче повторити мою подорож, скажу: хоч і їздить «двійка» раз на годину, але точно за графіком, який висить на зупинці: кожну тридцяту хвилину з центральної площі і кожну сорок п'яту — із заповідника Тараса Шевченка. Поїздка до музею забере лише кілька хвилин, тому в гарну погоду цих декілька кілометрів можна пройти й пішки, тим паче що дорога йде вздовж Дніпра, під канівськими кручами. Це, мабуть, про них у «Сні» писав Шевченко: ***«Дай же, Боже, коли-небудь,/ Хоч на старість, стати/ На тих горах окрадених/ У маленькій хаті./ Хоча серце замучене,/ Поточене горем,/ Принести і положити/ На Дніпрових горах»***.

Зізнаюсь, що це вже мій третій репортаж з Чернечої гори за останні два роки. Минулі рази відвідини справляли гнітюче враження. Музей стояв забитий дошками, і коли він відкриється, було незрозуміло. Наукові працівники тулилися у двох кімнатах Тарасової світлиці — хати-мазанки, вкритої соломою. Нині музей працює. І це найбільший плюс. Тепер кожен, хто приїде на Чернечу гору, зможе зайти до музею, почути про Шевченка, подивитися на деякі цінні речі, пов'язані з його життям, зрештою — зігрітися після довгої дороги. Треба сказати, що музей відремонтовано на високому рівні, тому бути його відвідувачем приємно: тут працює гардероб, у підвальному приміщенні є кафе, вбиральні, в музеї тепло, чисто і затишно. Без проблем можна замовити екскурсію. Одне слово, сьогодні Національний заповідник Тараса Шевченка працює, мов годинник, чітко і злагоджено.

Щоправда, ще до того, як вирушити до Канева, я спілкувалася з багатьма діячами культури, і жоден з них не дав схвального відгуку з приводу оформлення. Незадоволені підходом і працівники музею, хоча «на диктофон» про це не мовлять. Чесно кажучи, на мене експозиція теж не справила враження. Одразу біля входу (та в усіх залах) найбільшу увагу привертають величезні репродукції картин та офортів, які написав Тарас Шевченко. Тому складається враження, ніби він був не великим народним поетом, а відомим українським художником, який іноді щось ще й писав. Спасибі екскурсоводам, які постійно цитують «Кобзаря», проводячи відвідувачів музеєм.

До речі, всім, хто приїде до Канева, дуже раджу замовити екскурсію. Вона хоч і коштує дорого (100 гривень з групи), проте це того варте. Наукові працівники музею — це люди, які десятиліттями досліджують творчість Тараса Шевченка. Вони знають ледь не весь «Кобзар» напам'ять, вже не кажучи про біографію поета. Крім віршів, у залах бракує й цінних експонатів. Основну увагу приділено візуальним зображенням — усюди стоять монітори, на яких час від часу з'являються то полотна Шевченка, то його портрети, то портрети його друзів. Єдині справді вартісні речі, на які я звернула увагу, — це посмертна маска та книжка, в якій міститься запис про народження Тараса Шевченка. Я запитала в екскурсовода, чому так, чи не зіпсувалися експонати за період багаторічного ремонту? Науковець мене запевнила, що жоден експонат не зник і не зіпсувався, та не всі вписалися в експозицію. Проте вона запевнила, що, по-перше, експозиція ще не завершена, по-друге, всі цінні експонати буде використано під час виставок, які нині готує музей.

На завершення екскурсії я зайшла до Тарасової світлиці. На відміну від дуже офіційного музею, в цій відновленій 1991 року хатинці доглядача могили, відчувається дух Шевченка. Підлога встелена свіжим пахучим сіном, біля стіни піч, дерев'яні лавки, на столах кухлі, з яких пили воду ті, хто приходив на Чернечу гору понад століття тому. Саме тут відчуваєш ту теплу атмосферу, якої так бракує музею. Наостанок мені запропонували залишити свій відгук у книзі відвідувачів світлиці. Користуючись нагодою, я почитала інші записи. Один із них, зроблений 5 лютого, мене особливо вразив: «Сьогодні ми одружилися і приїхали сюди, щоб вклонитися Тарасові Шевченку». Далі підпис і приписка: «Київ—Канів—Київ». Отже, є люди, які їдуть до Шевченка навіть у день свого весілля, а це означає, що це буде та сім'я «вольна» і «нова», в якій Кобзар просив пом'янути себе «незлим тихим словом».

Тетяна ПАСОВА.

Київ—Канів—Київ.

Фото автора.

На знімку: центральний зал музею.

Тут ходила Софія Русова

Відома українська діячка Софія Русова, 155-річчя від дня народження якої щойно відзначено, насправді... не українка! Вона народилася в селі Олешня в родині полковника шведського походження Федора Ліндфорса та француженки Ганни Жерве, дочки генерал-губернатора Омська. Її батьки перебралися на Чернігівщину із Сибіру, щоб врятувати старших дітей від туберкульозу.

Як писала Русова у споминах, батьки її — шляхетні, високоосвічені люди з поглядами свого часу, в родині панувала французька мова.

Після переїзду родини до Києва 16-річна Софія вступила у Стару Громаду, де познайомилася з майбутнім чоловіком Олександром Русовим, етнографом, статистиком. «Він перший відкрив мені красу української народної поезії, заговорив до мене українською мовою і без довгих промов та пояснень збудив у мене ту любов до нашого народу, яка вже ніколи не покидала мого серця й кермувала всією моєю працею довгі літа».

Софія Федорівна вчителювала в рідній Олешні, інших освітніх закладах. Клеймо «української націоналістки» заробила за членство в Українській Центральній Раді, за керування департаментом дошкільної та позашкільної освіти Міністерства освіти, активну участь у дерусифікації шкіл, а також за влаштування курсів українознавства, підготовку перших українських шкільних підручників. «Народові, який не має своєї школи і не дбає про неї, призначені економічні злидні й культурна смерть, — писала відомий педагог-вчений. — Ось через що сучасним гаслом усякого свідомого українця мусить бути завдання: рідна школа на Вкраїні».

...В Олешні пам'ятають про знамениту просвітительку. Останнім часом завдяки утворенню благодійного фонду імені Софії Русової в селі чимало зроблено з увіковічення її пам'яті, розпочато будівництво та реконструкцію музейно-туристичного комплексу «Садиба Софії Русової». За півтора року зроблено для нього красиву огорожу, відкрито майдан Софії Русової, збудовано Музей гончарства, будиночки для туристів. Розчищено й поглиблено озерце, яке прикрасить краєвид поблизу музею.

— Цього року плануємо відкрити готельно-туристичний комплекс на 50 місць, колибу, здійснимо основні реставраційні роботи в колишньому будинку Ліндфорсів, — розповідає президент благодійного фонду Іван Чаус. — У ньому буде вісім кімнат на першому поверсі і дві — на другому. А відкриття музейно-туристичного комплексу «Садиба Софії Русової», пам'ятника видатній просвітительці заплановували на 2012 рік.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

На знімку: вихователі Прилуцького дитсадка імені С. Русової біля пам'ятного монумента на честь відомого педагога в Олешні.

Фото автора.

Там, де Кобзар не «щитають», а читають

У слухавці — схвильований жіночий голос і одразу з десяток запитань: «Ви не знаєте, що з Марією Матіос? Це правда, що хочуть вилучити її нову книжку? А ви маєте «Вирвані сторінки...»? Дасте почитати?». Галина Ковальчук подзвонила від імені чималого гурту людей. Деякі з них зараз — за кордоном на заробітках. «У нас, у Врублівцях давно є клуб шанувальників книги. Неофіційний. Одній людині слідкувати за новинками важко, інтернет у селі рідкість, обмінюємося інформацією, та й книгами, бо на сільські статки не накупишся всього, що хотів би мати на домашній полиці».

Галина Іванівна тут народилася, працювала вчителькою. На кожній вулиці — її учні, однокласники. Знає односельців, як саму себе. Головне для неї в кожній людині — духовний світ, культурні вподобання. Часом і скаже котромусь: «Якби ж читали ви Франка та Шевченка...» Одного разу на це почула: «Так я ж і щитаю, їй-Богу, щодня щитаю!»

Пані Галина, отримавши чергову пенсію, не шкодує тих папірців із Шевченком, щоб придбати українську книгу. Новинкою ділиться перш за все з Ларисою Проскуріною, сільською бібліотекаркою. Завдяки пані Ларисі врублівчан свого часу поєднала дружба з багатьма українськими письменниками, особливо з поетом Дмитром Луценком. А ще в бібліотеку знесли старожитності, аби молоде покоління глибше пізнало давню подільську культуру. «Разів три наймолодших школяриків приведе вчителька до бібліотеки — і вони вже стають завсідниками, — розповідає пані Лариса. — А ще недавно тут від холоду всидіти було неможливо, віконні пройми закривали плівкою, допомогло замінити вікна підприємство «Агросолюшнс». На жаль, у бібліотек є ліміт електроенергії, ще кілька холодних місяців попереду, а гріти вже не випадає...» Лариса Проскуріна від того має порятунок: стає книгоношею, їде в село. Літніх та самотніх провідає, загляне до постійних читачів, розповість селянам про новинки видавництв. Десь там нарікають, що сьогодні народ до книжки став байдужим. Невеликі статки — то не остання причина. А як часто поповнюються державним коштом бібліотечні фонди?! Немає українських книг — і смаки активно формують російські видавництва. На щастя, у Врублівцях мешкають ті, хто знає нашу сучасну літературу.

☞ ОФІЦІЙНО

У Врублівцях — 452 двори, працюючих людей всього 112, пенсіонерів — 289.

☞ ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Перша згадка про село Врублівці датується 1460 роком. У музеї Київського університету є кремнієвий скребок і ніж, знайдені у Врублівцях разом із кістками мамонта. Неподалік було раннє трипільське поселення. Ще в XIV столітті у Врублівцях діяла православна церква. Школу тут відкрили в 1834 році.

Скільки бачиш оком — мальовничі пагорби над Дністром, від привілля яких хочеться співати. Врублівчани це роблять залюбки. Об'єдналися найкращі співаки у вокальну групу «Калинонька», що не раз посідала перші місця в оглядах самодіяльності. Тим колективом керує Микола Мельник, подільський композитор. «Це моє рідне село, тут батьківська хата. Тому художній керівник я тут «безкінечний», і ні про які гроші не йдеться. На репетиції збиралися б щодня, якби не моя робота в місті. Маємо зберегти те, що діди нам передали з далеких віків. Перш за все старовинні коляди, які більше ніде не співають. Ось послухайте цю — «Славен єси»... На ній захистив дисертацію професор Зиновій Яропуд! Лише ця колядка коштувала гроші, за інші виносили коржики, яблука».

— Питаєте, чим живемо? Пісня — наша розрада, бо немає нині чим тішитися: такі «реформи» почалися, що люди бояться, чи й виживуть, — кажуть жінки. — Якби йшло на краще, то ми б відчули. Бодай цей будинок культури, який ось-ось розвалиться, взяли б та й довели хоч при якомусь президентові до пуття. Громада не має на те коштів.

У Будинку культури стеля падає, пташки на стінах гніздяться. Клуб чомусь не хотіли передати на баланс сільради, й він руйнується без господаря. А поки немає в сільської культури даху — вона й на вулиці співає. Це врублівецька традиція. Сільський фестиваль колядок влаштовують на Водохреща на Дністрі, а на Купальське свято йдуть до Миколи Мельника. Його хата над потічком, вигін поруч — ніби сцена. Гуляння звечора й усю ніч! Молоде покоління ростуть голосистим. У школі заступником директора працює вчитель музики. Невелика бібліотечна світлиця цього дня вмістила всіх талановитих — літніх і зовсім юних. Громада Врублівців вижила в усі лихоліття й зберегла свою самобутність, бо дбала, щоб не згубити власне обличчя й дух, що підносить над буденщиною.

Віра ШПИЛЬОВА.

На знімку: «Калинонька» готує свої перлини.

Фото автора.

КАЛЕНДАР

Непочуті попередження

Рівно 60 років тому в Мужені (хутір Закуток, Лазуровий берег, Франція) помер видатний український письменник і політичний мислитель Володимир Винниченко. На цю річницю своєрідно відгукнулося київське видавництво «Знання».

Тут, у серії «Класна література», нещодавно видано два Винниченкові романи, що в Україні досі не видавалися. Один з них, «Нова заповідь», вийшов 1949 року в Парижі, в авторському французькому перекладі. Роман активно обговорювався французькою літературною критикою та громадськістю. Ця зацікавленість була спричинена тим, що Винниченко в цьому творі, вслід за Кестлером і Орвеллом, показав справжнє обличчя сталінського соціалізму. Якщо бути точним, Винниченко зробив це навіть раніше, аніж Кестлер чи хто інший, бо перша редакція «Нової заповіді» датована 1932 роком. Все, що тепер можна прочитати в романі, не буде для нас новиною. Та це все одно читання драматичне, бо, читаючи, думаєш: наскільки доля несправедлива до людей і книг! Чому Винниченка не почули тоді в Європі? Якщо уявити, що вже 1932 року «Нова заповідь» була перекладена з української на інші мови і Європа всерйоз поставилась би до цієї книжки, як до сигналу тривоги, то, може, не прийшов би до влади Гітлер, а Сталін не вчинив би всіх тих злочинів, які вчинив, починаючи з кінця того року, в якому написано перший варіант твору. Звісно, наївно так думати, але вся світова література стоїть на оцьому наївному сподіванні неможливого.

Винниченко зневірився в комуністичних ідеалах і шукав альтернативи. Слово «демократія» брав у лапки, бо саме європейська демократія допустила до влади Гітлера й заплющувала очі на Сталіна. Замість панівного у світі культу сили Винниченко пропонував конкордизм — систему узгодження та урівноваження людських сил, фізичних і психічних. Зараз це звучить майже звично: людина — не цар природи, а частина її. Щоб зробити ідею доступнішою, Винниченко пише книгу від імені юної француженки Ivonn Vovin. Нібито він так зробив, зважаючи на ріст феміністських настроїв у Франції. Втім, очевидно, що Vo-Vin — це зашифроване прізвище самого автора. Зрештою, навіть не це важливо: дівчина описана так симпатично, що нею зачаровуєшся й готовий слухати все, що вона говорить, навіть про конкордизм, мовляв, якщо людство перестане їсти м'ясо, то перестане бути хижим. Хоча окрім цього в романі є чимало попереджень, вартих уваги. Роман написано перед самою війною. Можливо, ще за якусь годину до того, як Гітлер і Сталін 1939 року розв'язали Другу світову, цей роман міг здатися неймовірним і наївним. А через годину після того, як війна почалась, роман вже таким не здавався, але читати його й робити висновки було вже пізно. Ось чому ця книга йшла до нас аж так довго.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Над Україною — жінка-планета, жінка-астероїд

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ

З-поміж мільйонів жінок, які мріяли зірвати зірку з неба, українці Мотрі Братійчук це вдалося: у свідоцтві Міжнародного астрономічного союзу записано, що планета-астероїд на відстані від Землі у 2,6 разу далі, ніж до Сонця, під номером 3372, має офіційне ім'я «Братійчук».

Скромна уродженка села Верба Дубенського району Мотря Братійчук — справжнє світило астрофізичної науки, про що тривалий час навіть не здогадувалися її земляки.

— Воно й не дивно, бо Мотря ніколи не дозволяла собі хизуватися професорством, а до своїх наукових відкриттів ставилася так, ніби це звичайна справа, — розповідає її двоюрідна сестра Ольга Мельник. — Мотрин батько завжди заохочував її жадобу до знань, до науки. Ось вона і вибилася в люди, чим ми завжди пишалися.

Мотря Братійчук здійснювала одне відкриття за іншим. Особливо після того, як очолила лабораторію космічних досліджень при Ужгородському університеті. Ці відкриття ставали основою наукових праць, нових лекційних тем. Під керівництвом Мотрі Василівни співробітники лабораторії виконали десятки наукових тем, опублікували понад півтисячі наукових робіт. А сама керівник лабораторії є автором 113 наукових статей, багатьох посібників з астрофізики. Кажуть, що професорка до останнього свого подиху марила небом.

...Свій космічний вибір Мотря Братійчук всерйоз зробила, викладаючи в Ужгородському університеті. Тоді, у 60-х роках минулого століття, виникло питання про створення найзахіднішого пункту цілісної мережі оптичних спостережень. Цю ініціативу нібито виявила академічна рада Академії наук України. Насправді головним чинником створення «західної лабораторії» стало безкомпромісне протистояння двох політичних систем: соціалістичної та капіталістичної. Союзу був конче потрібен цей крайній форпост. Не дивно, що до Ужгорода зачастили фахівці з усієї країни. Двічі приїздив тодішній президент Академії наук СРСР Мстислав Келдиш. Вивчав можливості наявної станції оптичних спостережень за штучними супутниками Землі, шляхи її модернізації. Сам він дав дозвіл на відкриття у 1968 році спеціальної лабораторії космічних досліджень.

Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

Родина Мотрі Братійчук (Олександра Буханська, Раїса Окрениць, Руслан Мельник) біля меморіальної дошки, що встановлена на фасаді хати, де народилася видатна українка.

Пізніше Мотря Василівна, котру однією з перших запросили на роботу до лабораторії, усвідомила: без космічних спостережень, без штучних супутників людство не в змозі вже обійтися. Бо це і шлях до інших планет, і метеорологічний прогноз, і розвідка з висоти океанських глибин, земних надр тощо, а заодно й унікальна можливість задовольнити омріяний запит душі, який не давав спокою ще з дитинства, — якомога ближче наблизитися до зірок.

Найцікавіше, звичайно, в долі Мотрі Братійчук, лауреата премії Академії наук СРСР імені Філатової та премії Української астрономічної асоціації, те, що Міжнародна астрономічна унія присвоїла малій планеті №3372, відкритій 24 вересня 1976 року, ім'я Bratiychuk. Цим самим визнано величезні заслуги уродженки Рівненщини в науковому вивченні космосу.

До речі, згадану планету, яка нагадує астероїд, відкрила не сама Мотря Василівна, а професор Черних із Кримської астрофізичної обсерваторії. Утім, вона до цього відкриття також має безпосередній стосунок, бо перша вирахувала орбіту нового космічного тіла, теоретично довела його існування. А вже практику довершили кримські колеги. Вони перші зауважили, що найдоречніше назвати зоряне видиво ім'ям людини, котра всіма своїми помислами прагнула осягнути небеса, котра без них не уявляла свого земного буття. Тож у переддень Різдва не забудьте поглянути в зоряне небо, де є планета, названа ім'ям видатної нашої землячки.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

«Мотор-Січ» налагодить виробництво гелікоптерів на базі збанкрутілого «Вінницького авіаційного заводу», *інформує наш власкор Віктор Скрипник*. «Протягом перших 2—3-х років вінничани спеціалізуватимуться, як і раніше, на ремонті гелікоптерів, а далі розпочнуть роботу над виробництвом гелікоптера і літака Ан-3»

В Івано-Франківську почали готувати гідів-екскурсоводів до Євро-2012. Ліцензовані курси створено за сприяння декількох туристичних структур, *повідомляє наш власкор Дарина Назарчук*

У НОМЕР

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Гірники закритої шахти сидять без зарплати з початку року

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Уже два місяці нас годують порожніми обіцянками, щоразу вигадують нову причину перенесення виплати грошей, — заявив профспілковий лідер. — Люди обурені, скільки можна випробовувати терпіння?» Юрій Тесля нагадав, що аналогічна ситуація склалася влітку минулого року: чотиримісячну заборгованість у зарплаті Міністерство вугільної промисловості погасило лише після того, як робітники пригрозили зупинити водовідливну установку.

До яких дій вдатися цього разу, колектив ще не вирішив. Зупинка шахти «Червоний Жовтень» може обернутися екологічною катастрофою для міста. У зоні підтоплення опиняються і діючі вугільні підприємства, і житлові будинки. Проблема із виплатою зарплати — не єдина на цій шахті. Фінансування не вистачає й на інші потреби. Через борги підприємству припинили подачу води, тож гірники використовують шахтну воду, яка не проходить необхідне очищення.

Довідка

Місячний фонд оплати праці на шахті «Червоний Жовтень» становить 550 тисяч гривень.

«На нас дивляться, як на захребетників, зарплату виплачують, наче подачку, — каже голова профспілкової організації. — Адже фінансування повністю бюджетне. Вугілля гідрозахисним шахтам видобувати заборонили, відповідно, власних коштів у підприємства немає». Після минулорічного наказу міністерства на шахті скоротили працівників. А тим, хто залишився, поставили умову: протягом 2011 року взяти відпустку за власний рахунок щонайменше на 11 днів. Гірники кажуть, що зароблять частину коштів могли би і самі, якби таким шахтам дозволили видобуток вугілля на низьких глибинах у межах шахтного поля. За розрахунками фахівців, цього вистачило б, щоб забезпечувати побутовим паливом працівників, оплачувати комунальні витрати підприємства і навіть створити нові робочі місця.

Ліна КУЩ.

КРИМ

У Ялті врятували кефаль

За словами начальника інспекції з благоустрою ялтинського виконкому Олега Піхтерєва, днями в акваторію ялтинського порту зайшло два косяки дрібної риби кефалі, яку у народі називають чулара. На місце одразу виїхала комісія й зафіксувала вилов з порушеннями правил любительського й спортивного рибальства. У результаті чого в ялтинських рибалок було вилучено 112 штук кефалі. Рибу відпустили в море.

«У такий спосіб ми запобігли екологічній катастрофі, — підкреслив Олег Піхтерєв, — адже кожна рибина несе в собі близько 1000 ікринок, що потім становитиме чотири косяки риби».

Вилов кефалі біля берегів ялтинських пасажирського та вантажного портів у зимовий час заборонено у зв'язку з нерестом. Такі заходи щодо обмеження вилову риби вживають кілька разів на рік.

Георгій ВЕРВЕС.

Ярмаркували письменниці

У Чернігові відкрився обласний ярмарок «Що може жінка». У ньому беруть участь понад 50 майстринь зі своїми роботами — вишивкою, художніми полотнами, моделями одягу тощо **(на знімку)**.

Чернігівські письменниці представили свої нові видання, а рукодільниці — неповторні прикраси. Відбулося урочисте нагородження переможців конкурсу «Кращий подарунок мамі», в якому взяли участь більше 100 дітей міста. Для відвідувачів ярмарку проведено також модельний показ одягу, святковий концерт, майстер-класи з оформлення кулінарних виробів, ужиткового мистецтва, віражу, дизайну та інше.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Фото автора.

«Він же не кожного дня б'ється...»

В Українському домі допрем'єрно показали стрічку «Жінки, яких б'ють». Подія відбулася в рамках Форуму «Україна. Суспільство рівних можливостей». Режисер Вадим Кастеллі називає це документальним кінозойком.

«Зойк» стислий і пронизливий. Із шести годин відзнятого відео зафільмували 28 хвилин. Три жіночі долі. Всі героїні любили своїх чоловіків. Перший подобався характер і зовнішність. Вона лежала в лікарні з черепно-мозковою травмою. Вісімнадцять днів у комі. «Як виходила з лікарні — мирилися. Любили одне одного...»

Друга втекла. Подзвонила на «телефон довіри». Пройшла реабілітацію. Відкрила кіоск. Мріє про власне кафе.

Про третю сусіди кажуть: «Вона свої дванадцять років кари вже відбула». У цієї жінки протез замість ока, зламані вуха, пошкоджена у кількох місцях щелепа. Попри це вона народила від свого чоловіка трьох дітей. Той замикав дружину в підвалі. Одного дня вистрелила рушниця. Тепер жінка молиться і плаче на його могилі, заваленій вінками. Суд її виправдав.

«Чи може хтось при здоровому глузді дозволяти, щоб його били, калічили? Я не можу цього зрозуміти. Мабуть, тому, що я не жінка», — каже Вадим Кастеллі.

А вони твердять: «Усе-таки він — батько... Одна маленька квартира на всіх... А що люди скажуть?..» За словами режисера, найстрашніша відповідь, яку він чув: «Він же не кожного дня б'ється... Я вже звикла».

Головні героїні говорять коротко та відверто. Без чорних рисок, що затуляють на екрані очі. Жодних телевізійних маскувань. Великим планом — обличчя. Руки. Долі. Поміж тим — зізнання відомих.

«Коли мені було десять років, я сама порадила мамі розлучитися з батьком», — ділиться співачка Таїсія Повалій.

«Я терпіла, поки не почав бити при дітях. Зібрала усіх трьох і пішла голабоса, як стояла», — каже Ольга Богомолець, професор, власниця медичної клініки.

«Практично кожна, поклавши руку на серце, може згадати факт насилля», — додає народний депутат Ольга Герасим'юк. За статистикою ООН, від цього потерпає кожна п'ята українська жінка. Виходить, це майже 4 600 000 жертв.

...На перегляді зібралося близько тридцяти людей. Ми нарахували сімох чоловіків. Аудиторія підкута — працівниці й дослідниці гендерних центрів, жіночих організацій тощо. До середини фільму обличчя зробилися враженi, збентежені, в когось вологі очі. Зітхання... Ще одне...

Прем'єра стрічки відбудеться в березні на Першому Національному телеканалі. За словами режисера, після цього зроблять копії й роздаватимуть усім, хто зможе їх поширити.

Аніта ГРАБСЬКА.

Фото Олега МАРКЕВИЧА (Укрінформ).

Край материнської слави

З одного мільйона тридцяти семи тисяч волинян 550 тисяч — жінки. На кожні сто представниць прекрасної статі тут припадає 89 чоловіків, хоча хлопчиків народжується більше.

Торік в області народилося 7,8 тисячі хлопчиків і 7 тисяч дівчаток. На кожну тисячу жителів припало по 14,3 новонароджених, що є одним із найкращих показників у державі. Демографи пояснюють це місцевими традиціями і великою кількістю жінок репродуктивного віку. Середньостатистична волинянка має лише 40 років, молодшими в Україні є лише мешканки Закарпаття та Рівненщини (39 років).

У Волинській області проживає 15,4 тисячі багатодітних сімей. Найбільше — у Камінь-Каширському районі — 1880, Любешівському — 1717, Маневицькому — 1440. Торік 1663 матерям присвоєно почесне звання «Мати-героїня».

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Моряки встановлять «чайний» рекорд

Як повідомив прес-центр командування ВМС України, для наших військових моряків Масляна стане днем установлення чергового рекорду. У неділю на центральній севастопольській площі імені адмірала П. С. Нахімова заплановано велике чаювання — за шість годин із двох самоварів збадьорюючим напоєм почастують більше десяти тисяч гостей. Такий результат покликані зареєструвати представники національного проекту «Книга рекордів України».

Жарові самовари, зроблені у вигляді гармат, не тільки готуватимуть чай, а й щогодини стрілятимуть. Ідея й встановлення нового рекорду належить торговельній марці «Козацький мед», завдяки якій і за допомогою українських військових торік уже був установлений всеукраїнський рекорд. Тоді підприємці почастували моряків гігантським млинцем з медом. Його розміри вражали: загальна довжина — більше кілометра, а меду пішло триста кілограм. Загальна вага частування становила сімсот кілограмів, а кількість зібраних в один супермлинець стандартних млинчиків — більше десяти тисяч.

Вл. інф.

Змагалися діти Мельпомени

Фото автора.

Більше 20 дитячих театральних колективів взяли участь у міському конкурсі «Діти Мельпомени», що відбувся у Тернополі. Наймолодші учасники — учні 1-А класу школи №10 **(на знімку)**.

Їхня вчителька Людмила Вартабедян каже, що сама дуже любить театр і зуміла прищепити любов своїм першачкам. Вони залюбки грають «Козу-дерезу», сміливі на сцені, а ляльок для вистави пошили батьки. Шестикласники школи №20 (театральний колектив «Овація») замахнулися на постановку мюзиклу «Бременські музиканти», і їм це непогано вдалося. У репертуарі школярів — українська класика, казки, сучасні вистави. Переможців визначали у кількох номінаціях. Паралельно відбувався конкурс «Українська народна іграшка», де були представлені ляльки-мотанки, зроблені руками школярів. Організатори кажуть, що діти залюбки беруть участь у виставах, а залучення до лицедійства, народних ремесел сприяє не лише їхньому розвитку — вони навіть краще вчаться.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

На пошті працюють... шість Тетян

У Вознесенську на пошті, так уже повелося, здебільшого трудяться жінки. Начальник ЦПЗ №2 із міста Вознесенська Лідія Косенко — зв'язківець із 38-літнім стажем. Останні шістнадцять років керує поштовим центром, що об'єднує 90 поштових відділень. Колектив великий (428 осіб), працьовитий і дружний. На особливу повагу заслуговує робота відділення зв'язку села Білоусівка, яким керує Любов Пітель, відмінні показники в міських відділеннях зв'язку Вознесенська й Веселинового, на чолі яких Ніна Гижко та Ганна Візантий.

Показово, що в міському відділенні зв'язку №1 Веселинового з восьми жінок трудяться... шість Тетян. А листоноша із села Покровка жодної хвилини не замислювалася над вибором майбутньої професії. «Так прізвище її й підказало», — посміхається Тетяна Почтар.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

Миколаївська область.

На знімку: інструкторові відділу підписки ЦПЗ №2 Ользі Михайленок дуже допомагає в роботі новенький комп'ютер, подарований редакцією «Голосу України» за перемогу у всеукраїнському конкурсі «Голос України — в кожну родину».

Фото автора.

ФОТОФАКТ

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

В ужгородських парках почалися весняні роботи — територію очищають від старих дерев і чагарників.

У Полтаві зникла сомалійка

24-річну громадянку Сомалі Аміну Саїд Абділахі востаннє бачили ще 21 лютого ввечері, коли вона вийшла з готелю «Турист». Відтоді ніхто нічого про неї не знає. Зусилля міліції знайти дівчину або бодай дізнатися про її місцеперебування, жодних успіхів не принесли.

Таємниче зникнення молодої іноземки, яка приїхала навчатися в Полтавському національному технічному університеті, породило чимало чуток. 3 березня на прес-конференції ситуацію прокоментував начальник УМВС України в Полтавській області генерал-майор міліції Олександр Рудяк.

— Міліція розглядає декілька версій, — уточнив генерал. — Вона приїхала до України як абітурієнтка, але вступних іспитів не склала. Саме за добу перед її зникненням дільничний та представник відділу у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб повідомили, що дівчина буде вислана з країни. Ми провели великий обсяг роботи спільно із прокуратурою, СБУ, але реальних підстав, що дівчина стала жертвою злочину не виявили. Одна з версій, до якої ми схиляємося: дівчина за допомогою друзів вирішила залишитися в Україні. Її друзі кажуть, що вона пішла в магазин... Із Сомалі їй переказували 100 доларів щомісяця, а на прожиття залишалося близько 25 доларів.

Отже, міліціонери припускають, що сомалійка не стала жертвою злочину, а просто переховується, щоб не залишати Україну.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтава.

З'явилася «сталінська» шаурма

Фотографія Йосипа Сталіна прикрасила кіоск із продажу шаурми у підземному переході в центрі Донецька. На плакаті — зображенння вождя та гасло: «І тепер шаурма по 11 грн.!» Поруч — перекреслена цифра 15. Рекламу підсумовує підпис: «О каждом из нас заботится Сталин в Кремле». Продавець азійської зовнішності, побачивши, що я фотографую кіоск, висловив невдоволення. Розповісти про те, кому спала на думку креативна ідея використати фото генералісимуса, не захотів. А от молодий хлопець, який чекав, доки приготується порція шаурми, чесно зізнався, що прийшов сюди, побачивши знімок в Інтернеті: «Прикольно!»

Це не перший випадок використання образів радянських вождів у зовнішній рекламі. Кількома роками раніше «Донецькміськтепломережа» розвісила біг-борди із фотографією Сталіна та натяком: «Кожен, хто не платить за тепло, буде покараний». Щоправда, міська влада не схвалила таку «творчу знахідку»: щити провисіли лише кілька днів. А в 2001 році один із будівельних магазинів рекламував власну продукцію за допомогою образу... Леніна. Вождь пролетаріату переконував купувати ванни та унітази — як «справжню буржуйську сантехніку».

Ліна КУЩ.

Фото автора.

У НОМЕР

КИЇВ

Брудні плями на карті

Східні області України, Чорнобиль, Калуш і Солотвино визнано найбільш екологічно небезпечними регіонами країни. Це заявив президент Інституту екологічної експертизи «Зелений стандарт» Олександр Прогнімак. За його словами, східні області потрапили до чорного переліку через великі підприємства хімічної, вугільної, металургійної промисловості, що розміщені на тих територіях. Солотвино, як місто, що взагалі може опинитися під землею. Вибір Чорнобиля пояснень не вимагає.

Наталя ФІЛІПЧУК.

ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Документи на оформлення польських віз приймають через Інтернет

Торік Генеральне консульство Польщі у Вінниці видало 21,5 тисячі віз. З них 60 відсотків до країн Шенгенської зони, решта — до Польщі. За інформацією керівника консульського відомства пана Кшиштофа Свідерека, уже в перші два місяці нинішнього року збільшилося число бажаючих скористатися послугами дипломатичної установи. «Прогнозуємо, що в нинішньому році оформимо не менше тридцяти тисяч віз, — каже пан Свідерек. — З першого березня знижено оплату за оформлення документів з 35 до 20 євро. Крім того, активнішими стають контакти на різних рівнях — від шкільної молоді, студентів, підприємців — до керівників територіальних громад». Щоб скоротити черги, у консульстві почали приймати документи для оформлення віз через Інтернет за адресою www.e-konsulat.gov.pl. Генеральний консул пообіцяв також спростити процедуру отримання карти поляка для мешканців невеликих міст у всіх трьох областях, які входять до консульського округу — Вінницький, Житомирській і Хмельницький. «Якщо збирається 50 людей, які мають намір здати документи для оформлення карти поляка, варто повідомити про це в консульство, і ми виїдемо на місце», — каже пан Свідерек. За його словами, таких виїздів цьогоріч було вже більше десяти. Загалом консульство видало понад дві тисячі карт поляка.

Віктор СКРИПНИК.

У Микуличині зустрічатиметься молодь різних країн, а на Чорногірському хребті відновлять астрономічну обсерваторію

Днями в Яремче відбулося українсько-польське робоче засідання щодо створення Міжнародного центру зустрічей студентської молоді України та Республіки Польща у Карпатах та з відновлення астрономічної обсерваторії на горі Піп Іван у межах «Дорожньої карти українсько-польських відносин на 2011—2012 роки».

Унікальна ідея щодо першого з проектів народилася ще у травні 2007 року. Саме тоді Івано-Франківська обласна рада спільно з Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та Варшавським університетом вийшли з ініціативою створити Міжнародний центр зустрічей у самому серці Карпат — у селищі Микуличин. Польська сторона навіть встановила нагороду президента для переможця архітектурного конкурсу. Молоді архітектори двох країн змагалися під гаслом «Молодь для молоді» і серед близько 20 проектів Центру одноголосним рішенням журі переможцем визнали роботу випускника Варшавської політехніки Павла Новіцького. В червні у Бельведерському палаці він отримав президентську нагороду за вражаючу концепцію двоповерхового функціонального конгрес-холу на 220 місць, у якій дивовижно поєднав сучасність і традиції. Запропоноване настільки вписується в місцевий мальовничий ландшафт, що, здається, нічого іншого тут і не можна побудувати.

«Молоді люди, які зустрічатимуться тут, в Карпатах, будуть сміливо будувати спільні добрі стосунки. Маю переконання, що побудова нового Молодіжного центру зустрічей нашої й вашої молоді розпочнеться якомога швидше. Тим паче, що це відбувається під патронатом наших президентів», — заявив у інтерв'ю «Голосу України» директор Східного Департаменту Міністерства закордонних справ Республіки Польща Артур Міхальський. А представник канцелярії президента РП Анна Гурська додала: «Початкова підготовча стадія проекту відбувалася протягом двох останніх років, коли ця ідея дозрівала з одного та другого боку. Зараз ми маємо надію приступити до етапу її реалізації. Над цим дуже плідно працює не лише Прикарпатський національний університет із його проректором з міжнародного співробітництва паном Ігорем Цепендою, наш Варшавський університет, а й представники місцевої влади». «Враження від проведеної зустрічі однозначно позитивні, — заявив «Голосу України» заступник голови Івано-Франківської ОДА Роман Іваницький. — Визначено конкретні строки складення проектно-кошторисної документації, щоб ще в цьому році можна було подавати на європейські гранти. Адже для таких великих проектів потрібні великі кошти».

Організатори мають за мету створити Фонд на зразок польсько-німецьких і німецько-французьких фондів, які свого часу відкрили схожі Центри на території своїх країн. Орієнтовна вартість проекту 4 млн. євро.

Другий проект, що обговорювали під час зустрічі у Яремче — відновлення астрономічної обсерваторії на горі Піп Іван. Уперше до окуляру телескопу цієї унікальної споруди астрономи припали ще... 1938 року. Це була обсерваторія Варшавського університету. Під час Другої світової війни й у післявоєнний час вона зазнала серйозної руйнації. Тож станом на сьогодні від неї залишились тільки кам'яні мури, які, коли гору вкриває сніг, нагадують величного білого слона.

Кілька років тому Івано-Франківська ОДА та обласна рада виділили кошти на опрацювання проекту можливого відновлення будівлі обсерваторії. У свою чергу два університети, на підставі оцінок науковців-астрономів, заявили, що створення такого навчально-наукового центру для студентів обох країн є не лише цілком можливим, а й украй необхідним. При цьому наукову складову проекту зголосилися забезпечити польські астрономи (Варшавський університет має діючу обсерваторію в Чилі) та науковці Прикарпатського національного університету. Зокрема, професор Іван Климишин, який є автором відомого підручника «Астрономія», що витримав десятки перевидань у часи колишнього СРСР та незалежної України. Також планується, що у приміщенні обсерваторії буде розташовано науковий центр із дослідження рослинності Карпатського національного парку та археологічну експедицію.

Професор факультету архітектури Варшавської політехніки Малгожата Розбіцька особисто влітку «штурмувала» Піп Іван (2 028 м) і побачене її не розчарувало, а навпаки, надихнуло на захоплюючу роботу над проектом відновлення цієї будівлі. Головне, на чому наполягала архітектор, — збереження головної функції цього об'єкта, а також його характеру. Українська сторона запевнила: «П'ятизірковий готель будувати не будемо!» І доповіла: за рішенням Верховинської районної ради від 28 грудня минулого року будинок колишньої обсерваторії на горі Піп Іван передано на баланс Прикарпатського національного університету без права продажу й оренди.

Отже, під час зустрічі і по цьому проекту були досягнуті домовленості — до листопада завершити підготовку грантової пропозиції.

Яна СТАДІЛЬНА.

Вождь пролетаріату переконував купувати ванни та унітази — як «справжню буржуйську сантехніку»

У НОМЕР

Любі жінки!

Від щирого серця та з великим задоволенням вітаю вас із справжнім весняним святом, святом жіночості, краси та кохання — 8 Березня!

Без вас, дорогі наші жінки, не було б стільки світла, любові й тепла. Ви наповнюєте будні яскравими й теплими фарбами, добром, спонукаєте нас, чоловіків, до шляхетних вчинків і добрих справ.

Велике спасибі вам, милі жінки, за материнську ласку й мудрість, ніжність й добре слово.

Нехай кожен ваш день буде сонячним і радісним, нехай довкола вас панують любов і гармонія, а на вашу честь розквітають квіти й звучить музика.

Будьте завжди усміхнені, сповнені надій, оптимізму та справжнього щастя.

Бажаю вам щастя й удачі, міцного здоров'я, здійснення всіх мрій та бажань.

Хай у ваших оселях завжди панують мир, злагода, добробут і кохання.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, народний депутат України від Блоку Юлії Тимошенко

Сергій МІЩЕНКО.

Посол і політик — більше не суто чоловічі професії

«В Україні немає жодної жінки-посла з країн Європи», — таку інформацію оприлюднив посол Великої Британії в нашій державі Лі Тернер під час виступу на семінарі молодих керівників міст країн Східної Європи у Вінниці. Усміхнувшись, пан Тернер додав: «Однак уже найближчим часом, за моєю інформацією, в Києві приступлять до роботи послами дві жінки із зарубіжних країн».

Які саме держави направляють до нас дипломатів жіночої статі, британець не уточнив. Натомість пан Тернер поділився інформацією, що його країна ще донедавна була представлена тільки трьома жінками на посадах послів у зарубіжних країнах. А тепер їх чи не найбільше серед дипломатів, які працюють у різних країнах світу. Директор Британської Ради в Україні Маргарет Джек додала, що із 80-ти її працівників половина — представниці прекрасної статі.

А ось Директор Швейцарського бюро співробітництва в Україні Мануель Еттер розповів, що «Швейцарія — країна, де пізніше від усіх інших держав Європи надали право голосу жінці. Зате тепер Президентом держави є жінка — Мішлін Кальмі-Рей і віце-президент також жінка — Евеліне Відмер-Шлумпф. До слова, попередній Президент також була жінкою. Можливо, саме тому Швейцарія краще від інших справилася з світовою кризою».

Більше тих, хто живе довше

Кількість представниць жіночої статі на Вінниччині переважає кількість чоловіків ще з часів післявоєнного періоду. Хоча загальна чисельність населення краю постійно змінюється, незмінно залишається більшість осіб прекрасної статі.

Так було у 70-х роках минулого століття, коли в регіоні нараховувалося 2,1 мільйона жителів, так само жінок більше й тепер, коли в краї залишилося 1 мільйон 641 тисяча краян (дані на перше січня 2011 року).

Одна з причин переважаючого числа жінок над чоловіками в тому, що вони живуть довше. Якщо середня тривалість життя чоловіків трохи більше 60-ти років, то у жінок майже на десять років більше. Та й народжується дівчаток більше, ніж хлопчиків.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Ніхто, вочевидь, не дорікне «Голосу України» в тому, що він мало уваги приділяє її Величності Жінці. Її розуму, красі, проблемам і здобуткам.

Та 8 Березня — день особливий. Гадаємо, він не єдиний День шани і любові до чарівних бабусь, матерів, сестер, подруг, колег. Матеріали цього розвороту, інших сторінок — про вас, милі. І для вас. З наступаючим святом весни, кохані!

Матріархат посеред степу

ГЛИБИНКА

У Веселівському районі Запорізької області біля керма виконавчої влади — жінка. І це вже добра традиція!

Узимку, хай і без великих морозів із хуртовинами, вирушати в подорож — майже на самий краєчок області — не зовсім весело. А от коли вже займеш місце у «маршрутці», то далі все комфортно — дороги хороші, степ, як стіл, — видно все далеко, аж до горизонту, як на морі. Вздовж дороги — чепурненькі села, більшість навіть газифікована, але досвідчений погляд помітить кинуті садиби. Їх і не скажеш, що багато, але вони є.

Риба шукає де глибше, а людина — воду й роботу

— Однією з найголовніших проблем нашого степового району, — розповідає керівник апарату Веселівської райдержадміністрації Тетяна Юр'єва, — є вода. Її й так у цих місцях небагато. Раніше, наприклад, глибина свердловин сягала 80—120 метрів. Тепер же, внаслідок розбудови Запорізького залізорудного комбінату (ЗЗРК), що в сусідньому Василівському районі, вода пішла ще глибше — тепер це не менше 200 метрів. Відповідно, її собівартість десь понад 19 гривень за кубометр. Район змушений дотувати комунальне підприємство, що забезпечує населення водою, тож споживачам вона надходить уже за тарифом трохи менше восьми гривень. Це теж дорого, але що зробиш.

Варто нагадати, що під час надання дозволу на розробку надр ЗЗРК брав на себе зобов'язання забезпечити дніпровською водою п'ять районів, які постраждали від його діяльності. Однак усі роботи завершилися, коли вода дійшла до села Мала Білозерка, де, власне, і діють шахти комбінату. Зрозуміло, і у василівців, і у нас зв'язані руки, щоб активно вимагати обіцяного. Для Василівського району ЗЗРК взагалі є основним бюджетонаповнюючим підприємством, та й жителі нашого села Новоолександрівки мають заробіток саме, як ми кажемо, на шахтах. А те, чи є робота на селі, скажімо, напевно, як і скрізь, — відіграє визначальну роль, підкреслила Тетяна Миколаївна.

Ось так ми підійшли і ще до однієї проблеми району, її фактично моноекономіки з чітким аграрним ухилом. Адже промисловість і раніше не дуже визначала обличчя Веселівщини, а нині і той лад згас. Якесь із тих кількох підприємств райцентру більше пристосувалося до реалій часу, хтось поки що перебуває в пошуку інвестора, а людям треба жити вже сьогодні. Здавалося б, 220 агроформувань різного гатунку мали б забезпечити роботою увесь район (близько 23 тисяч населення). Та біда, що потужних із них — одиниці. Та й для степу 3000 га (а це — клин одного з потужних тутешніх фермерських господарств) — не так і багато. Як результат: риба шукає, де глибше, а людина — де ліпше. Ось так і формується проблема №1 для Веселівського району: назвіть її хоч міграційними процесами (село—райцентр, Веселе — Мелітополь, Запоріжжя), хоч демографічними.

Реорганізація далася нелегко. Були і страйки, і листи... Путіну

— Тому ми й поставили перед собою чітке завдання: за всяку ціну зберегти те, що сьогодні є, — приєдналася до розмови голова Веселівської райдержадміністрації Ірина Куковинець. — А його тільки закликами не збережеш. Тому всі гроші, які вдалося зібрати чи навіть здобути, пішли (застосую тут мову бюрократа) на зміцнення матеріально-технічної бази об'єктів соціальної сфери — районної лікарні, бібліотеки, районного будинку культури. А це більш як на мільйон перевищує встановлені урядом нормативи. Зате тепер, наприклад, нашу лікарню визнано однією з кращих в області. Тут же реалізується й програма енергозбереження: у двох провідних відділеннях — хірургії та терапії — нові склопакети на вікнах, відремонтовано дитяче відділення. У пологовому будинку — сучасні палати спільного перебування тощо.

Із галуззю освіти не все так оптимістично. Вивчили проблему і з'ясували, що кілька шкіл існують хіба що заради зарплати педколективу. Через неукомплектованість учнями якість знань вкрай низька, а витрати, як то кажуть, на рівні. Крім того, приміщення потребують ремонту, тож треба кошти на ремонт, комунальні послуги тощо. Минулого року один шкільний автобус купили самотужки, ще один — надіслало Міносвіти. Це дало змогу своєчасно забезпечити підвезення учнів із малоукомплектованих шкіл до навчальних закладів сусіднього села. Ця реорганізація далася нелегко. Ох!.. І страйки були, і листи (ви не повірите, але навіть В. Путіну і Д. Медведєву писали — російським прем'єру та президенту). Тут уже й політична складова — захід непопулярний, а до виборів менше двох місяців залишалося. Але ми не тільки взяли на себе відповідальність, а й змогли пояснити людям головне: асигнування на галузь освіти не скоротилися ні на копійку. Приміром, бюджетні витрати, із розрахунку на душу населення, у нас чи не найвищі в області — попереду тільки Енергодар. Як результат, ми вже сьогодні бачимо, що учні, та й, відповідно, батьки задоволені новаціями — якість знань вища, умови навчання — кращі.

Власне, щоб кожного дня не розриватися на поточні справи і тому не бачити білого світу попереду, ми ухвалили Стратегію розвитку району. Цього не було й у найкращі часи, коли Веселівський район гримів своїми здобутками на всю область. У нас, до речі, перший секретар райкому був Героєм Соцпраці, і з ним ще два сільські механізатори. Так ось — ми витрачаємо гроші не лише на охорону здоров'я, освіту, культуру (перекрили, нарешті, районний Будинок культури, на черзі — ремонт системи опалення), а й на комунальну галузь. Зокрема, відремонтовано п'ять багатоповерхівок — для нас це велика справа, та й за дороги нам не соромно. Але витрачати вміють усі, але ж ті гроші ще треба десь заробити. Тому сьогодні головний пріоритет — інвестиційна привабливість району. Так, ми глибинка — тобто сировину чи готову продукцію від нас (до нас) ще треба довезти. Так, із промисловості у нас тільки харчопром, а також два невеликі машинобудівні підприємства — одне для виробництва обладнання для тієї ж харчової промисловості, інше — працювало в інтересах залізниці. Але це, зрештою, збережена інфраструктура, і це люди, руки яких ще пам'ятають важелі станків. Тому працюємо у цьому напрямі і сподіваємося на результат.

☞ ДОВІДКОВО

Історія краю почалася в 1815 році із заснування на землях поміщика Рахманова і у місці, яке чумаки споконвіку називали «Веселим», однойменного села. Його першими жителями було 30 переселенських сімей із сучасної Білгородщини РФ. Нині більшість населення — українці, переважно потомки переселенців полтавчан.

Як працюється жінці у чоловічому колективі

Не стримався і спитав Ірину Миколаївну, як їй працюється у чоловічому колективі, навіть не в тому, яким доводиться керувати, а в тому, де всі колеги з інших районів — чоловіки?

☞ ЦИФРА

З фронтів Великої Вітчизняної війни у невелике селище (статус смт з 1958 року) Веселе не повернулися 3730 бійців із 5000, призваних до армійських лав.

— Нормально працюється в чоловічих колективах. Те що, хтось бачить у Веселому певну традицію «матріархату», бо з початку 2000-х років на посаді голови райдержадміністрації працювала Світлана Міщенко, а тепер я, то це його право. Ми прийшли не як жінки, для статистики чи статті в газеті, а як керівники, яким можна було довірити справу. Зокрема, Світлана Михайлівна довгий час працювала на керівних посадах у районі, і в 2000 році саме їй довірили очолити райдержадміністрацію. Тоді у нас і головою райради була жінка — Світлана Чумак. І ось дві Світлани довгий час керували районом, і добре керували, а потім, коли після 2004 року відбулася кардинальна зміна команди, їм довелося піти. Хоча сьогодні С. Міщенко — моя заступниця, і очолює дуже непростий гуманітарний напрям.

Я теж не чужа в районі: так сталося, що педагогічну стезю після Запорізького тоді педінституту досить швидко поміняла на роботу в комсомолі. Послідовно працювала на посадах від третього до першого секретаря райкому. Потім була заступником голови райдержадміністрації, останніми ж роками — заступником голови райради. До речі, часом питають, звідки у педагога знання і навички міцного економіста? По-перше, я із сім'ї головного економіста і головного бухгалтера, а по-друге, завжди брала найактивнішу участь у підготовці проектів бюджету району. Все це, та й набутий життєвий досвід, дозволяють бачити проблеми з точки зору економічної доцільності тих чи інших управлінських рішень. Поки багато чого виходить, у всякому разі, коли спочатку ми тільки з моїми заступниками, як то кажуть, розмовляли однією мовою, то тепер, сподіваюся, переважна частина апарату райдержадміністрації теж ту мову — конкретної справи і чіткого узгодження всіх подальших кроків — освоїла...

Повертався до Запоріжжя в доброму гуморі. Під бій курантів на годиннику, що прикрашає будинок місцевої пошти... А ще повз білборди, на яких, окрім «Ти заплатив за воду?», є фото і козацького хору, яким пишається Веселе, і місцевої юнацької баскетбольної команди тощо. У степу, звичайно, сьогодні важко, та він живий. Живий завдяки рукам, які всім бідам на зло і не збираються опускатися. І Бог їм у поміч...

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Веселе—Запоріжжя.

Фото автора.

ЗІ СВЯТОМ 8 БЕРЕЗНЯ!

Із теплого дому за холодний поріг

змушені йти діти з особливими потребами

АДРЕСА ДЛЯ ДОБРИХ СПРАВ

Трошки більше сотні дітей живе в Солобковецькій школі–інтернаті, що в Ярмолинецькому районі на Хмельниччині. Її директор Алла Гаман навіть не хоче розповідати про всі їхні хвороби. Для чого? Зовні вони такі ж звичайні діти, як і тисячі їхніх ровесників. От тільки сприймати навколишній світ, розуміти його, навчатись їм значно складніше. Для того, щоб допомогти в цьому, і створений інтернат.

Ще вчора тут була розруха

Коли ходиш чистенькими, гарно прибраними і зі смаком обставленими класами, коридорами, спальними кімнатами, важко навіть уявити собі, що ще теперішні учні (а діти тут навчаються лише до дев'ятого класу) пам'ятають суцільну розруху. Тепер тільки на фотознімках збереглися стелі, в яких зяяли діри, обшарпані стіни, провалена підлога...

Не в повоєнні злиденні часи, а лише п'ять років тому стіни просто рухнули, бо були збудовані без підмурків. Не те що комп'ютерів, навіть елементарної побутової техніки тут не було, а на всю школу — лише один телевізор...

— Було, збираюсь я чи хтось із колег на роботу, беремо з дому буханець хліба й банку варення — діти голодні, — розповідає Алла Миколаївна.

І судячи з фото, не вірити їй не можна.

Важко сказати, яка надалі була б доля інтернату та його вихованців, якби не збіглося кілька обставин. Насамперед депутати обласної ради виявили ініціативу привести в порядок подібні соціальні заклади і, як могли, фінансово підтримали цю ідею. А для Солобковців підшукали ще й нового директора, яка буквально на своїх плечах разом із колегами просто витягла з руїни інтернат.

Уперше за багато років існування закладу тут з'явився новий спортивний зал. Перебудова його зі старої їдальні обійшлась майже в три мільйони гривень, але кошти пішли справді на розвиток школи, а не лише на проїдання, як це частенько буває. Тепер у планах директора ще одна реконструкція: дуже хочеться зі старенького, напівзруйнованого приміщення у дворі зробити для дітей справжній родинний дім. Щоб у ньому були кімнати, кухня, ванна — не щось особливе, а звичайні, як у будь-якій квартирі. Для багатьох вихованців інтернату все це — щось зовсім незвичне і незнайоме. Адже виростати дітям довелось, як то мовиться, у казенному домі. Тож багато елементарних домашніх речей і звична для нас хатня робота для них — щось нове і зовсім невідоме. Хто, де, коли навчить їх готувати сніданок, мити посуд, прати, приймати у своїй кімнаті гостей — просто жити у своєму домі?

От тільки вся ця «наука» має обійтись закладові десь у двісті тисяч гривень. А де взяти такі кошти, директор поки що не знає. Тож доводиться сподіватись або на щедрість бюджету, або на милість добродійників.

Без підтримки і особливої уваги не обійтись

Цій дітворі й справді не обійтись без сторонньої допомоги буквально в усьому — від уміння налагодити своє життя серед інших до опанування грамотою, а пізніше — основами професії. Більшість теперішніх вихованців народилась у дуже важких родинах, тож від батьків у спадок дістались саме ті вади розвитку і психічних затримок, що приводять саме у подібні інтернати. Щоправда, буває, шокуючий діагноз з'являється і в цілком здорових та забезпечених сім'ях. І якщо таким батькам рекомендують віддати дітей у спеціалізований інтернат, вони спочатку, як правило, категорично відмовляються. Але з часом, коли з'являється досвід відвідування звичайної школи, все-таки погоджуються.

Стандартні шкільні програми виявляються не під силу таким діткам. Довгі роки йдуть на те, щоб вони засвоїли письмо, навчились читати та рахувати, набули елементарних знань. Наука дається їм нелегко. Та не в цьому найбільша біда. У багатьох країнах давно намагаються зробити все, щоби інтегрувати таких дітей у звичайні класи. На жаль, у нас усе залишається на місці: не стільки діти, скільки школа не готова до того, щоб вони навчались у ній. Там нікому та й ніколи видавати знання дуже крихітними порціями. Та й виявляти особливу терпимість до тих, хто різнились від загалу, не готові ні вчителі, ні ровесники. Тому вибору в цих дітей з особливими потребами практично немає: хочеш навчитись елементарної грамоти — мусиш стати інтернатським вихованцем.

Їх місце серед нас

Варто побути в солобковецькому колективі буквально кілька годин, щоб зрозуміти, що тут панує атмосфера справжнього розуміння і любові. Без особливих надмірностей, але з тією простотою і щирістю, котра буває у теплій і дружній родині. Недаремно вчорашні випускники за найменшої нагоди поспішають відвідати саме цей дім, а не той, який формально вважається їхнім рідним.

З Олею ми познайомились у кабінеті директора. Дівчинка росла без матері. А батьківська «любов» виявилась такою, що хоч із хати тікай. Що було дивуватись — в інтернаті вона потрапила загнаним звірятком. Про які успіхи в навчанні можна було вести мову, якщо дівчинка перші місяці навіть говорити не наважувалась.

— А торік, коли Оля закінчувала школу, вона найкраще склала іспит із швейної справи, — розповідала Алла Миколаївна. — Ніхто не навчився шити краще за неї. Тому ми й направили її вчитись на швачку до одного з хмельницьких училищ. Хочеться вірити, що вона не просто навчиться чогось, а таки знайде собі роботу і зможе заробляти на життя. Адже цим дітям так непросто знайти своє місце серед інших.

Мало того, що вони не вміють брехати, хитрити, викручуватись, їм важко розрізнити неправду, жорстокість чи просто байдужість з боку інших. А коли так, то й протистояти всьому цьому вони не можуть і не вміють. От і спробуй прожити.

Життя дається дуже важко

Це жорстокі життєві реалії: поза стінами інтернату, як правило, мало хто не те що з особливою радістю і любов'ю, а просто з елементарною терпимістю зустрічає цих дітей. Наше суспільство поки що не навчилось бути гуманним і доброзичливим до них, а тому й будь-якої підтримки не обіцяє. Усі проблеми, котрі не дозволяють дітям учитись у звичайних школах, виявляються недостатніми для того, щоб надати право хоча б на якісь мінімальні соціальні виплати. Лише за наявності інших супутніх хвороб вихованці інтернату можуть отримати інвалідність, а значить, і пенсію. Для декого ці гроші залишаються чи не єдиним засобом для існування на довгі роки.

Так уже є традиційним, що після закінчення солобковецької дев'ятирічки випускників намагаються прилаштувати в подібні ж спеціалізовані школи-інтернати, де можна здобути повну середню освіту. Підлітки йдуть туди не стільки заради знань, скільки для того, щоб мати ще два роки теплого, нагодованого, одягненого та взутого дитинства. І це при тому, що інтернатське життя ніколи не буває солодким. Але іншого, теплішого, ситнішого, сповненого більшою любов'ю і увагою, доля їм не дала.

Дехто обирає професійно-технічні училища. Там менше опіки, але є можливість здобути спеціальність. Правда, якщо для цього вистачить хисту й терпіння. Та найважливіше навіть не це, а те, чи вдасться потім знайти хоч якусь роботу, житло, можливість заробити...

Залишаючи свою дев'ятирічку, 15-річні підлітки дуже часто опиняються на крижаному порозі надзвичайно складного життя. Бо їм треба не просто знайти своє місце в ньому, а й подолати неймовірно жорстоку конкуренцію зі здоровими, сильними, розумними, кмітливими або ж нахабними, хитрими й злими... І все це практично без жодної допомоги. Бо рідні немає. А якщо і є, то така, що її ще треба тягнути за собою. Бо ніякою, хоча б елементарною, підтримкою держава у цьому випадку себе не обтяжує.

Та й більшості з нас теж байдуже, що поруч є люди, котрим не просто знання, а й саме життя дається дуже важко. Ми не звикли до них, мало знаємо про їхні проблеми. Та й звідки? Адже вони не на виду. А хто й коли навідається до сільської школи-інтернату, щоб якщо не зрозуміти, то хоча б побачити на власні очі цих дітей?

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

На знімках: вихованці інтернату; директор закладу Алла Гаман.

Фото автора.

Олеся Теліженко: «Світ ще відкриє Україну!»

Як летить час! Пам'ятаю Олесю карокою десятирічною дівчинкою, закоханою у малювання і квіти. Її батьки, відомі черкаські художники Микола та Олександра Теліженки, прищепили доньці любов до краси, до рідної природи, культури, мови. Олеся виховувалася у веселковому світі маминих вишитих рушників і сорочок, татової витонченої витинанки, чудової графіки та скульптури. Дівчинка завжди була поруч, коли батьки спілкувалися із старійшиною українського образотворчого мистецтва Данилом Нарбутом, з композитором Анатолієм Пашкевичем, поетом Миколою Негодою...

А тепер Олеся Теліженко — знана в Україні самобутня мисткиня, талановитий творець національного одягу, неперевершений дизайнер стилю етно-модерн.

Після закінчення Львівської національної академії мистецтв, де навчалися свого часу й її батьки, Олеся дістала у 2005 році грант для обдарованої молоді від Віктора Ющенка. Це й стало успішним стартом у творчості. Вже перша Олесина колекція сучасного одягу «Древо роду» з використанням мотивів оригінальних українських аплікативних рушників завоювала багатьох прихильників.

За «Древом» народилася колоритна колекція «Мій добрий звір», в якій ожили у тканині чудернацькі люди-звірі Марії Приймаченко. Згодом — дивовижні «Скіфія золота. Великий степ», «Таткова витинанка» **(на знімку модель у білому костюмі, оздобленому витинанкою)**. Стало зрозуміло: до когорти майстрів приєдналася неперевершена особистість із міцним прабатьківським корінням, глибоким національним світоглядом.

Особлива сторінка Олесиної творчості — праця над колекцією «Дикий простір». Каже, що надихнули на цей проект її трирічний син Аскольд та чоловік, голова виконкому УНА—УНСО Руслан Зайченко.

— Я хотіла, — розповідає Олеся, — на противагу багатьом дизайнерам, що ожіночнюють чоловіків, зобразити у «Дикому просторі» сильного, мужнього, самодостатнього українця-патріота, харизматичного, готового відстоювати свої принципи й ідеали.

На Тижні української моди, де демонструвалися зразки одягу сезону осінь—зима 2010—2011 років, колекцію чоловічого одягу «Дикий простір» представив фольк-рок-гурт «Гайдамаки». Хлопці вперше вийшли на подіум як моделі. Потім казали: почувалися в «Олесиних одностроях» — ніби у них народилися. Кольорова гама «Простору» увібрала в себе барви козацького степу: від сивих ранкових туманів до випаленого сонцем полину й чорноти липневого неба. Згодом мені пощастило побачити в концерті лідера гурту Олександра Ярмолу (Ярему), у сценічному костюмі, створеному Олесею Теліженко. Це було вражаюче: Ярема, середнього зросту і комплекції, перевтілювався в Олесиних чарівних шатах на могутнього козака-характерника! У калинових шароварах, чорних чоботях, тканому, оздобленому шкірою поясі-крайці, з оголеним торсом і сакральним медальйоном на грудях — випромінював шалену енергетику.

Чимало поважних персон постійно користується доробком Олесі Теліженко. Зокрема, мисткиня виготовила лляні костюм і сорочку для Віктора Ющенка, кілька речей для Віталіни Ющенко. Одного разу дочка третього Президента України продемонструвала на подіумі Олесині зразки одягу з колекції «Добрий звір». Теліженко співпрацює зі співачками Ніною Матвієнко та Росавою, з гуртом «Мандри», з політиками Раїсою Богатирьовою, Мариною Ставнійчук та іншими. Олеся ставить перед собою надзавдання: створити такі колекції українського одягу, про які говоритиме весь світ моди.

На футбольному чемпіонаті Євро-2012 персонал буде вбраний в уніформу, оздоблену візерунком від етно-кутюр Олесі Теліженко.

— Тендер на пошиття уніформи виборола польська фірма «Bytom», — каже Олеся. — А придумати декор до світлих суконь доручили мені. Поляки пропонували, щоб вбрання оздоблювалося наліпками. Мені вдалося відстояти свій задум: барвиста квітка з використанням стрічок, смужок, ромбиків і кубиків — футбольною фактурою, вишиватиметься різнокольоровими нитками. Цей декор — маленька національна краплина у вбранні стюардів, інших помічників на Євро-2012.

Торік у Львові на показі мод Олеся познайомилася з всесвітньовідомим дизайнером Кензо Такадою. Вишукана вишиванка з елементами українського козацького бароко, яку подарувала йому Олеся, схвилювала японця. Казав, що таку чудову, неповторну, вишиту вручну річ отримав у подарунок вперше. А ще — через Олесину творчість наблизився до розуміння «унікальної, безмежно талановитої України».

Творча зоря черкаської майстрині дедалі яскравіше розгоряється в українському мистецькому небі. Олесі — 26 років. Упевнена: про її здобутки ми не раз почуємо. «Світ ще відкриє Україну!» — любить повторювати Олеся Теліженко.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Фото з архіву Олесі ТЕЛІЖЕНКО.

АКТУАЛЬНО

ПОЛТАВЩИНА

І тепло, і економія

Кілька найбільших міст області — Кременчук, Комсомольськ, Миргород і сама Полтава — стали учасниками впровадження на Полтавщині Проекту «Реформа міського теплозабезпечення» (РМТ).

Реалізацію Проекту РМТ у цих містах планують включити до обласної Програми економічних реформ на 2010—2014 роки в розділ «Реформування житлово-комунального господарства Полтавської області на 2010—2014 роки». На реформування теплопостачання міст—партнерів проекту мають спланувати з місцевих бюджетів 3—5 мільйонів гривень на 2011 рік (на умовах 50-відсоткового співфінансування з Проектом РМТ).

Проект, зокрема, передбачає й розвиток об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), запровадження енергозберігаючих технологій тощо.

Проект РМТ працює в Україні завдяки фінансовій підтримці Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) у співпраці з Міністерством житлово-комунального господарства та впроваджується компанією International Resourcer Group (IRS) за участю українських і міжнародних організацій. Координувати заходи з виконання Проекту РМТ у містах-партнерах від Полтавської області буде Головне управління житлово-комунального господарства Полтавської облдержадміністрації.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

ВІННИЧЧИНА

Введено в експлуатацію найпотужнішу в державі електропідстанцію

Нова електропідстанція з найвищою категорією надійності запрацювала у Вінниці. Енергетики стверджують, що потужнішої електропідстанції немає в жодному іншому регіоні держави.

Під час спорудження об'єкта запроваджено сучасні технології, що значно підвищує надійність не лише самої підстанції, а й енергосистеми міста, адже вона входить до міського енергокільця. Перебої в роботі цього енергооб'єкта можливі лише в разі великих стихійних явищ, наголошують енергетики. Бурі з вітрами й дощами, під час яких припиняють роботу деякі аналогічні енергооб'єкти, тепер не страшні.

Електропідстанцію, вартістю 50 мільйонів гривень, споруджено за кошти інвестора — концерну «Укрпромінвест».

— Ми будували цей об'єкт не тільки для того, щоб забезпечити безперебійне енергопостачання двох кондитерських фабрик — нині діючої і тієї, яку ще зводимо, — каже голова спостережної ради концерну «Укрпромінвест» Петро Порошенко. — Ще чотири мільйони гривень інвестували на модернізацію енергосистеми підприємства «Вінницяобленерго». Тим самим дали можливість місту зміцнити свою енергосистему.

Будь-яке підприємство, за словами пана Порошенка, за бажання чи в разі необхідності, може під'єднатися до нового об'єкта. Його потужностей вистачить і для забезпечення електрикою житлових будинків мікрорайону. Світло тоді у них «не вибиватиме», від чого нині не застраховані споживачі електроенергії.

Віктор СКРИПНИК.

Чи будуть шахти під Львовом і Ковелем?

Хоча Львівсько–Волинський вугільний басейн останніми роками значно скоротив видобуток вугілля, однак він ще не вичерпав своїх можливостей. Більше того, згодом «західна кочегарка» України поряд з енергетичним вугіллям зможе відправляти споживачам і коксівне. Усе це стане можливо лише тоді, коли уряд обличчям повернеться до проблем вуглерозвідників, від яких залежить майбутнє цього шахтарського краю.

А почалося все біля міста Острога

Гіпотезу про наявність вугілля в нашому регіоні вперше висловив російський геолог Михайло Тєтяєв ще у 1912 році. Але лише через 20 літ ця гіпотеза отримала підтвердження.

За період з 1950-го по 1964 рік у Львівсько-Волинському басейні було збудовано 15 шахт. За наступні двадцять років — ще шість.

З початку експлуатації з надр басейну видобуто понад 360 мільйонів тонн вугілля. Однак, якщо в середині 70–х років минулого століття шахти Прибужжя щороку піднімали на–гора по 14—15 мільйонів тонн, то в 2010–му цей показник лише трохи перевищив 2 мільйони тонн.

Причина досить вагома: побудовані майже півстоліття тому шахти, інтенсивність використання яких часто в півтора разу перевищувала проектну потужність, здебільшого вичерпали запаси вугілля і перебувають у стадії згасання. Сім із них взагалі закрито. Із 9 шахт державної холдингової компанії «Волиньвугілля» нині працює лише 4, із 12 вугільних підприємств ДХК «Львіввугілля» — 10. Така само сумна перспектива в найближчі п'ять років очікує ще майже половину нині діючих шахт. І надій на швидкий вихід із цієї кризової ситуації поки що немає. Сьогодні на завершальній стадії будівництва перебуває лише шахта №10 «Нововолинська» з проектною потужністю 900 тисяч тонн вугілля на рік. Розпочато її спорудження ще 1989-го. Роботи ведуться вкрай повільно і невідомо скільки часу ще мине, доки вона стане до ладу.

На нові горизонти

То невже у Львівсько-Волинського басейну немає перспектив? Знайти відповідь на це запитання я спробував у Львівсько-Волинській геологорозвідувальній експедиції, розташованій у старовинному Володимирі-Волинському. Це підприємство веде розвідку вугільних запасів на вже діючих шахтах регіону. Моїми співрозмовниками були начальник експедиції Роман Ровицький і головний геолог Микола Король.

Що стосується Волинської області, то великих перспектив вона не має, — каже Роман Володимирович. — Окрім 10-ї «Нововолинської», в якої балансові запаси 41,2 мільйона тонн, на інших шахтах запасів вугілля для видобутку залишилось дуже мало. Виняток становить хіба що шахта №9 «Нововолинська», де поруч є резервний Верхнє-Кречівський блок. Це площі, які межують з її вугільними полями, що були визначені першочерговим проектом. Неосвоєною залишається і Північно-Забузька дільниця, яка лежить на межі полів шахти №9 «НВ» і запроектованої шахти №4 «Червоноградська». Їхні розвідка та освоєння дадуть можливість шахті продовжити термін експлуатації ще приблизно на 30 років. А інші вугільні підприємства таких перспектив для продовження свого життя не мають. Цим шансом 9-й шахті потрібно скористатись. Адже запасів вугілля на ній залишилося лише на 8—9 років.

— Що стосується Львівщини, то в тамтешніх вугільних підприємств є більше перспектив для продовження терміну їхньої експлуатації, — зауважує Роман Ровицький.

— Ідеться про такі шахти, як «Зарічна» (колишня №7 «Великомостівська») та «Червоноградська» (№2 «Червоноградська»). Там передбачено розкриття «Візейського» пласта із запасами коксівного вугілля понад 60 мільйонів тонн. Це дасть можливість кожній із цих шахт щорічно видобувати по 600 тисяч цього цінного металургійного палива. Цей пласт лежить на 250 метрів нижче тих, які нині розробляють. Але роботи з реконструкції цих шахт безнадійно затягуються, геологічні проводяться вкрай повільно. Так на резервному блоці шахти «Зарічна» ми мали пробурити 61 розвідувальну свердловину, пробурили лише 25. Скажіть, за скільки років за таких темпів розвідки ми завершимо ці роботи? На жаль, продовжити в такий спосіб свій вік шахти Волині не можуть: вони не мають «Візейського» пласта.

Матимемо і коксівне вугілля

Про великі перспективи Львівщини щодо розвитку своєї вугільної промисловості доводилось чути не лише від геологів у Володимирі-Волинському, а й у державному підприємстві «Укрзахідгеологія». Недарма басейн називали Львівсько-Волинським, а не навпаки. Сьогодні видобуток вугілля ведеться тут лише на Межиричанському і Забузькому родовищах. Зовсім не освоєними залишаються Тяглівське і Любельське, розташовані в Південно-Західному вугленосному районі. А запаси вугілля, здебільшого коксівного, тут перевищують мільярд тонн. У перспективі в цьому районі можливе будівництво трьох «Тяглівських» і чотирьох «Любельських» шахт загальною потужністю до 9 мільйонів тонн вугілля на рік.

Розвідано і передано держкомісії запаси шахт №3 і №4 «Червоноградських» потужністю відповідно 2,1 та 0,9 мільйона тонн і запасами вугілля 105 і 64 мільйони тонн. Є перспектива будівництва шахт №5 і №6 «Червоноградських», запаси яких повністю ще не розвідано.

Величезний енергетичний потенціал львівських шахт і в високій насиченості газом метаном їхніх пластів. За підрахунками спеціалістів, загальний його запас становить 30 мільярдів кубічних метрів. Використання шахтного метану не лише підвищило б безпеку праці гірників, а й забезпечило б дешевим паливом шахтарські міста і селища.

Свого часу цілком серйозно йшла мова і про підземне спалювання тонких, неробочих пластів вугілля на території Волині. Отриманий у такий спосіб газ міг би з успіхом використовуватись і в побуті, і для виробничих потреб. Але для реалізації цієї програми не знайшлося коштів. Бракує їх і для спорудження в басейні нових шахт. Вихід бачиться в залученні до цієї справи приватного капіталу.

Знайшовся, наприклад, іноземний інвестор для спорудження шахти №1 «Любельська» потужністю 5,2 мільйона тонн із запасами коксівного вугілля 153 мільйони тонн. Шахта буде однією із найсучасніших в Україні і видобуватиме щодоби понад 15 тисяч тонн висококоякісного металургійного палива.

Дочірнє підприємство «Сі-Сі-Ай Любеля» фірми «Стелекс» (США) вже розпочало тут підготовчі роботи. Планується, що перше вугілля шахта видасть на-гора вже в 2015 році. Введення її в експлуатацію дасть змогу підтримати на належному рівні промисловий потенціал нашої «західної кочегарки», яка переживає сьогодні не найкращі часи.

Перспектива волинських гірників

Реальною можливістю розширення меж Львівсько-Волинського басейну і підтримки рівня вуглевидобутку державним підприємством «Волиньвугілля» можуть стати запаси вугілля Ковельської площі. Вона розташована північніше Волинського родовища і простягається 90-кілометровою смугою вздовж кордону з Польщею від Володимира-Волинського до кордону з Білоруссю. Її територія становить 420 квадратних кілометрів. Ось що розповів про Ковельську площу головний геолог експедиції Микола Король.

— Проведеними на даний час геологорозвідувальними роботами у відкладах візейського ярусу нижнього карбону там підтверджено наявність вугільних пластів потужністю від 0,60 до 2,17 метра. Глибина їхнього залягання — 316—546 метрів. Пласт із промисловою потужністю (2,0 м) виявлено також польською свердловиною Sawin IG-1, пробуреною на суміжній території. Вугільні пласти належать до марки Д (довгополум'яне). Гірничогеологічні та гідрогеологічні умови відробки тут аналогічні з діючими в Нововолинську шахтами, тобто сприятливі для розробки вугілля. Прогнозні ресурси вугілля становлять 282 мільйони тонн. Для порівняння зауважимо: балансові запаси на всіх нині працюючих шахтах Львівсько-Волинського вугільного басейну становлять близько 215 мільйонів тонн. Ураховуючи обмежені запаси на діючих шахтах Волинського родовища, доцільно продовжити пошукові роботи на Ковельській площі для визначення промислового значення вугільних пластів. Поб'єктним планом на 2011 рік передбачено проектування та організація геологорозвідувальних робіт. Тож час покаже, чи будуть шахти «Ковельські». Є реальна можливість спорудити там дві-три потужні шахти, але для цього потрібно провести детальну розвідку цієї площі.

На пошук скарбів із зав'язаними очима

Розвиток вугільного басейну неможливий без геологічних досліджень. На жаль, останнім часом на їхнє проведення держава майже не виділяла коштів.

Як наслідок, єдина в регіоні Львівсько–Волинська геологорозвідувальна експедиція перебуває на межі остаточного розпаду. Колись потужна організація, в якій було понад 700 працівників, сьогодні налічує лише 50 осіб.

Підприємство не має коштів навіть для того, щоб опалювати приміщення. А були часи, коли послугами його спеціалістів користувалися в Донбасі і навіть у Росії. Колишні начальник експедиції Володимир Селіннний і начальник Червоноградської геологорозвідувальної партії підземного буріння Володимир Ровицький за освоєння новітньої техніки та сучасних технологій були удостоєні Державної премії СРСР. На своєму озброєнні волинські геологи мали унікальну бурову машину «Стріла», яка могла проходити свердловини метрового діаметра. Поруч із нею гірники під землею почувалися надійніше. Адже «Стріла» могла пробити отвір для подачі у виробку матеріалів, повітря, прокласти запасний вихід.

Поряд із вуглерозвідкою експедиція проводила підземні геологічні та геофізичні дослідження вугільних пластів, виконувала всі види підземного буріння: розвідувальне, дегазаційне, технічне тощо. Експедиція мала чудово обладнану допоміжну базу і механічні цехи. Тепер усього цього майже немає, а те що залишилося, не використовується.

— Ще рік такого фінансування і наш колектив розвалиться остаточно, — вважає начальник експедиції Роман Ровицький. — Прикро, що про нас майже забули, адже попри все ми й досі можемо виконувати вуглерозвідувальні роботи, які продовжили б життя вже наявних шахт, проводити розвідку нових перспективних площ, зокрема згадуваної вже Ковельської.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

На знімку: один із копрів шахти №10 «Нововолинська», що будується.

Фото автора.

Величезний енергетичний потенціал львівських шахт і в високій насиченості газом метаном їхніх пластів

На спомин про велета слова

31 рік тому, 6 березня 1980-го, не стало Григора Тютюнника

ГРИГІР

«О п'ятій ранку, вмившись, та одягнувши чисту сорочку, сідаю писати ці кілька рядків.

Ви знаєте, коли одягають чисту сорочку...

Може, ви знаєте, коли одягають чисту сорочку..! Еге ж — перед битвою, після якої лишається тільки напис на скелі: *«Мандрівнику, розкажи всім, як ви тут лежали, не посоромивши роду свого і народу»*.

А ще перед Правдою! Перед нею треба стояти струнко у всьому новому і чистому, струсивши пил повсякденності й метушні, не тільки з черевиків, а й з душі.

О шостій до мене подзвонив Загребельний і казав:

— Їдь туди і забери все, що є на столі. Я поїхав, але там вже побували ці люди з органів, які все забрали з собою, в тому числі — і його записку... Я, був безпосередній і перший, а ще Дімаров мав надійти, але я машиною його випередив.

Таким печальним був той ранок...

Самим високим знаком Якості і Правди позначено новели Григора Тютюнника і повісті — «Климко» та «Вогник далеко в степу» — все, що він написав за недовгий свій вік, здобувши славу Лицаря Правди і Новели».

Написано після звістки про його смерть.

А зараз я надаю слово великому другові Григора Тютюнника — народному артисту України, прекрасному письменнику і поету Григорію Булаху, який у ті часи, незважаючи на заборону читання окремих його новел, свій вечір у Національній філармонії — не відмінив.

Нині пропоную читачам «Голосу України» його вірш, присвячений пам'яті геніального Григора Тютюнника.

ТОЙ ДЕНЬ

Григору Тютюннику

Той день болить в мені і тужить.
Клавір мовчить! Клавір той плаче!
А чорний ворон — очі мружить.
А чорний ворон — собі кряче...

Нестримне каркання — пекуче!
Лиш цю єдину ноту ворон знав.
Цей карк, як чорне стрюччя,
Мов хтось мене багнетом пронизав.

Я без вагань, хапаюсь за рушницю!
Холодний дрож пронизує й пече!
Мов божевільний схоплююсь.
Невже це сниться?
Чому ж тоді болить моє плече?

Таж ні! Не сон! На біле — пада чорне!
І сніг так червоно цвіте!
Все ніби нині, а не вчора!
Стривай! Стривай! Тут щось не те!

Остання списана кипить сторінка...
Калини грона червоно горять.
І голос виболений: — Си-и-ну...!
Птахи стривожено летять...
***

Олександр СИЗОНЕНКО.

3 січня 2011 року.

Марш-Lied* над поверженою Німеччиною

1.

...Три дні й три ночі прориватимемося вже за Одером до Зеєловських висот, осідлаємо знамените стратегічне шосе Кюстрін — Берлін 72 км — «цель ближайшая». А «последующую» — прорвати другу лінію оборони — виконати не зможемо. Тільки на третій день, підійшовши з-за Одера, Перша танкова армія генерал-полковника Катукова змете цю оборону й піде далі, а ми — за нею.

Одна автоколона, обігнавши нас, зупиниться і, проходячи повз неї, почуємо з радіостанції: «Гітлери приходять і відходять, а народ німецький, держава німецька залишаються...»

Це ніби мої думки, що мучать мене, як тільки перетнемо кордон Німеччини. Всі мої вагання, сумніви і тривоги вгамовуються однією-єдиною фразою Сталіна. Умів найскладніші речі виразити коротко, предметно і ясно!

Майже щодня в наступі бачу, як на дорогах розстрілюють полонених, що виходять із лісу, піднявши руки вгору, здають зброю, рації і телефонні апарати в шкіряних чохлах, яких у нас зроду не було і не буває. Захищаю їх, де тільки і як тільки можу. Навіть застосовуючи зброю, ризикуючи сам стати мішенню.

«Папа! Убей немца!» — заклик Еренбурга на початку війни. Разом із «Враг будет разбит! Победа будет за нами!» це красуватиметься всю війну в кожній газеті, листівці, стінніві. Його вишиватимуть на кисетах і слатимуть бійцям на передову. І коли вперше побачу «Убей немца!», а не «фашиста» — після визволення з окупації, мало не скрикну: «А як же «Пролетарі усіх країн, єднайтеся»? Що це за расизм?

Та кричати марно — ніхто не почує. Ще й розстріляють за солідарність з ворогом. Або лише за співчуття до нього.

«Ненависть! Ненависть! Ненависть!» — гасло тотальної війни. На відміну від усіх інших попередніх війн.

У критичні дні поразок, оточень і відступу, може, гасло «Убей немца!» чи «Убей фашиста!» й було слушним. Але зараз, отут, де, крім солдат, вже трапляється й мирне населення, це — блюзнірство! Стаття Георгія Александрова, завідувача ідеологічного відділу ЦК ВКП(б), «Товарищ Эренбург упрощает!» — з'явиться надто пізно, перед Берліном. І не матиме великого впливу. Хоч Александрова пізніше, вже по війні, апологети Еренбурга з'їдять-таки за неї: виженуть з роботи і виключать із партії!

На жаль, усе на світі пересилює інерція — надто ж інерція ненависті. Тут, на просторах поверженої Німеччини, вона могла б набути особливо потворних форм. Тому й видано заздалегідь жорстокий наказ командуючого Першим Білоруським фронтом Г. К. Жукова розстрілювати на місці ґвалтівників та мародерів! І всякі розкази наших повоєнних ворогів у США і взагалі на Заході про масове ґвалтування німкень — не що інше, як злісний наклеп на всю нашу Армію! Або, як казав один із кіногероїв Довженка: «Це або агітація, або ж брехня!»

2.

Йдемо, йдемо всю ніч за танками. Вдосвіта нас повертають на рокаду, і ми входимо в якесь порожнє містечко. Тут порядкують танкісти Катукова: п'ють шнапс, закушують консервами з усього світу. На столі в просторому холі — потужний програвач, підключений до велетенського, мов шафа, «Телефункена». Лунає бравурна музика, змішуючись із хоровим співом, з ревищем танкових двигунів, литаврами, фанфарами, барабанами, командами, ревом літаків та брязчанням гусениць і траків.

— Ей, слов'яни! — гукає танкістам Володя Титов. — Увесь маєток обстежили?

— Ні-а! — безпечно відповідає йому бравий сержант в шлемофоні, — Зголодніли, знаєш як? Третій день не їли — кухню фаустники розстріляли, замість танка! Залишили нас без гарячої їжі! Фактично — голодними.

— Ей, піхота! — кричить захмелілий полковник у засмальцьованому комбінезоні, на якому нашито чорні танкістські погони з ядучими жовтими просвітами і трьома великими зірками. Але з-під розстебнутого комбінезона виглядає білосніжна офіцерська сорочка, ясна, як сонце! — Послухайте марш-Lied «Дойтше панцер ін Африка фор!» Це вони з такими маршами по Африці йшли. Роммель ганяв пустелею 6-ту армію Окінлека і 8-му Уейвелла. Аж до Ель-Аламейна. А тепер ми прийшли сюди, майже в столицю Німеччини, переможцями — слухаємо й дивуємося: «Судьба играет человеком!» — казав Наполеон. Пограйся ним. Тепер грається Гітлером та його генералами і танкістами. Випиймо, сержанте, за нашу перемогу! Випиймо з нами! А марш-Lied переможно гримить: «Дойче панцер ін Африка фор!»

Стою, і слухаю, й дивуюся: «Музико, музико! Що таїш у собі?»

Володя Титов хапає мене за рукав:

— Давай обстежимо все тут. Чи не засіли десь автоматники чи фаустники? — і ми біжимо вглиб будинку за Хуратовим, що не встиг відбути в резерв командира дивізії і лишається поки що з нами. Ніби й без діла. Бо ротою вже командує Сухов.

Біжимо через спальні з розчиненими навстіж шафами, комодами, гардеробами — скрізь валяються жіночі панчохи, вишукана тонка білизна, якої ми зроду не бачили, макінтоші й пальта, чоловічі й жіночі, взуття в розірваних картонних коробках і акуратно застелені ліжка, шовкові подушки й матраци, крісла й фотелі, низенькі ґедвабні пуфики під високими дзеркалами від підлоги до стелі.

У тих дзеркалах бачимо свої відбитки, не впізнаємо самих себе. А навколо — інтимний світ чужих спалень і чужих розкошів, серед яких здаємося чужими й ворожими. Прибульці хтозна з яких далей, країв, степів. Із-за далеких і чужих рік.. А все навколо покинуте при квапливій втечі...

О, доля переможних! Скільки в тобі печалі й непоправності! Скільки відчаю і безнадії! І найперше та найболючіше: ти падаєш на голови й на душі матерів, жінок, дочок, внучок — жінки перед війною найбеззахисніші. Саме ж їх поразки вражають і карають найжорстокіше. І десь у підсвідомості жевріє навіть радість від того, що всі ті, хто носив цю білизну, ці найінтимніші жіночі аксесуари, десь далеко, а не тут, не перед нами, не перед п'яними танкістами. Страшно подумати, що з ними сталося б: вигляд чужих спалень, нічних сорочок, дамських халатів і пеньюарів, теж небачених зроду, піднімає в нас, загрубілих окопниках, що місяцями й роками ходимо під смертю, якісь дикі інстинкти, забуті й притлумлені щоденною небезпекою бажання. Тут, як ніде, пахне Європою, вишуканою і випещеною, розбещеною розкошами, інтимом, возведеним у культ із самого середньовіччя. А марш-Lied женеться за нами через всю анфіладу кімнат, і п'яний полковник підспівує невлад: «Дойтше панцер ін Африка фор!»

І схоже на те, що він незабаром почне стріляти, розбурханий чужим переможним маршем, що так пасує до нашої нинішньої переможної ходи на Берлін, де цей марш-Lied роммелівських танкістів народився. І, хоч будинок величезний, грім оркестру, бойовий спів-заклик хору під ревище танкових двигунів та під валторни і литаври наздоганяють нас і в найдальших кімнатах. Здається, цей марш-Lied розгромлених військ Роммеля в Африці, розбитих танкових груп і піхотних армій на наших полях, степах і просторах лунає над усією поверженою Німеччиною, вириваючись із розчинених навстіж вікон і дверей, летить над квітучими садами, над автострадами й містами, над ріками й лісами, як глум, як реквієм завойовницьким намірам, бо нездоланна могутність вермахту завдяки нашим подвигам, смертям на полі бою, ціною нечуваних і небувалих жертв і пролитою кров'ю розвіялася в прах ще під Москвою, Ростовом і Сталінградом, Києвом і Севастополем.

А тут, перед Зеєловськими висотами, під стінами Берліна, всі ті, хто загинув на полях битв, ніби йдуть разом із нами. Їх воскрешають з небуття саме ці бравурні марші-пісні, що сприймаються як похоронна музика для їхніх носіїв і як безсмертя для нас: «Дойтше панцер ін Африка фор!»

Полковник, очевидно, п'яніє дедалі дужче та частіше повторює цю фразу, яка вразила його в саме серце. Його, що прийшов сюди аж з-під Сталінграда через тисячі смертей. І могили його загиблих, згорілих у танках солдат, друзів і побратимів теж ніби прийшли аж сюди.

3.

У найвіддаленішому крилі будинку несподівано виявляємо молодесеньку біленьку німкеню: сидить на розстеленому ліжку і саме годує груддю немовля. Вона дивиться на нас очима отого дитяти, якого несе в жертву Мадонна Рафаеля. Ми всі з несподіванки сахаємося назад.

А Хуратов, розштовхуючи нас, вривається в кімнату і до німкені: «Фашисточка колышешь!?», термосить, вхопивши за плечі, кричить в саме обличчя.

Миттєвим, підсвідомим рухом, як у ближньому бою, падаю між ними й заступаю молодесеньку матір.

— Не чіпайте їх! Прошу вас! Не чую свого голосу, не бачу ні Хуратова, ні німкеню, ні своїх товаришів. Це ніби хтось інший, а не я, закриває від Хуратова юну німкеню з її немовлям, і з тілька дивлюся на все збоку.

«Су-у-ха-а-ав!» — вихоплюючи ТТ, Хуратов кричить так, що жили на шиї випинаються, обличчя синіє, і губи тремтять. — Убери этого писаку! А то я его пристрелю!»

Відтручую його груди в груди від юної матері з немовлям, і мій ППШ з 71 патроном в диску опиняється між нами. В роті в мене сухо-сухо, і серце вперше в житті збивається з ритму, а руки й ноги терпнуть.

Посинілий Хуратов ніяк не пересмикне та не поставить на бойовий звід ТТ — мій автомат заважає. Старший лейтенант Сухов перехоплює руку Хуратова з пістолетом і відштовхує його від німкені й від мене, а Володя Титов падає грудьми на мій автомат, і я опиняюся під стіною. Підперши зігнутою рукою мою підборіддя, так що я не можу й поворухнутися, спокійно каже Корніцькому:

— Митю, забери в Сашка автомат. А то ще під трибунал загримить.

Хлопці наші — не промах! Бійці хоч куди! Миттю розтягають Хуратова і мене в різні кутки кімнати. На собі відчую їхню силу, спритність і вишкіл — писнути не дадуть!

А юна німкеня лежить навзнак упоперек ліжка з оголеною груддю, випустивши з рук дитину. Мов нежива — у глибокій непритомності. Дитя верещить, дриґає ручками і ніжками, синіє дужче за Хуратова.

Але й через дитячий вереск чується бравурний роммелівський марш-Lied із фанфарами, барабанами і гуркотом танкових моторів, що лишилися в пісках Африки. І голос п'яного полковника-танкіста перекриває і музику, й підспівування полковника-танкіста в п'яному екстазі, торжествуючи й потішаючись: «Дойтше панцер ін Африка фор!»

— Будьте прокляты! — хрипить знавіснілий Хуратов, вириваючись із рук Сухова і Юнусова. — Кто вернет моих братьев, убитых немцами в Сталинграде? Может, вы, желторотые плакальщики за чужими, вражьими душами?!

А марш-Lied гримить ще дужче, і в нього вривається гуркіт форсованих танкових двигунів і брязчання танкових гусениць і траків.

Хуратов вивільняється із рук Сухова та свого ординарця, ніби прокинувшись, зирк — на німкеню:

— Водой ее! Сбрызните водой, Аллах акбар! Корницкий, где тут вода?

Марш-Lied лунає ще дужче, — мабуть, хтось із танкістів відчиняє двері з холу, але німкеня не подає жодних ознак життя.

Корніцький скручує кришечку з фляги, націляючись бризнути німкені в лице. Але Володя Титов перехоплює його руку:

— Ти що, здурів? Це ж спирт? — біжить на кухню і повертається з повним відром води: раз! — просто на непритомну матір.

Заливає і її, і постіль, і дитину. Малюк ще несамовитіше верещить, і Хуратов затуляє обома руками вуха, хитаючись, іде геть, забивається в дальній куток, зирить звідти вовком.

А молодесенька мати здригнулася від холодної купелі, опритомнівши, зойкнула і одразу ж — хап! — за дитину...

Переможний марш роммелівських танкістів по Африці лунає тихіше, але не мовкне тут, перед Зеєловськими висотами, і чужа слава, похована в пісках Африки, ніби оживає в тій музиці, як іронія, як глум, як розплата за всі злочини, подвиги й смерті.

Молодесенька німкеня тулить дитя до грудей, пригортає і кутає у свій мокрий халат, ніби хоче захистити його і від нас, і від тієї безглуздої тепер музики. Злякано піднімає очі на мене. З благанням, вдячністю чи острахом?

...Так дивитимуться на прибульців з інших галактик наші нащадки, що зустрінуться з ними після нас.

Ніколи не забуду того погляду!

А марш-Lied гримить знову, накочується, наближається, заполоняє кімнату. Юна німкеня також мою руку, припадає до неї холодними губами, тулить до щоки. Тяжко й болісно ридає, перекриваючи і дитячий вереск, і бравурний марш-Lied, горне до грудей своє нещасне дитя, що ніяк не вгамується. Де її мати? Де батько цієї крихітки? Все розкидала війна і поразка, і не бачити їм щастя, поки світу й сонця!

— Дойтше панцер ін Африка фор! — реве у п'яному екстазі наш полковник-танкіст, насолоджуючись перемогою і над цією піснею, і над тими, для кого вона написана, і над конаючою Німеччиною.

У мене все пливе перед очима — сльози туманять зір. Марш-Lied нарешті вмовкає. Стає тихо-тихо.

«Ребеночка она колышет! — хрипить з дальнього кутка Хуратов, люто дивлячись на беззахисну німкеню. — Мои братья в земле. У их жен никогда больше не будет детей! А они тут размножаются! Они тут ребеночков колышут! Новых фашистов зачинают! Шакалы, шайтаны, фашисты вонючие!...», з натугою одвертається від німкені й виходить, заточуючись від горя й розпуки, що наздоженуть його й тут...

4.

— До бою! — лунає з двору команда Сухова.

Вибігаємо. Сонце тільки-тільки з'явиться і покладе на білі будинки та на білі мури весіннє рожеве проміння, чисте, мов дитяче дихання.

Що буде з цією безпорадною німкенею — вона сама ще дитина?! А в неї ж маля! Де її батьки й родичі? Чому покинули саму з крихіткою?

«На кого ж ти покида-а-є-єш, тільки по-о-ду-ма-ай...» — зроджується з дна душі й пам'яті улюблена народна пісня, колись оброблена великим, геніальним німцем Бетховеном, і я печалюся й тужу по-справжньому, не криючись. За юною матір'ю, за її немовлям, за Німеччиною, яку ми завойовуємо і яка має загинути, щоб відродитися знову. Якою? Коли? Чи ж дозволимо і ми, і союзники? І що буде з цією молодесенькою німкенею, з її крихітним немовлям, з усіма людьми, які досі тікають від нас світ за очі, налякані геббельсівською пропагандою про нашу мстиву жорстокість. Але ж не втечуть? Не втечуть! Куди ж їм тікати із своєї розгромленої землі? Зі своєї держави? Адже Land — німецькою мовою — означає і земля, і держава.

5.

Вулиці й провулки — вузькі-вузькі! Здається, немає ні виходу, ні входу, ні кінця, ні початку цьому білому німецькому містечку, яке ми покидаємо, не пам'ятаючи, як зайшли в нього на світанку.

Вибиратимемося довго і тяжко з лабіринту його вуличок і провулків поміж розкішними віллами і дачними будинками. Бачимо автостраду, підняту над рівниною, а далі — квітучі сади за нею аж киплять вишневим цвітом! І пелюстки летять за ранковим вітерцем, встеляють чужу землю біло-рожевим ніжним килимом, на який нікому ступити й нікому милуватися ним.

З автостради нам відкривається на всі сторони світу весняний простір, залитий сонцем. І над усім цим зводяться вдалині Зеєловські висоти, схожі на сплячих левів. Вони ваблять і водночас лякають: їх треба взяти. З ходу! Обов'язково з ходу — так сказано в наказі: «Мета найближча. Мета подальша...»

Але і наказ Жукова, і бої в передпіллі, і атака Зеєловських висот, і навіть штурм Берліна — все мені застить отой погляд юної матері! І безпорадне її немовлятко уявляється ночами. Їхні крики й плачі рвуть мені серце й досі.

— Простіть! — простягаю руки в ту страшну далечінь. — Простіть нещасного, переметеного війною Хуратова! Простіть і мене!

Але відповіді немає. І не буде вже? Не буде...

— Еге-гей, Зеєловські висоти! Відгукніться хоч ви! Ми ж брали вас! Брали!

Мовчать висоти. І долини мовчать. Ті, що у Вольфганга Гете і Лермонтова «полны свежей мглой».

І повержена Німеччина, капітулювавши 9 травня 1945 року, й досі відвертає від мене своє скорботне обличчя...

Олександр СИЗОНЕНКО.

Конча-Озерна.
Серпень 2007 — липень 2010 року.

* **lied** — (нім.) пісня.

Ухвалою Господарського суду Донецької області (83048, м.Донецьк, вул.Артема,157) від 10.01.2011р. порушено справу №5/8Б про банкрутство Науково-виробничої приватної комерційної фірми "Синтез" (ЄДРПОУ 30364954, Донецька область, 86300, м. Кіровське, м-н Молодіжний, б. 9Б, кв. 2, п/р 26005301581436 у філії "Відділення ПІБ в м. Кіровське Донецької області", МФО 334754).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Гумбакова С.О., ліцензія АВ №307507 від 21.08.2007р., адреса: м.Димитрів, вул. Ватутіна, 24/16.

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Харківської області (8-й під'їзд, Держпром, пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 28 лютого 2011 року по справі № 5023/705/11 ФОП Краснов В. О. (62472, Харківська область, м. Мерефа, вул. Червоноармійська, 22, інд код 2520303054) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шершень Ю. С., ліц. АВ № 307248 від 13.02.2007 р., (вул. Петровського, 6/8 , к.15, м. Харків, 61002). Строк для пред'явлення кредиторами до господарського суду вимог до боржника сорок днів.

17 березня 2011 року о 12.00 в торговому залі ТБ «Вінницька товарна універсальна біржа», що розташована за адресою: м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 23, відбудеться аукціон з продажу майнового комплексу підприємства-банкрута СТОВ «НИВА» (РП «Агромаш»), загальною вартістю 3 000 000 (Три мільйона) грн. без ПДВ.

МК у складі нерухомого майна загальною площею: 12,0 тис. м² та технологічного обладнання, розташовані на земельній ділянці площею 8,4 га, яка знаходиться в постійному користуванні.

Місцезнаходження підприємства: 24032, Вінницька область, Могилів-Подільський район, смт. Вендичани, вул. 50-річчя Жовтня, 21.

Учасникам торгів для їх реєстрації необхідно до 15 березня 2011 року зареєструватись та перерахувати гарантійний внесок в розмірі 10 відсотків від вартості майнового комплексу на рахунок ТБ «Вінницька товарна універсальна біржа»: код ЄДРПОУ 13298478, р/р 26001457 в Він. від. «Кредитпромбанк», МФО 302623.

Ознайомитись з об'єктом можна в робочі дні з і 10.00 до 16.00.

За довідками звертатися: тел. біржі 35-34-38; тел./факс (0432) 35-30-58.

Відкрите акціонерне товариство «Науково-дослідний і проектно-технологічний інститут машинобудування» (84913, УКРАЇНА, м. Краматорськ, вул. Орджонікідзе, 10, код ЄДРПОУ 04601771, св. № 06257806 про реєстрацію платника податку на додану вартість, Індивідуальний податковий № 046017705152)

повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів товариства

Загальні збори відбудуться за місцем знаходження товариства у м. Краматорськ Донецької обл., вул. Орджонікідзе, 10, **22 квітня 2011 року о 10.00.**

Реєстрація акціонерів для участі у загальних зборах відбудеться з 9.00 до 9.45.

Перелік акціонерів, які мають право брати участь у загальних зборах складено на 04.03.11 р.

Порядок денний зборів:

1. Звіт виконавчого органу про результати фінансово-господарської діяльності товариства у 2010 році та визначення основних напрямків діяльності на 2011 рік.
2. Звіт наглядової ради про роботу за 2010 рік.
3. Затвердження Звіту та висновків ревізійної комісії за 2010 рік.
4. Затвердження звіту та балансу товариства за 2010 рік.
5. Про розподіл прибутку товариства (визначення порядку покриття збитків за підсумками роботи у 2010 році.
6. Затвердження планового нормативу відрахування з чистого прибутку товариства до фонду виплати дивідендів на 2011 рік.
7. Про затвердження на 2011 рік переліку майна ВАТ НДІПТМАШ, що підлягає продажу, списанню.
8. Про приведення діяльності Товариства відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства».
8.1. про заміну найменування товариства;
8.2. про нову редакцію Статуту ВАТ»НДІПТМАШ»;
8.3. про затвердження внутрішніх положень Товариства.
- 8.3.1. положення про загальні збори акціонерів 8.3.2. положення про наглядову раду;
- 8.3.3. положення про виконавчий орган;
- 8.3.4. положення про ревізійну комісію;

9. Про відкликання (обрання) членів наглядової ради.
10. Затвердження умов цивільно-правових або трудових договорів, що укладатимуться з членами наглядової ради, встановлення розміру їх винагороди, обрання особи, яка уповноважується на підписання цивільно-правових договорів з членами наглядової ради.
11. Про відкликання (обрання) голови виконавчого органу.
12. Про відкликання (обрання) членів ревізійної комісії.

Основні показники фінансово-господарської діяльності товариства
(тис. грн.)

Найменування показника	**період** звітний	попередній
Усього активів	3338	3500
Основні засоби (за залишковою вартістю)	2372	2500
Довгострокові фінансові інвестиції	0	0
Запаси	6	3
Сумарна дебіторська заборгованість	305	137
Грошові кошти та їх еквіваленти	26	9
Власний капітал	1404	2004
Статутний капітал	1425	1425
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-6706	-6504
Довгострокові зобов'язання	0	0
Поточні зобов'язання	1934	1496
Чистий прибуток (збиток)	-202	-147
Середньорічна кількість простих акцій (шт.)	5700320	5700320
Чисельність працівників на кінець періоду (осіб)	29	27

З документацією з питань винесених до порядку денного зборів можна ознайомитися за місцезнаходженням товариства з 9-00 до 16-00 у робочі дні тижня. Ознайомлення з документами припиняється за дві доби до дати проведення зборів.

Ухвалою Господарського суду Луганської області (91016, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) від 10.02.2011 р. було порушено справу про банкрутство № 20/36/2011 відносно Товариства з обмеженою відповідальністю «БЕТ», код ЄДРПОУ 3296857, адреса: 91000, Луганська обл., м. Луганськ, кв. Шевченко, буд. 4, кв. 14, номер рахунку у банку 26005011550410 та МФО 304632 в Луганській філії публічного акціонерного товариства «Брокбізнесбанк».

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Бугулян Олену Анатоліївну, ліцензія АБ № 271707 від 21.02.2006 р., який мешкає за адресою: 91033, м. Луганськ, Ленінський район, кв. Шевченка, буд. 4, кв. 14, ід. код 32968857.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) від 17.02.2011 р. у справі № 31/210-2010 визнано банкрутом Приватне підприємство «Галсокіл» (82000, Львівська обл., м. Старий Самбір, вул. Галицького, 98/78; код ЄДРПОУ 32053561) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Чорнія Мар'яна Володимировича (ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства серія АВ № 456604 від 11.06.2009 р., адреса: 80358, Львівська область, Жовківський район, село Смереків).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування цього оголошення.

ТБ «Універсальна-нова» оголошує про проведення аукціону з продажу Цілісного майнового комплексу ВАТ «Ірпінський комбінат «Перемога».

Місце знаходження об'єкту продажу: 08200, Україна, Київська обл., м. Ірпінь, вул. 3-го Інтернаціоналу, 152. Ціну знижено на 30%. Початкова ціна - 14 994 000 грн. 00 коп. без ПДВ.

Ознайомитись з майном можна в робочі дні за його місцезнаходженням.

Час, дата та місце проведення аукціону: 11.00, 14 березня 2011 року, м. Київ, вул. Червоноармійська, 72, під'їзд 1-й, пов. 8-й.

Заявки приймаються за адресою:
м. Київ, вул. Верхній вал, 4а, оф. 217.
Тел. для довідок: (044) 227-05-67, 050-331-56-82.

Учасником товариства з обмеженою відповідальністю «Будівельна фірма «Новопромбуд» 28 лютого 2011 року прийнято рішення № 5 про припинення діяльності ТОВ «Будівельна фірма «Новопромбуд» та доручено власнику майна - Медведєвій Олені Володимирівні звернутися із заявою до господарського суду АР Крим про порушення справи про банкрутство ТОВ «Будівельна фірма «Новопромбуд» (вул. Кім, 28, кв. 37, м. Сімферополь, АР Крим, 95000, Україна; ЄДРПОУ 35202817) відповідно до ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Постановою Господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) визнані банкрутами та відкриті ліквідаційні процедури наступних підприємств:

10.02.2011 р. по справі № 7/79 Приватно-пайове об'єднання «Промінь» (37520, вул. Нова, 9, с. Духове, Лубенський район, Полтавська область, код ЄДРПОУ 03773665);

10.02.2011 р. по справі № 7/75 Хорольське державне комунальне житлово-експлуатаційне підприємство (37800, вул. Воровського, 88, м. Хорол, Полтавська область, код ЄДРПОУ 24827879, р/р 260036548 в «Райффайзен Банк Аваль» м. Київ, МФО 380805).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Гриценка Івана Павловича (ліцензія АВ № 081011 від 04.05.2006 р., 36008, м. Полтава-8, а/с 9).

Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця від дня публікації оголошення.

Повідомлення
про Загальні збори акціонерів ЗАТ «Холдинг «Т і С»

Закрите акціонерне товариство «Холдинг «Т і С» повідомляє, що 19 квітня 2011 року о 10:00 години відбудуться загальні збори акціонерів ЗАТ «Холдинг «Т і С» за адресою: м. Київ, вул. Верхній Вал, 72.

Порядок денний:

1. Про зміну найменування Товариства з ЗАКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ХОЛДИНГ « Т і С» на ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХОЛДИНГ « Т і С» (далі - Товариство) у зв'язку з приведенням у відповідність до Закону України «Про акціонерні товариства».
2. Про затвердження Статуту Товариства в новій редакції, у зв'язку з приведенням у відповідність до Закону України «Про акціонерні товариства», надання повноважень щодо підписання Статуту в новій редакції та державної реєстрації нової редакції Статуту.
3. Про обрання членів Ради директорів Товариства.
4. Про обрання членів Наглядової ради Товариства.
5. Про обрання Ревізора Товариства.

Реєстрація учасників зборів відбудеться 19 квітня 2011 року з 9:00 до 9:45 год.

Збори співвласників СВК «Вікторія» відбудуться 09.03.2011 р. о 10.00 год. в приміщенні контори СВК «Вікторія», вул. Колгоспна, 4, смт. Голоби Ковельського р-ну Волинської обл.

Постановою господарського суду Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) від 22.02.2011 р. по справі № 22/1б/2011 визнано банкрутом фізичну особу — підприємця Іванова Михайла Володимировича, 03.11.1969 р. народження, ідентифікаційний код № 2550916012, що зареєстрований та мешкає за адресою: вулиця Кірова, будинок 53 (вулиця Кірова, будинок 42), с. Макарове, Станично-Луганський район, Луганська область та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Альошкіна Сергія Валерійовича (адреса: 91055, м. Луганськ, вул. Луначарського, буд. 95, кв. 30, ліцензія АБ № 499109 від 29.12.2009 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 17.02.2011 р. по справі № 27/5Б, фізичної особи-підприємця Петрової Інни Вікторівни (83010, м. Донецьк, вул. Крамарчука, б. 10, кв. 49; реєстраційний номер 20026564282) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Лисиченко Яну Володимирівну (ліцензія № 397243; 87504, Донецька область, м. Маріуполь, а/с 4003).

17 березня 2011 року об 11.00 в торговому залі ТБ «Вінницька товарна універсальна біржа», що розташована за адресою: м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 23, відбудеться аукціон з продажу майнового комплексу підприємства-банкрута ТОВ «Вендичанський цукровий завод», загальною вартістю 6 700 000 (Шість мільйонів сімсот тисяч) грн. без ПДВ.

МК у складі нерухомого майна загальною площею: більше 30,0 тис. м² та технологічного обладнання, розташовані на земельній ділянці площею 77,7 га, яка знаходиться в постійному користуванні.

Місцезнаходження підприємства: 24032, Вінницька область, Могилів-Подільський район, смт. Вендичани, вул. Леніна, 2.

Учасникам торгів для їх реєстрації необхідно до 15 березня 2011 року зареєструватись та перерахувати гарантійний внесок в розмірі 10 відсотків від вартості майнового комплексу на рахунок ТБ «Вінницька товарна універсальна біржа»: код ЄДРПОУ 13298478, р/р 26001457 в Він. від. «Кредитпромбанк», МФО 302623.

Ознайомитись з об'єктом можна в робочі дні з 10.00 до 16.00.

За довідками звертатися: тел. біржі 35-34-38; тел./факс (0432) 35-30-58.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ТОВ "АГРОКОМПЛЕКС" повідомляють про проведення аукціону з продажу активів. На аукціон виставляються активи ТОВ "АГРОКОМПЛЕКС", а саме: нерухоме майно - будівля магазину площею - 816,0кв.м., яка розташована за адресою: Донецька область, м. Харцизьк, м. Зугрес, вул. Леніна, 6 "а", 1960р., початкова ціна продажу - 197623,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 19762,30грн. З фіксованими умовами аукціону та технічною характеристикою об'єкту можна ознайомитись у організатора аукціону. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону - 17,00 грн. перераховуються на р/р. 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору торгів - ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій обл. за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 10 календарних днів із дня публікації у газеті до 13.00 год. 15 березня 2011р. включно. Аукціон відбудеться після 10 календарних днів із дня публікації інформації 17 березня 2011р. на Товарній біржі "Донбас" об 11.00 год. за адресою: м. Донецьк, пр. Ілліча,4а Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі-продажу з ліквідатором ТОВ "АГРОКОМПЛЕКС". Довідки за телефонами: (062) 304-37-21, 304-77-83.

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 22.02.2011 р. у справі № 27/14Б Товариство з обмеженою відповідальністю «Український промислово-транспортний союз» (83030, м. Донецьк, вул. Висотна, буд. 5, код ЄДРПОУ 34764667) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура, ліквідатором призначено Сарбаш Олександра Івановича (ідентифікаційний номер 1699512310, адреса: 87500, Донецька обл., м. Маріуполь, пр. Металургів, б. 21, кв. 15).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду АР Крим по справі № 5002-17/519-2011 від 24 лютого 2011 року відповідно до ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» приватне підприємство «Теплоенергосервіс» (ЄДРПОУ 32944296, 95000, АР Крим, м. Сімферополь, вул. Г. Сталінграду, 35, кв.67) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено власника майна боржника - Приймака М. І. Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування даного оголошення.

Косівський районний суд Івано-Франківської області викликає Яремко Наталію Володимирівну, 1962 р. н. (місце реєстрації: с. Нижній Березів участок Центр, а останнє відоме місце проживання Київська область) та Яремко Олександру Омелянівну, 1982 р. н. (місце реєстрації с. Нижній Березів участок Центр, а останнє відоме місце проживання Київська область) як відповідачів у судове засідання по цивільній справі за позовом Підлисецької Ганни Йосипівни до Яремко Наталії Володимирівни, Яремко Олександри Омелянівни, третя особа Нижньоберезівська сільська Рада про визнання такими, що втратили право на житло.

Судове засідання відбудеться 18.03. 2011 року о 9 год. 00 хв. в приміщенні Косівського районного суду за адресою: м. Косів, Івано-Франківської області, вул. Незалежності, 52.

У разі неявки відповідачів в судове засідання це оголошення вважається належним повідомленням і по справі буде винесено заочне рішення. У разі неявки в судове засідання з поважної причини відповідачі зобов'язані повідомити суд про неявку та її причину.

Суддя Турянський І.Є.

Запрошення до участі в торгах

Україна
Проект розвитку міської інфраструктури
Позика №4869-UA
Контракт UIP-KAM-ICB-03
"Реконструкція обладнання та споруд системи водопостачання та водовідведення"

Це запрошення до участі в торгах випущено на основі загального повідомлення про закупівлі в рамках Контракту, яке було опубліковане в журналі "Development Business", номер 710 від 16 вересня 2007р.

Уряд України отримав позику від Міжнародного банку реконструкції та розвитку на реалізацію проекту "Розвиток міської інфраструктури" та має намір використати частину цих коштів на виплати за контрактом UIP-KAM-ICB-03 на реконструкцію обладнання та споруд системи водопостачання та водовідведення.

Комунальне підприємство "Служба єдиного замовника" цим запрошує правомочних учасників торгів подавати запечатані конкурсні пропозиції на реконструкцію обладнання та споруд системи водопостачання та водовідведення. Роботи по цьому контракту включають в себе демонтаж існуючих станцій і обладнання, поставку, монтаж, передпускові випробування та введення в експлуатацію нового насосного і електричного обладнання, а також навчання персоналу з питань керування та експлуатації встановленого обладнання. Термін виконання робіт не повинен перевищувати дванадцять (12) місяців.

Тендер буде проходити згідно процедури міжнародних конкурсних торгів (МКТ), описаних в Керівництві Світового Банку "Закупівлі в рамках позик МБРР і кредитів МАР" редакції травня 2004р. з врахуванням Поправок від травня 2010р., і є відкритим для всіх учасників з правомочних країн згідно визначення вищезазначеного Керівництва.

Кваліфікаційні вимоги для Учасників торгів, включаючи членів спільних підприємств, субпідрядників чи виробників (у випадку спільних підприємств, партнери мають сукупно забезпечити відповідність мінімальним критеріям для індивідуального учасника, які перелічені нижче, при цьому кожний кожен окремо взятий партнер повинен забезпечити відповідність кожному з цих мінімальних критеріїв щонайменше на 25%):

Фінансові можливості: Учасник торгів повинен надати завірену фінансову звітність або інші документальні докази за кожний з останніх трьох років, що підтверджують середньорічний оборот більший або рівний 8 000 000 доларів США. Середній оборот повинен розраховуватись, як всі оплати, отримані за поточними або вже завершеними контрактами. Місцеві Учасники торгів повинні також подати документальне підтвердження відсутності відстрочених боргів перед Податковою службою.

Загальний досвід: Щонайменше п'ять (5) років досвіду виконання контрактів в ролі підрядника, субпідрядника чи керуючої компанії (рахується на дату кінцевої дати подачі пропозиції).

Спеціальний досвід: Участь в ролі підрядника, субпідрядника чи керуючої компанії, як мінімум в 2 (двох) контрактах, кожен із яких на суму більшу або рівну 3 000 000 доларів США, завершених або поточних, за останні 5 років, і які є подібними до цього контракту. Подібність встановлюється на обсягах, складності, методах, технологіях або інших характеристиках, як описано в розділі 6 ("Технічне завдання"). Для відповідності цій вимозі Учасник торгів повинен надати відомості, підтверджуючі такі контракти, зазначивши назву замовника, вартість контракту, термін виконання та вид поставлених товарів чи наданих послуг.

Наявність грошових коштів: Учасник торгів повинен продемонструвати доступ чи наявність фінансових ресурсів, таких як ліквідні активи, нерухоме майно, яке не знаходиться під заставою, кредитні лінії та інші фінансові ресурси, за винятком виплачених за поточними або майбутніми контрактами авансів, на суму не менше 1 200 000 доларів США.

Історія судових спорів: Учасник торгів повинен надати точну інформацію, яка стосується усіх поточних чи закінчених судових спорів чи арбітражів пов'язаних з виконаними контрактами чи контрактами, які знаходяться в процесі виконання, за останні 3 (три) роки.

Кваліфікація персоналу: Учасник повинен, як мінімум, мати в наявності наступний персонал для виконання контракту:

- один керівник проекту з мінімум 10-річним досвідом ведення контрактів на будівельні та/або монтажні роботи;
- один інженер-інспектор з мінімум 5-літнім досвідом керівництва та шефмонтажу робіт з монтажу та технічного обслуговування насосного обладнання;
- шість слюсарів-монтажників з мінімум 3-річним досвідом роботи по встановленню та обслуговуванню насосних систем;
- два електрика з мінімум 5-річним досвідом роботи по установці електричних систем керування.

Для підтвердження відповідності даним вимогам необхідно надати коротке резюме та/або записи в трудовій книжці.

Преференція для товарів вітчизняного виробництва застосовуватись не будуть.

Додаткова інформація надана в Тендерній документації.

Зацікавлені правомочні учасники торгів можуть отримати подальшу інформацію від КП "Служба єдиного замовника", п. Михайла Вдовичинського, начальника технічного відділу, електронна пошта: Sl_ed_zam_kp@ukr.net, або ознайомитись з тендерною документацією за нижчезазначеною адресою (1) з 09.00 до 16.00 год.

Повний комплект тендерної документації англійською або російською мовою може бути придбаний зацікавленими Учасниками торгів після подання письмової заявки на нижченаведену адресу (1) та сплати безвідкличного збору в розмірі одна тисяча шістсот (1600) гривень або двісті (200) доларів США. Оплату слід провести шляхом банківського переказу на один з нижченаведених банківських рахунків. Тендерна документація буде відправлена авіапоштою, якщо учасник торгів знаходиться за кордоном, або звичайною поштою чи кур'єром, якщо учасник місцевий, або ж документацію можна отримати, звернувшись безпосередньо за нижченаведеною адресою (1).

Конкурсні пропозиції повинні надійти за нижченаведеною адресою (1) до 11.30 год. за місцевим часом 21 квітня 2011р. Всі конкурсні пропозиції повинні супроводжуватись заставним забезпеченням у формі банківської гарантії в розмірі не менше 2 (двох) відсотків від ціни конкурсної пропозиції або в еквівалентній сумі у вільно конвертованій валюті. Подання конкурсних пропозицій електронним шляхом не допускається. Конкурсні пропозиції, які надійшли пізніше зазначеного терміну, будуть відхилені. Конкурсні пропозиції будуть відкриті у присутності представників від Учасників торгів, які побажають бути присутніми особисто, за адресою (2), наведеною нижче об 11.30 год. за місцевим часом 21 квітня 2011р.

Адреса (1):
Комунальне підприємство "Служба єдиного замовника"
Кому: *п. Михайлу Вдовичинскому,начальнику технічного відділу*
Адреса: *44,вул. Пушкінська,2-й поверх, кімната 9*
Місто: *Кам'янець-Подільський, Хмельницька область*
Поштовий індекс: *32300,Країна: Україна*
Тел.: *+38 (03849) 5-06-23*
Факс: *+38 (03849) 5-06-23*
E-mail: **sl_ed_zam_kp@ukr.net**

Адреса (2):
Комунальне підприємство "Служба єдиного замовника"
Адреса: *44,вул. Пушкінська,2-й поверх, кімната 14 (кабінет директора)*
Місто: *Кам'янець-Подільський, Хмельницька область*
Поштовий індекс: *32300,* Країна: *Україна*

Банківські рахунки:
Для переказу гривень України:
Рахунок 26003052405239 в ХФ КБ "ПриватБанк", м.Кам'янець-Подільский, Хмельницка область, МФО 315405
Для переказу доларів США:
Рахунок: 26000057001482, Отримувач: КП " СЛУЖБА ЄДИНОГО ЗАМОВНИКА"
Банк отримувача: КБ "Приватбанк" м.Днепропетровськ, Хмельницьке відділення, Україна
Код СВИФТ: **PBANUA2X**
Банк - посередник: JP MORGAN CHASE BANK, NEW YORK,
USA SWIFT CODE: CHASUS33, CORRESPONDENT ACCOUNT: 0011000080

Постановою Господарського суду Київської обл. (01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 16, тел. 235-24-26) від 20.12.2010 р. по справі № Б8/179-10 ТОВ «Граніт» (ідент. код: 13709562, місцезнаходження: 09300, Київська обл., Володарський р-н, смт. Володарка, пров. Миру, буд. 7, п/р 26007115651 в ПАТ «Райффайзен банк Аваль») визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Дорошенко Ярослава Валерійовича (ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства серії АВ № 307403, м. Київ-033, а/с 113, 01033).

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 17.02.2011 р. по справі № 27/6Б, фізичної особи-підприємця Мошкіна Олександра Володимировича (83039, м. Донецьк, вул. Черемухова, б. 2; реєстраційний номер 20033546778) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Лисиченко Яну Володимирівну (ліцензія № 397243; 87504, Донецька область, м. Маріуполь, а/с 4003).

Постановою господарського суду Черкаської області від 15.02.2011 року по справі ? 10/2099 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо товариства з обмеженою відповідальністю «Незалежна нафтова компанія» (18001, м. Черкаси, вул. Сумгаїтська, 17, р/р 2600515650 в ВАТ АБ «Укргазбанк» в м. Києві, МФО 320478, код ЄДРПОУ 32422174).

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Новосельцева Володимира Петровича (м. Черкаси, вул. Добровольського, 38, ліцензія серія АВ № 347393 від 05.03.2008 р.).

Постановою Господарського суду Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) від 16.02.2011 р. по справі № 5015/468/11 визнано банкрутом Приватне підприємство «Дністер К» (ЄДРПОУ 31715769, 81600, Львівська область, м. Миколаїв, вул. Шептицького, 17) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Козія Володимира Юрійовича (ліцензія серії АВ № 547879 від 22.11.2010 р., ідент. номер 3053112076, тел. 0979008360).

Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення за адресою: 79041, м. Львів, вул. Рівна, 21/31.

Ухвалою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б, тел. 284-18-98) від 29.12.2010 р., справа № 46/589-б, порушено провадження по справі про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Корона-2000» (02094, м. Київ, вул. Червоноткацька, 27-А, ідентифікаційний код 33444644, р/р 26007000312601 в ПАТ «Агрокомбанк», МФО 322302).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Колибіденка Володимира Олександровича (ліцензія серії АВ № 081078 від 03.07.2006 р., місце проживання: м. Київ, вул. Закревського, 63, адреса для листування: 02100, м. Київ, вул. Бажова, 6, к. 29).

Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Повідомлення про зміну умов доступу до порталу «Beeline Cafe»

Цим ЗАТ «Українські радіосистеми (далі - Компанія) інформує, що з 14.03.2011 року змінюються умови надання доступу до порталу «Beeline Cafe». Доступ до порталу «Beeline Cafe» припиняється, натомість абонентам надається можливість перейти на Інтернет-портал «Спілкування» (http://funs.djuice.ua) із збереженням логіну та паролю з порталу «Beeline Cafe». При користуванні Інтернет-порталом «Спілкування» вартість послуги з доступу до мережі Інтернет з використанням технології GPRS визначається відповідно до умов тарифних планів, на яких обслуговуються абоненти.

Більш детальну інформацію можна отримати за телефонними номерами 0611 (для дзвінків з телефонних номерів мережі ЗАТ «Українські радіосистеми» - не тарифікується), 0 800 3 0101 3 (для дзвінків із телефонних номерів мереж фіксованого зв'язку чи номерів мереж інших операторів рухомого (мобільного) зв'язку - згідно з діючими тарифами) та на Інтернет-сайті: http://beeline.ua

ЗАТ «Українські радіосистеми.» Адреса: вул. Тульчинська, 6, м. Київ, 04080.
Ліцензія Державного комітету зв'язку та інформатизації України № 500910 від 18.01.2010

Ухвалами Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушені справи про банкрутство: Товариства з обмеженою відповідальністю "ДОБРО-СВІТ" (ЄДРПОУ 37040618, адреса: 83023, м. Донецьк, пр. Павших Комунарів, буд.81в, р/р 26006000003270 в ПАТ "ІНДЕКС-БАНК" м. Донецьк, МФО 300614) справа №24/21б від 23.02.2011р.; Товариства з обмеженою відповідальністю "ПРОМТЕКСС" (ЄДРПОУ 37086062, адреса: 83009, м. Донецьк, вул. Домобудівельна, буд.8, р/р 260020441901 в ПАТ "КОНВЕРСБАНК" м. Донецьк, МФО 339339), справа №27/20б від 23.02.2011р., введені процедури розпорядження майном та мораторій на задоволення вимог кредиторів. Розпорядником майна арбітражний керуючий Голобородько С.О. (ліцензія серія АВ №081164 від 27.07.2006р., 83015, м. Донецьк, бул. Шкільний, б.16, кв.139. Заяви з кредиторськими вимогами до боржника приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Фінансовий звіт Української соціал-демократичної партії про використання грошових коштів за 2010 рік:

№ п/п	Показники	Усього 2010 рік, грн.	Примітка
1	**Отримано коштів, майна усього**	520750	
	в т. ч.		
	Благодійна допомога коштами	520750	
	Благодійна допомога майном	—	
	Видатки - усього:	520750	
1	Суми витрат на утримання неприбуткової організації	66636	
2	Суми витрат на інші потреби	454114	
	Усього витрат	520750	

Постановою господарського суду Черкаської області від 15.02.2011 року по справі № 10/2199 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо товариства з обмеженою відповідальністю «Нафтовий дім» (18001, м. Черкаси, вул. Сумгаїтська, 17, р/р 26005010042760 у ПАТ «Укрексімбанк» в м. Києві, МФО 322313, код ЄДРПОУ 30407271).

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Новосельцева Володимира Петровича (м. Черкаси, вул. Добровольського, 38, ліцензія серія АВ № 347393 від 05.03.2008 р.).

Постановою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, б. 157) від 22.02.2011 р. по справі про банкрутство № 45/208Б Акціонерного товариства закритого типу «Мостобуд-7» (83038, м. Донецьк, вул. Магдебургська, б. 2, код ЄДРПОУ 03449858, р/р 260073017147, Публічне акціонерне товариство «Банк національний кредит», МФО 320702) визнано банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Несвіт Людмила Пилипівна (ліцензія АВ № 158237, 83056, м. Донецьк, вул. М. Маметової, 8/2).

АТЗТ "Українська незалежна ТВ-корпорація" (код 23507865)
(надалі за текстом - "Товариство")
повідомляє, що 28 квітня 2011 року о 16:00, за адресою:
Україна, м. Київ, вул. Дмитрівська, буд. 30,
відбудуться чергові загальні збори акціонерів Товариства

Порядок денний зборів:

1. Затвердження річних результатів діяльності Товариства за 2010 рік.
2. Затвердження основних напрямків діяльності Товариства на 2011 рік.
3. Затвердження висновку аудитора.
4. Затвердження висновку Ревізійної комісії, затвердження звітів та балансу Товариства за 2010 рік.
5. Затвердження порядку розподілу прибутку, строків та порядку виплати дивідендів.
6. Про припинення Товариства шляхом перетворення у товариство з обмеженою відповідальністю. Про зміну найменування Товариства.
7. Про призначення голови та членів комісії з припинення Товариства.
8. Про порядок і строки проведення припинення Товариства шляхом перетворення.
9. Про порядок та строки оцінки та викупу акцій Товариства у акціонерів, які не голосували за прийняття рішення про реорганізацію.
10. Про порядок, умови та строки обміну акцій Товариства на частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю, що створюється в результаті перетворення.

Основні показники фінансово-господарської діяльності АТЗТ "Українська незалежна ТВ-корпорація" (тис. грн.)

Найменування показника	період	
	звітний	попередній
Усього активів	400 882	387 735
Основні засоби	137 554	47 364
Довгострокові фінансові інвестиції	204	1 335
Запаси	61	56
Сумарна дебіторська заборгованість	98 687	120 007
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 059	100 436
Нерозподілений прибуток	(195 200)	(296 603)
Власний капітал	56 519	159 772
Статутний капітал	163	163
Довгострокові зобов'язання	47 770	0
Поточні зобов'язання	296 593	227 963
Чистий прибуток (збиток)	(195 200)	(296 603)
Середньорічна кількість акцій (шт.)	100	100
Кількість власних акцій, викуплених протягом періоду (шт.)		-
Загальна сума коштів, витрачених на викуп власних акцій протягом періоду		-
Чисельність працівників на кінець періоду (осіб)	166	177

Реєстрація учасників зборів відбудеться з 15:30 до 15:45 за місцем проведення зборів. Для реєстрації представники акціонерів повинні пред'явити паспорт та підтвердження повноважень на представництво інтересів акціонерів.

ДЕНЬ

№ 42 (5042) СУБОТА, 5 БЕРЕЗНЯ 2011

На сході вночі буде 4—9 нижче нуля, денна температура від мінус 3 до плюс 2 градусів, без опадів. У неділю сніжитиме. На заході вночі від -8 до -3 градусів, удень 1—6 градусів. У неділю очікується сніг. У південних регіонах уночі від -9 до -4 градусів, удень від -1 до +4, без опадів. У неділю можливий мокрий сніг із дощем. У Криму вночі 4—9 морозу, удень 4—9 тепла. Сухо. У неділю пройде дощ. У центральних регіонах уночі від -8 до -3 градусів, удень від мінус 1 до плюс 4.

ЦЬОГО ДНЯ, 5 БЕРЕЗНЯ

1558. Король Іспанії Пилип II послав медика Франсіско Фернандеса у Мексику для вивчення невідомих європейцям рослин і продуктів харчування. Ця дата вважається днем появи тютюну в Європі. **1871**. Народилася Роза Люксембург, фундаторка компартії Німеччини. **1901**. У «Церковних відомостях» оголошено про відлучення Льва Толстого від Російської православної церкви. **1903**. Народилася Наталя Забіла, українська письменниця, поетеса. **1924**. Створено корпорацію IBM. **1950**. Загинув у бою Роман Шухевич, генерал-хорунжий, головнокомандувач УПА, голова Секретаріату УГВР. **1983**. Американський і англійський хіт-паради очолив Майкл Джексон з піснею «Billie Jean».

МОЯ ПОЗИЦІЯ

Не читали, але засуджують

Черговий публічний скандал розгорнувся довкола роману Василя Шкляра «Залишенець. Чорний ворон»; точніше, збурення спричинило присудження йому Шевченківської премії. Частина політиків і так званих літературознавців обурилася «ксенофобією» автора, який «вдався до зневажливих характеристик росіян і євреїв», наприклад, вживав у романі слова «москаль» і «кацап», а також змальовував «натуралістичні сексуальні сцени». До слова, «Чорний ворон» зібрав серед членів Шевченківського комітету 17 голосів підтримки із 25-ти. Цей факт так допік опонентам Шкляра, що одна з них — представниця ПР, депутат, яка нині активно виступає у всіх політичних шоу за «право вибору», навіть закликала «після цього всіх членів комітету відправити у відставку», оскільки... «люди з такою позицією не мають приймати рішення від усієї країни». Власний вибір «поборниці демократії» підтримав депутат Європарламенту Олександр Мирський, який пригрозив серйозними розборками на рівні Європи тим, хто голосував за присудження премії. До компанії особливо гнівних розвінчувачів приєднався і син Василя Стуса Дмитро. Втім, це вже нікого із шанувальників його батька не дивує...

Чим Василь Шкляр так допік своїм непримиренним критикам, частина з яких, скажімо, той самий пан Мирський, котрий тільки чекає на переклад, книжки не читали, але засуджують? Напевно, насамперед, темою: роман відтворює одну з найдраматичніших сторінок вітчизняної історії — боротьбу українських повстанців проти окупаційної влади у двадцятих роках минулого сторіччя. На Черкащині, поблизу Чигирина, Холодноярська республіка під українським національним прапором чинила запеклий збройний опір червоній орді аж до 1922 року. Якщо хтось зарахував себе до спадкоємців окупантів — справа не в «ксенофобії» автора. Сам письменник здивований таким трактуванням його роботи. В її основі — документи, стверджує він, роман не антиросійський, а протизагарбницький.

До речі, один із «борців з ксенофобією» видавець Красовицький не цурається благословляти у світ «кампф» відомого «інтернаціоналіста» Дмитра Табачника, а ображені «зневажливими епітетами» чомусь не помічають, що майже все сучасне популярне чтиво російських авторів неодмінно видає образ «хохляцького чма», яке «понаехало» до «цивілізованої» Росії з «голодної і брудної Хохляндії». Хоча чому тільки сучасне? Якщо вже боротися з ксенофобією, то треба не розширювати курс російської літератури в наших школах, а вилучати, наприклад, Лермонтова за його «злой чечен ползет на берег», Льва Толстого з «вонючими татарами» в «Кавказском пленнике». Якщо розібратися, то можна знайти далебі адекватніші до гніву об'єкти, ніж «Чорний ворон» з усім Шевченківським комітетом. І до Мирського не ходи...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

РЕПЛІКА

Сам себе не пропіариш...

Мабуть, приєднання до МОН служб молоді та спорту благотворно вплинуло на Дмитра Табачника. Він посвіжішав, а головне — став енергійнішим. З нього, як із пляшки шампанського, бризкає активність разом з ініціативою.

У перший день весни я на сайті МОНСТР, даруйте, МОНМС, виявив кілька осяйних повідомлень про міністра, котрий омолоджується. Він, з'ясувалося, ініціював виділення з держбюджету 75 млн. грн. на придбання шкільних автобусів. І (о, диво!) Кабмін прислухався, виділив.

Уряд, читаю іншу інформацію, не встояв перед пропозицією міністерства в особі Табачника й виділив 110 млн. грн. на комп'ютеризацію шкіл.

Далі — більше. Під натиском невтомного головного педагога Кабмін розщедрився на видання книжок для 11-класників (120 млн. грн.), оздоровлення й відпочинок в «Артеку» (сума не зазначена).

Мій однокласник з Мар'янівки верещав у слухавку від захвату: «Це що ж виходить: якби не міністр з його наполегливістю, то школи залишилися б без ПК, автобусів і підручників? Такий би наїзд на Азарова і від інших міністрів. А то в лікарню вже йдемо зі своєю «уткою», а поля оремо кіньми».

Не іронізуй, Льоню, відповів землякові. Згадаймо 2008-й і 2009-й, коли за бюджетні грошики не купили жодного автобуса дітям (у нинішньому вони одержать аж 266), у комп'ютерів у 2010-му придбали на смішні 30 млн. грн. Відчуй різницю!

Тут щось у слухавці загурчало, зашуміло, зарохкало.

Льоня пояснив, що до мене дійшов сигнал від Васька, обуреного моїми аргументами на користь Табачника. Васько — це свійська тварина, яка не має стосунку до освіти, але причетна до сім'ї та молоді.

Вона явно протестувала: державна програма інформатизації та комп'ютеризації, як і програма «Шкільний автобус», працюють не один рік. Кабмін приречений їх виконувати якісно й вчасно. Як і видавати підручники. До чого тут «за пропозицією», «з ініціативи» МОНМС? А не вияви пан Табачник заповзятливості й молодіжного запалу — гроші школи не одержали б?

Втім, вони їх ще й не мають. Сказати «гоп» — ще не означає перескочити.

От коли школярі одержать обіцяні підручники, комп'ютери, автобуси, а незаможні діти оздоровляться й відпочинуть, тоді ми матимемо право вигукнути «Браво!». Браво уряду, який успішно реалізує давно прийняті програми. Без підказок і гучних «ініціатив» знизу.

Іван ІЛЛЯШ.

Науковці закликали депутатів почитати монографії

У столичному Інституті держави і права Національної академії наук України відбулася презентація наукових праць, присвячених питанням законодавчого процесу, введення законів у дію, особливостей конституційних законів. Серед авторів, які представляли свій науковий доробок, були: заступник керівника Апарату Верховної Ради України, керівник Головного юридичного управління Верховної Ради, кандидат юридичних наук Михайло Теплюк, завідувач Центру теоретичних проблем законотворчості, доктор юридичних наук Олексій Ющик. За їхнім авторством було підготовлено та видано монографію «Введення в дію законів України: питання теорії та практики». В роботі проаналізовано положення Конституції та актів законодавства, що регулюють процедуру введення в дію законів. У книжці читач може знайти справді унікальну статистичну інформацію про набрання чинності законами за більше ніж 14 річний період (з 1996-го по 2010 рік).

Крім цього, Михайло Теплюк та Олексій Ющик у співавторстві з доктором юридичних наук, академіком Олександром Скрипнюком презентували ще одну роботу під назвою «Законодавчий процес і парламентська законодавча процедура в Україні». Про те, як пишуться закони, яку процедуру вони проходять у парламенті до свого прийняття, — все це у доволі доступній формі можна прочитати у цій книжці.

Важливою подією на заході стала презентація фундаментальної наукової праці під назвою «Джерела конституційного права». Над цією монографією обсягом більше 700 сторінок працював колектив із декількох десятків авторів. Один із відповідальних редакторів директор Інституту держави і права, доктор юридичних наук, академік Юрій Шемшученко відкрив презентацію та привітав авторів з успішним завершенням роботи. Після цього до слова серед інших запрошувалися Михайло Теплюк, Олексій Ющик, народний депутат Юрій Ключковський, екс-суддя Конституційного Суду та науковець Павло Євграфов. Промовці та інші присутні зійшлися на високій оцінці представлених видань, а також наголосили на необхідності провести повторну презентацію, тільки тепер уже в стінах Верховної Ради, адже найпершими серед цільової аудиторії цієї тематики є якраз народні депутати.

Ярослав ГРУЩИНСЬКИЙ.

ФОТОФАКТ

На площі Лесі Українки у Печерському районі столиці відбувся сільськогосподарський ярмарок, де можна було придбати харчові продукти за цінами виробників, що на 10—15 відсотків нижчі від ринкових.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

СПОРТ

Важка перемога лідера

Футбол. Чемпіонат країни. Прем'єр-ліга. 20-й тур.

3 березня. «Севастополь» — «Шахтар». 0:1. Сімферополь. Стадіон «Локомотив». 6 500 глядачів. **Рефері** — Лисенчук (Київ). **Гол**: Адріано, 90+6.

Турнірна таблиця станом на 4 березня

	В	Н	П	М	О
1. «Шахтар»	**18**	**1**	**1**	**39—7**	**55**
2. «Динамо»	**12**	**4**	**3**	**35—17**	**40**
3. «Металіст»	**12**	**2**	**5**	**38—19**	**38**
4. «Дніпро»	10	5	4	27—11	35
5. «Карпати»	9	5	5	24—18	32
6. «Волинь»	8	4	7	20—21	28
7. «Арсенал»	7	4	8	22—24	25
8. «Ворскла»	6	5	8	24—22	23
9. «Таврія»	6	5	8	30—31	23
10. «Металург» Д	6	4	9	21—29	22
11. «Оболонь»	6	4	9	16—24	22
12. «Зоря»	4	7	8	20—28	19
13. «Кривбас»	3	9	7	18—27	18
14. «Іллічівець»	4	6	9	26—45	18
15. «Севастополь»	**3**	**5**	**12**	**12—33**	**14**
16. «Металург» З	**2**	**4**	**13**	**8—24**	**10**

Важко дісталася лідерові ця перемога. А кінцівка поєдинку й узагалі залишила гіркий присмак. По-перше, незрозуміло звідки рефері взяв п'ять додаткових хвилин. По-друге, Луїс Адріано, схоже, перебував у положенні «поза грою», коли забивав м'яча. Та ще й на шостій додатковій хвилині, коли ігровий час вже завершився.

Згадаємо також, як Ракицький збив у карному майданчику Агахову. То був пенальті. Але рефері так не вважав. Було ще кілька явних його прорахунків. Хоча, не нам судити про ті ситуації. Сподіватимемося, що їм неодмінно буде надана об'єктивна експертна оцінка. І з'ясується, що, можливо, ми й не праві...

Варто згадати, що це був дебют тренера кримчан — болгарського фахівця Ангела Червенкова. І можна привітати наставника з тим, що його команда, котру він зміг налаштувати найкращим чином, зіграла просто здорово, виявивши характер і пристойну майстерність. І результат зустрічі, чисто по-людськи, ніяк не можна вважати справедливим. Адже «Севастополь», безумовно, заслужив ліпшої долі...

Про прибутки ФІФА

За чотири роки ФІФА заробила 630 мільйонів доларів. За цей період доходи організації становили 4,19 мільярда доларів, а витрати — 3,56 мільярда. Таким чином, чистий прибуток склав трохи більше 630 мільйонів.

Протягом минулого року ФІФА, завдяки проведенню чемпіонату світу-2010 в ПАР, отримала понад 200 мільйонів доларів чистого прибутку.

Мішель Платіні: «То було хороше рішення»

Президент УЄФА Мішель Платіні в інтерв'ю іспанському виданню «Don Balon» підтвердив інформацію про те, що в квітні 2007 року на виборах господарів Євро-2012 голосував за Італію.

Даючи відповідь на запитання журналіста, чи не шкодує він про те, що право на проведення Євро-2012 віддано Польщі та Україні, шеф УЄФА, посміхнувшись, зазначив, що це не його особисте рішення, а Виконкому УЄФА: «Моїм особистим вибором була Італія. Польща та Україна — це крок на Схід, до країн, які не організовували подібних заходів. Проте, незважаючи на деякі проблеми, то було хороше рішення. Люди залишаться задоволені».

Над номером працювали: Іван ІЛЛЯШ, Тетяна УВЄРОВА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2011 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 19365

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

